

**TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**KURUM KÜLTÜRÜNE İLŞKİN PAYDAŞ ALGILARI:
(ADİYAMAN-GÖLBAŞI TEMEL VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurgül ÖNTÜRKLER

İşletme Anabilim Dalı

İşletme Programı

ARALIK 2014

**TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**KURUM KÜLTÜRÜNE İLŞKİN PAYDAŞ ALGILARI:
(ADİYAMAN-GÖLBAŞI TEMEL VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurgül ÖNTÜRKLER

1203810154

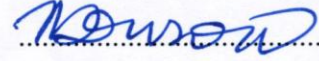
İşletme Anabilim Dalı

İşletme Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hacı DURAN

Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler, Enstitüsü'nün 1203810154 numaralı Yüksek Lisans öğrencisi, "Nurgül ÖNTÜRKLER", ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı "KURUM KÜLTÜRÜNE İLŞKİN PAYDAŞ ALGILARI: (ADİYAMAN-GÖLBAŞI TEMEL VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI) başlıklı tezini, aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Hacı DURAN
Adıyaman Üniversitesi

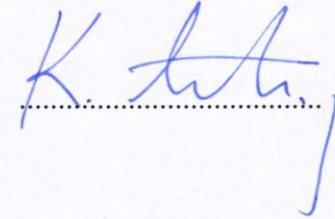
Jüri Üyeleri : Prof. Dr. Hacı DURAN
Adıyaman Üniversitesi

: Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ALKIŞ
Adıyaman Üniversitesi

: Yrd. Doç. Dr. Kemal TEKİN
Türk Hava Kurumu Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 25.12.2014

TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum, “KURUM KÜLTÜRÜNE İLŞKİN PAYDAŞ ALGILARI: (ADİYAMAN-GÖLBAŞI TEMEL VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI)” adlı çalışmamın, tarafımdan akademik etik ve kurallara aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

19.12.2014

Nurgül ÖNTÜRKLER

ÖNSÖZ

Ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birliktelik olan örgütlerin kendilerine has bir kültürü bulunmaktadır. Bu kültür, o kurumda bulunan kişilerce oluşturulmuş olup gelecek kuşaklara aktarılmaktadır. Bir eğitim örgütü olan okullarda bu kültürün oluşturulması, yaşatılması ve geleceğe aktarılması öğretmen, öğrenci, veliler ve yöneticiler tarafından sağlanmaktadır.

Her okulun yönetici, öğretmen ve öğrenci davranışlarını etkileyen bir kültürü vardır. Bu kültür zaman içerisinde oluşur. Okuldaki ortak varsayımlar, yazılı olmayan normlar, tutum, davranış ve eğilimler, okulun gelenekleri, tarihi birikimleri, sembolleri kültürü oluşturur. Amaçların gerçekleştirilmesi için nelere önem verileceği ve nelere önem verilmeyeceği konusunda ortak bir anlayış oluşur. Güçlü bir okul kültürü; yönetici ve öğretmenlerin ortak değer, norm ve inançlar etrafında birleşmesi ile oluşur. Okul kültürünü oluşturma, yönlendirme ve koruma görevi yöneticilere, öğretmenlere, öğrencilere ve velilere düşmektedir.

Okullarda var olan kültür, okulda hâkim olan iklime ve örgütsel uygulamalara yansımaktadır. Öğrenciler okul kültürünü benimsemişse okula aidiyet duygusu kazanırlar. Okulunu ve kendisini başarıya ulaştırmak için çalışır. Okulu başarıya taşıyacak okul kültürünün oluşturulması eğitimimize büyük yararlar sağlar ve öğrenciyi başarıya ulaştırır.

Bu araştırma süresince karşılaştığım zorlukları aşmamda bilgi ve tecrübesiyle bana yol gösteren danışmanım Sayın, Prof. Dr. Hacı DURAN'a, beni gönülden destekleyen eşim Yusuf ÖNTÜRKLER'e, sevgili çocuklarım Serhat, Resul Emre ve Ayşe'ye teşekkürlerimi sunarım.

Aralık 2014

Nurgül ÖNTÜRKLER

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLO LİSTESİ.....	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	x
ÖZET.....	xi
ABSTRACT.....	xii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	1
1.1 Kültür ve Örgütün Kavramsal Çerçevesi	1
1.1.1 Kültürün Tanımı ve Kapsamı.....	1
1.1.2 Kültürün Özellikleri	3
1.1.2.1 Kültür öğrenilebilir.....	4
1.1.2.2 Kültür toplumsaldır	4
1.1.2.3 Kültür tarihidir ve süreklidir	4
1.1.2.4 Kültür ihtiyaçları karşılayıcı ve tatmin sağlayıcıdır.....	5
1.1.2.5 Kültür değişebilir ve değiştirilebilir	5
1.1.3 Kültür Çeşitleri.....	5
1.1.3.1 Genel kültür-alt kültür.....	5
1.1.3.2 Maddi kültür-manevi kültür	6
1.1.3.3 Karşı kültür	6
1.1.4 Örgüt Kavramı ve Önemi.....	6
1.2 Örgüt Kültürü Kavramı	8
1.2.1 Örgüt Kültürünün Tanımı	9
1.2.2 Örgüt Kültürünün Tarihçesi ve Ortaya Çıkışı.....	10
1.2.3 Örgüt Kültürünün Önemi	11
1.2.4 Örgüt Kültürünün Oluşum Aşamaları.....	12
1.2.5 Örgüt Kültürünün Fonksiyonları.....	13
1.2.6 Örgüt Kültürünün Yararları	14
1.2.7 Örgüt Kültürünün Özellikleri.....	15
1.2.8 Örgüt Kültürünün Unsurları.....	16
1.2.8.1 Esas unsurlar	16
1.2.8.2 Yüzeysel öğeler	17
1.2.9 Kültürün İfade Biçimleri.....	18
1.2.9.1 Dil.....	18
1.2.9.2 Hikaye ve masallar	18
1.2.9.3 Tutumlar	19
1.2.9.4 Semboller	19
1.2.9.5 Seramoniler	19
1.2.9.6 Törenler ve ayinler	20
1.2.9.7 Adetler	20
1.2.9.8 Kahramanlar ve liderler.....	20
1.2.9.9 Süperstarlar	21

1.3 Okul Kültürü.....	21
1.3.1 Örgüt Olarak Okul	21
1.3.2 Okul Örgütünün Özellikleri	22
1.3.3 Okul Kültürü Tanımı.....	22
1.3.4 Okul Kültürünün Oluşturulması	24
1.3.5 Okullarda Kültürün Rolü	24
1.3.6 Okul Yöneticisi ve Okul Kültürü.....	26
1.3.7 Okul Kültürünün Çevreye Tanıtılması.....	27
1.3.8 Okul Kültürünün Değişmesi	28
1.3.9 Okul Kültürü ve Başarı	30
1.3.9.1 Okul başarısı	30
1.3.9.2 Öğrenci başarısı.....	30
1.3.9.2.1 Okul müdürü ve öğrenci başarısı	32
1.3.9.2.2 Öğretmen ve öğrenci başarısı	32
1.3.9.3 Başarılı okullarda kültür.....	34
İKİNCİ BÖLÜM	36
2. YÖNTEM	36
2.1 Araştırma Modeli	36
2.2 Evren ve Örneklem	37
2.3 Verilerin Toplanması	37
2.4 Verilerin Analizi	38
2.5 Araştırmanın Amacı.....	39
2.6 Araştırmanın Önemi.....	39
2.7 Varsayımlar	40
2.8 Sınırlılıklar	40
2.9 Problem Cümlesi.....	40
2.10 Alt Problemler	40
2.11 Tanımlar	41
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	42
3. BULGULAR VE YORUM	42
3.1 Öğrencilere İlişkin Bulgular	42
3.1.1 Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar.....	42
3.1.2 Öğrencilerin Kurum Kültürüne İlişkin Sonuçları	46
3.2 Öğretmenlere İlişkin Bulgular	58
3.2.1 Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	58
3.2.2 Öğretmenlerin Kurum Kültürüne İlişkin Sonuçları	62
3.3 Velilere İlişkin Bulgular	77
3.3.1 Velilerin demografik özelliklerine ilişkin sonuçları	77
3.3.2 Velilerin Kurum Kültürüne İlişkin Sonuçları	81
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	103
4. SONUÇ ve TARTIŞMA	103
4.1. Sonuç ve Tartışma	103
KAYNAKÇA	113
EKLER	121
Ek-A. Anket Soruları	122
Ek-B. İzin Onayı	131
ÖZGEÇMİŞ	132

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1	: Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet durumuna göre dağılımı.	42
Tablo 3.2	: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşlara göre dağılımı.....	42
Tablo 3.3	: Araştırmaya katılan öğrencilerin okul türlerine göre dağılımı.	43
Tablo 3.4	: Öğrencilerin yaşadıkları yere göre dağılımları.	43
Tablo 3.5	: Öğrencilerin öğrenim gördükleri okulun yerine göre dağılımları.....	44
Tablo 3.6	: Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulun yatılı olma durumu.....	44
Tablo 3.7	: Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulların öğretim şekli.	45
Tablo 3.8	: Öğrencilerin eğitim gördükleri okulların sınavla öğrenci alma durumuna göre dağılımı.....	45
Tablo 3.9	: Öğrencilerin okul atmosferi alt ölçeğine katılım düzeyleri.	46
Tablo 3.10	: Öğrencilerin, öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri.	46
Tablo 3.11	: Öğrencilerin, veli alt ölçeğine katılım düzeyleri.	47
Tablo 3.12	: Öğrencilerin, öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri.	48
Tablo 3.13	: Öğrencilerin, fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri.	49
Tablo 3.14	: Öğrencilerin, ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri.	49
Tablo 3.15	: Öğrencilerin cinsiyet durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	50
Tablo 3.16	: Öğrencilerin yaş durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	51
Tablo 3.17	: Öğrencilerin okul türü durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	52
Tablo 3.18	: Öğrencilerin yaşadıkları yere göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	53
Tablo 3.19	: Öğrencilerin okullarının yerine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	54
Tablo 3.20	: Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulun yatılı olma durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	55
Tablo 3.21	: Öğrencilerin okullarının öğretim şekline göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	56
Tablo 3.22	: Öğrencilerin okullarının sınavla öğrenci alma durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	57
Tablo 3.23	: Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet durumuna göre dağılımı.	58
Tablo 3.24	: Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre dağılımı.	58
Tablo 3.25	: Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul türlerine göre dağılımı.	59

Tablo 3.26	: Öğretmenlerin yaşadıkları yere göre dağılımları.....	59
Tablo 3.27	: Öğretmenlerin okullarının yerine göre dağılımları.....	60
Tablo 3.28	: Öğretmenlerin eğitim durumuna göre dağılımları.....	60
Tablo 3.29	: Öğretmenlerin görev durumuna göre dağılımları.....	61
Tablo 3.30	: Öğretmenlerin görevdeki deneyimine göre dağılımları.....	61
Tablo 3.31	: Öğretmenlerin meslekleri ile ilgili katıldıkları hizmet içi faaliyet sayısı.....	62
Tablo 3.32	: Öğretmenlerin, okul atmosferi alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	62
Tablo 3.33	: Öğretmenlerin, öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	63
Tablo 3.34	: Öğretmenlerin, veli alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	64
Tablo 3.35	: Öğretmenlerin, öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	65
Tablo 3.36	: Öğretmenlerin, fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	66
Tablo 3.37	: Öğretmenlerin, ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	67
Tablo 3.38	: Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	68
Tablo 3.39	: Öğretmenlerin yaş değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	69
Tablo 3.40	: Öğretmenlerin okul türü değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	70
Tablo 3.41	: Öğretmenlerin yaşadıkları yer değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	71
Tablo 3.42	: Öğretmenlerin okullarının yeri değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	72
Tablo 3.43	: Öğretmenlerin eğitim durumu değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	73
Tablo 3.44	: Öğretmenlerin yaptıkları görev değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	74
Tablo 3.45	: Öğretmenlerin görevdeki deneyim değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	75
Tablo 3.46	: Öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi eğitim sayısı değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	76
Tablo 3.47	: Araştırmaya katılan velilerin cinsiyet durumuna göre dağılımı.....	77
Tablo 3.48	: Araştırmaya katılan velilerin yaş gruplarına göre dağılımı.....	77
Tablo 3.49	: Araştırmaya katılan velilerin eğitim durumuna göre dağılımı.....	78
Tablo 3.50	: Araştırmaya katılan velilerin yaşadıkları yere göre dağılımı.....	78
Tablo 3.51	: Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının okullarının yerine göre dağılımı.....	79
Tablo 3.52	: Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının öğrenim gördüğü okul türüne göre dağılımı.....	79
Tablo 3.53	: Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının gittiği okulların sınavla öğrenci alma durumuna göre dağılımı.....	80
Tablo 3.54	: Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının gittiği okulların öğretim şekline göre dağılımı.....	80
Tablo 3.55	: Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının okul değişkenine göre dağılımı.....	80
Tablo 3.56	: Velilerin, okul atmosferi alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	81
Tablo 3.57	: Velilerin, öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	82
Tablo 3.58	: Velilerin, veli alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	83

Tablo 3.59	: Velilerin, öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	83
Tablo 3.60	: Velilerin, fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri.	84
Tablo 3.61	: Velilerin, ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri.	85
Tablo 3.62	: Velilerin cinsiyet değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	86
Tablo 3.63	: Velilerin yaş değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	87
Tablo 3.64	: Velilerin eğitim durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	88
Tablo 3.65	: Velilerin yaşadıkları yer değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	89
Tablo 3.66	: Velilerin çocuklarının okullarının yeri değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.	90
Tablo 3.67	: Velilerin çocuklarının öğrenim gördüğü okul türü değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	91
Tablo 3.68	: Velilerin çocuklarının gittiği okulların sınavla öğrenci alıp almama durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	92
Tablo 3.69	: Velilerin çocuklarının gittiği okulların öğretim durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.....	93
Tablo 3.70	: Velilerin çocuklarının gittiği okul değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.	94
Tablo 3.71	: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin okul atmosferi alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	95
Tablo 3.72	: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri.	96
Tablo 3.73	: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin veli alt ölçeğine katılım düzeyleri.	97
Tablo 3.74	: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	98
Tablo 3.75	: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	99
Tablo 3.76	: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri.....	101

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1.1	: Okul Kültürünün Temel İŞlevleri.....	25
-----------	--	----

ÖZET

KURUM KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN PAYDAŞ ALGILARI: (ADİYAMAN-GÖLBAŞI TEMEL VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI)

ÖNTÜRKLER, Nurgül

Yüksek Lisans, İşletme Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hacı DURAN

ARALIK 2014, 145 sayfa

Eğitim, insan hayatında önemli bir yere sahiptir. İnsanları yaşama hazırlamakta ve meslek edinmelerini sağlamaktadır. Eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü okulların da bütün örgütler gibi kendine has bir kültürü vardır.

Bu çalışmanın amacı; Gölbaşı'nda temel ve ortaöğretim kurumlarında kurum kültürüne ilişkin analiz paydaş algılarını tespit etmektir. Bunun için araştırmaya farklı özelliklere sahip dört ortaokul ve dört lise örneklem olarak seçilmiştir.

Araştırmanın evrenini; Adıyaman ili Gölbaşı ilçesinde bulunan ortaokul ve lise öğretmenleri, öğrencileri ve öğrenci velileri oluşturmaktadır. Bu okullardan 110 öğretmen, 110 veli, 162 öğrenci olmak üzere toplam 382 örneklem alınmıştır.

Bu çalışmada, Gölbaşı ilçesinde görev yapan öğretmenlerin, öğrencilerin ve öğrenci velilerinin algılarına başvurulmuştur. Veri toplama aracı olarak kurum kültürü analiz ölçeği kullanılmıştır. Kurum kültürü; okul atmosferi, fiziksel ortam, öğrenci potansiyeli, ders araç gereçleri, öğretmen ve veli alt boyutlarından oluşturulmuştur. Alt problemlerin çözümlenmesi amacıyla elde edilen veriler uygun istatistik paket programına aktarılmış, aritmetik ortalamaları, standart sapma değerleri ve frekans yüzdeleri hesaplanmıştır.

Araştırma sonucunda; Öğrenci ve öğretmenlerde “Planlı çalışma okul başarısını arttırmakta”, velilerde ise “Okula devam başarıyı artırmaktadır.” önermesinin değerlerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurum, kültür, analiz.

ABSTRACT

INSTUTIONS STAKEHOLDER PERCEPTIONS: (BASİC AND SECONDARY SCHOOLS SAMPLES IN ADIYAMAN-GÖLBAŞI)

ÖNTÜRKLER, Nurgül

Master Department of Managamet

Thesis Supervisors: Professor Doctor Hacı Duran

DECEMBER - 2014, 145 page

Education has an important role in human's life. It prepares human for life and enables to get professions. Education areas have distirctive feautres like other instutions.

The goal of this study is to analyse the secondary school and high school instution culture in Gölbaşı, Adıyaman. Four secondary schools and four high schools having different features were chosen as samples.

The stage of the study contains the teachers – students in secondary schools and high school's and student's parents in Gölbaşı, Adıyaman. In the scope of the resarch. The İnstitution Analysis Scale was used. It includes school atmosphere, physical environmet, potential of students, lesson equipments, teacher and parents. The datum obtained by means of scale were transferred to appropriate statics package programme in order to analyse sub arithmetic average, standart deviation values and frequency percentages were calculated.

As a result of resarch, it was concluded that the values of theseis "Planned studying improves the succes of school" on students and teachers; and " Attendance to school improves the succes" on parents are high.

Key words; Institution, culture, analyiss.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1 Kültür ve Örgütün Kavramsal Çerçevesi

1.1.1 Kültürün Tanımı ve Kapsamı

Bilginin sürekli arttığı ve değiştiği günümüzde bilgiye değer veren kullanmasını bilen, düşünebilen ve yorumlayabilen bireylerin yetiştirilmesi her alanda başarı açısından önemli hale gelmiştir. Okullarda bilgiyi arama, değerlendirme, sentezleme, kullanma ve bilgiyi üretmeyi kapsayan okul kültürünün oluşması hiç şüphesiz ülkemizin geleceği açısından çok önemlidir. Bu çalışmada velilerin, öğrencilerin ve öğretmenlerin bakış açılarına göre okul kültürünün oluşmasını sağlayan öğelerin neler olduğunu tespit etmeye çalışılmıştır. Örgüt kültürü ile kurum kültürü aynı anlamda kullanılmıştır. Kurum kültürü ile okul kültürü arasında bağlantı kurularak okul kültürünü oluşturan alt unsurlar çözümlenmeye çalışılmıştır.

Kültür kelimesi günlük hayatta çok çeşitli anlamlarda ve cümlelerde kullanılmaktadır. Çok yönlü bir olgu olduğu bilinen kültür, Latince’de ekip biçmek, sürmek anlamını 17. yüzyıla dek korumaktadır. Ancak günümüzde toplum bilimciler kültürü şu şekilde ifade edilmektedir: “İnsanların edindiği gelenek, görenek, eğitim, öğretim, hukuk, siyasal kurumlar gibi yollarla birbirlerine ve daha sonraki kuşaklara ilettikleri nesnelere, bilgi, sanat, hüner ve alışkanlıklar, inanç ve değerlerin toplamıdır” (Yamaner, 1998: 29).

Toplumlar, insanların karmaşık bir biçimde gruplaşmalarından oluşmuştur. Her toplum, bireylerin belirli durumlarda karşılaştığı sorunları çözmek ve gereksinimlerini gidermek için birçok araçlara ihtiyaç duyar. Kişinin içinde bulunduğu çevre şartlarına, toplu olarak yaşadığı insanlarla olan ilişkilerine göre, bu araçlar sınırlanmakta ve değişmektedir. Bu çerçevede, en basitinden en gelişmişine kadar her türlü insan topluluğunda kültür denilen ortak bir olguya rastlamaktayız.

İşte bu olgu, insan ilişkilerini düzenleyen ortak kurallar, gelenekler, fikirler ve kişisel düşünceleri ifade etmektedir. Kültürün oluşması için insanların belirli esaslara göre bir araya gelmeleri gerekir. Yani, kültür ile toplum yan yanadır. Bir toplumun kültürü de, o toplumun üyelerinin sorunlarını çözümlenmek üzere oluşmuş bazı düzen ve kurallardan oluşur (Kavi,2005: 2).

Kültür kavramı birçok bilimsel araştırma disiplini ya da uygulama alanında kullanıla gelmektedir. Bu çok alanlılık kültüre pek çok farklı yaklaşımı ve farklı kültür tanımlarını da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla biyoloji, sosyoloji, tarih, antropoloji, güzel sanatlar, felsefe konularında ele alınan kültür kavramını tek bir tanımla belirlemek olanaksız hale gelmektedir (Sabuncuoğlu ve Tüz, 1998: 23).

Taylor"a göre; "toplumun bir üyesi olarak insanoğlunun kazandığı bilgi, sanat, ahlak, gelenek ve benzeri alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütündür" (Kaya, 2008: 121).

1. Hofstede"e göre; "bir insan grubunu diğerlerinden farklılaştıran kolektif bir düşünce programıdır" (Hofstede, 2003: 5).
2. Morgan"a göre; "genellikle bir toplumun bilgi, ideoloji, değer, hukuk ve günlük ritüel sistemine yansıyan gelişme modelidir" (Morgan, 1998: 140).
3. -White"a göre; "fenomenlerin (davranış örüntüleri), nesnelere (araç ve araçlarla elde edilen ürünler), fikirlerin (bilgi ve inançlar) ve duyguların (tutum ve değerler) bir bütünü olup; sembollerin kullanılmasına dayalı sürekli, toplumsal ve evrimsel bir süreçtir" (Güvenç, 1985: 72).

Kültürün kapsamı ile ilgili yapılan çalışmaları bir bütüncül anlayış ile ele almaya katkıda bulunabileceği değerlendirilen Bozkurt 'un (1997) kültür tanımı şu şekildedir; "Kültür, herhangi bir sosyal birimin, dış çevresine uyum ve kendi içinde bütünleşme sürecinde ortaya çıkan problemlere hakim olma ve gereksinimlerini giderme çabası sırasında gelişen ya da keşfedilen; geçerliliği ve sürekliliği belli bir zaman sürecinde kanıtlanmış olan; gruba yeni girenlere de, algılama, düşünme ve hissetme biçimleri olarak aktarılan; maddi ve maddi olmayan yaşam biçimlerini bilinç ve bilinçaltı düzeylerinde etkileyen varsayımlarla bu varsayımların fiziksel çevre ve insan etkileşimine yansıyan simgesel ifadelerinin tamamıdır." Verilen bu tanım, kültürün genel ve evrensel ve özel, maddi ve manevi boyutlarına atıflarda bulunduğundan, kültür sınıflandırmalarının daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunabilir (Özkalp, 1992: 79).

Organizasyon kültürü olarak da ifade edilebilecek işletme yönetimi açısından kültürün tanımı ise; kuruluşun çalışma şeklini ve faaliyetlerinin sonucunu etkileyen belirli insan topluluklarınca oluşturulan İnançlar, değerler, duygu ve düşünceler, örf ve adetler, ile diğer kişiler arası ilişkilerin sonuçlarının tamamıdır.

Yüzlerce farklı biçimde ifade edilmiş kültür kavramı tanımlamalarında ortak olan hususlar şu şekildedir;

1. Kültür, sosyal grupların bütün üyeleri veya tamamına yakını tarafından paylaşılan bir olgudur.
2. Kültür, sosyal gruplardaki yaşlı bireyler tarafından genç bireylere aktarılmaya çalışılır.
3. Kültür; yasalarda, geleneklerde ve ahlaki değerlerde olduğu gibi bireyin davranışlarını veya dünyayı algılamasını şekillendirir.

1.1.2 Kültürün Özellikleri

İnsanlar doğduğunda herhangi bir kültüre sahip değildir. Dolayısıyla, kültürün kazanılması ilk önce ailede başlar, sonra toplumsal süreçte devam eder. Diğer bir ifadeyle, kültür içgüdüsel ve kalıtsal olmayıp bireyin doğduktan sonraki yaşantısında kazandığı alışkanlıklar, davranış ve tepki eğilimleridir. Kültür, toplumlarda yaşayan insanlar tarafından oluşturulur ve ortaklaşa paylaşılır. Bu onun toplumsal özelliğe sahip olmasından kaynaklanır. Bununla birlikte, kültür, zamana bağlı olarak değişebilir ve gruba göre farklılık gösterebilir. Modern toplumlarda bu değişim hızı daha yüksektir. Kültür, bir kuşaktan diğerine geçmek suretiyle süreklilik kazanır. Gelenekler ve görenekler kültürün sürekliliğini sağlayan etkin birer araç niteliği taşır. Diğer bir ifadeyle kültürel çerçeve büyük ölçüde geleneklere bağlı olarak ortaya çıkar. Kültür, ayrıca insanların biyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılar. Öyle ki, kültürel faktörlerin var olabilmesi toplumun üyelerine bir doyum sağlamasına bağlıdır. Ayrıca, kültür, bir toplumun tüm ideallerinin ve sosyal kişiliğinin sembolüdür. Her toplum kültürünü oluşturan bu idealleri gerçekleştirmeye çalışır. Ayrıca, kültür değerleri dogmatik olmayıp, çağın ihtiyaçlarına göre değişmek zorundadır. Kültür, birey davranışlarını sınırlayıcı bir faktör özelliğine de sahiptir. Öyle ki, kültürü insanlar oluşturduğu gibi, kültür de insanları biçimlendirmekte, böylece insanlar içinde yaşadığı çevrenin sahip olduğu kültürel özelliklerine göre şekillenmektedir. Böylece, bireyin kültürü toplumun kültürüne, toplumun kültürü de

tek tek bireylerin kültürüne doğrudan doğruya bağlı bir görünüm kazanmaktadır (Kavi, 2005: 3).

Kısaca kültür; toplumu diğer toplumlardan ayırır toplumsal değerleri bütünleştirir, yansıtır, toplum üyelerince paylaşılır, dayanışmaya önem verir, öğrenilmiş davranışlardan oluşur, değişebilir, sosyal kişiliğin oluşmasını sağlar, öğrenilebilir, toplumsaldır, tarihidir, süreklidir, ihtiyaçları karşılar, değişebilir ve değiştirilebilir.

1.1.2.1 Kültür öğrenilebilir

Kültür öğrenilmiş davranışlar topluluğudur. Kültür doğuştan kazanılan yada kalıtım yoluyla gelen bir değerler sistemi değildir. İnsan doğduktan sonra ailesi ve çevresi yoluyla kültürü öğrenmektedir (Odabaşı ve Barış, 2004: 314). Yani insanlar içinde buldukları toplumun kültürünü gözlem, dinleme, konuşma, etkileşimde bulunma, taklit etme gibi yollarla ve deneyimlerle daha önce onu üretenlerden öğrenirler (Şişman, 2007: 15). Kültür öğrenilir, alışkanlık haline getirilir ve sonuçta sosyal kalıtım yoluyla nesilden nesile aktarılır (Walton, 1988: 44).

1.1.2.2 Kültür toplumsaldır

Belirli bir toplumun fertleri tarafından paylaşılan değer yargıları, davranış ve tutumlar o toplumun kültürüne ait izleri taşırlar. Diğer bir deyişle o topluma özgü bir "kültür"ü oluştururlar. Açıklamadan da anlaşılacağı gibi, kültür; toplumdaki perakende birey davranışlarından ziyade, toplum üyelerinin çoğunluğu tarafından benimsenen ve paylaşılan değerlerden oluşmaktadır (Kılıç, 2003: 6).

1.1.2.3 Kültür tarihidir ve süreklidir

Kültürün öğrenilebilir ve toplumsal olma özelliklerinin doğal bir sonucu olarak, tarihi ve sürekli olması kaçınılmazdır. Çünkü kültürün nesilden nesile öğretim yoluyla aktarılması ve bireylerin ömrü ile sınırlı kalmaması, kültürün sürekliliğini sağlamaktadır. Başka bir deyişle kültür, bir kuşaktan diğerine öğrenilmiş davranış olarak geçmekte ve sürekliliğini korumaktadır. Farklı toplumlara ait kültürler, değişimin her alanda ve son hızla yaşandığı günümüzde bile tarihten getirdiği öğelerini bünyesinde barındırmaktadır. Bu nedenle kültürün tarihi özelliğini

de ifade etmek gerekir (Kılıç, 2003: 7).

1.1.2.4 Kültür ihtiyaçları karşılayıcı ve tatmin sağlayıcıdır

Kültür temel biyolojik ihtiyaçları ve bunlardan doğan ikinci derecedeki ihtiyaçları, çoğu zaman ve önemli ölçüde karşılar. Psikoloji bilimi, ancak doyum verici olduğu sürece alışkanlıkların devam ettiğini göstermiştir. Öyleyse kültürel öğeler, toplumun üyelerine bir doyum veya hizmet sağlayarak var olabilirler (Güvenç, 1979: 105).

1.1.2.5 Kültür değişebilir ve değiştirilebilir

Teknolojik ve çevresel koşullardaki değişimler, doğal olarak kültüre yeni bazı şeylerin katılmasına neden olmakta ve bu yenilikler kültürde "değişim"e yol açmaktadır. Zaten zamanın koşullarına bağlı olarak değişimi gerçekleştiremeyen kültürler durağanlaşır ve zamanla yok olur. Kültürel değişim, uyum ile gerçekleşmektedir. Kültürel değişim olumlu yönde olabileceği gibi, geriye olumsuz bir değişim şeklinde de gerçekleşebilir (Ömür, 1998: 25). Küreselleşen ve iletişimin hızla yayıldığı dünyada toplumların kültürleri hızla değişmektedir.

1.1.3 Kültür Çeşitleri

Kültürü genel olarak, genel kültür-alt kültür, maddi kültür-manevi kültür ve karşı kültür şeklinde üçe ayırabiliriz.

1.1.3.1 Genel kültür-alt kültür

Toplumun inanç yapısı, değerleri, hareket ve yaşam tarzları genel kültür; bu kültür içinde yer almakla beraber etnik, bölgesel ve mezhep ayrıcalıklarına dayanıp kendilerine özgü yaşama şekilleri ve değerleri olan kültür ise, alt kültürü ortaya koyar (Şimşek,2001: 29).

Toplum içinde genel kültürün varlığı iletişim ve işbirliği ile sağlanabilir, yokluğunda ise bunların yerini karmaşa ve karışıklık alır. İnsanları hayvanlardan ayıran en önemli özellikleri genel bir kültüre sahip olmaları ve iletişim ile bu kültürü diğer nesillere aktarabilme yetenekleridir (Barthorpe vd., 2000: 337).

1.1.3.2 Maddi kültür-manevi kültür

Maddi kültür, genel olarak teknik, bilim ve ekonominin amaçlara yönelik olarak oluşturulmasını kapsamaktadır. Doğal olmaktan çok insan eliyle ortaya çıkmış teknolojik durum, sahip olunan araç-gereç ve eserler maddi kültürün en belirgin örnekleridir (Kavi, 2005: 4).

İnsanların biyolojik ve fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamaya yarayan unsurlara maddi kültür denmektedir. Kültür unsurlarının çoğu zaman elle tutulup gözle görülebilen kısmını oluşturan maddi kültür kapsamına, imalatın şeklini ifade eden üretim teknikleri, yol ve bina inşaatları, evlerin donatılıp döşenmeleri, giyim ve kuşam şekilleri, her türlü ulaşım araçları, fabrikalar, köprüler, barajlar gibi elemanlar girmektedir. Toplum kültürü içinde yer alan maddi unsurların oluşturduğu maddi kültür birikimi, aynı zamanda toplumun teknolojik ve ekonomik seviyesinin bir göstergesidir (Eroğlu, 2000: 137).

Manevi kültür ise, dil, sanat, din, inanç, tutum gibi unsurlardan oluşmaktadır. Dil, kültürün öğrenilmesinde ve nesilden nesile aktarılmasında önemli bir role sahiptir. Bununla birlikte, müzik, dans ve diğer sanat dalları da kültürün taşıyıcılarından. Din ise, bireylerin kişilik ve karakterlerini düzenleyen bir güç olması bakımından sosyal ve kültürel bir kontrol görevine sahiptir (Kavi, 2005: 4).

1.1.3.3 Karşı kültür

Çoğu alt kültürün ana değer ve normları, ait oldukları toplumunkiler ile uyumludur, taşıdıkları farklılıklara rağmen temelde bir çatışma söz konusu değildir. Ancak egemen kültürünkiler ile çelişen değerleri yüzünden topluma karşı tam bir isyan ve muhalefet durumuna gelmiş alt kültürler de vardır ve bunlar “karşı kültür” olarak tanımlanır (Sezal, 2002: 82). Alt kültürler ana kültürü kabul eder. Karşı kültür ise ana kültürü reddetmektedir (Bahar, 2011: 60). Bu gruplar bir toplumun sahip olduğu, hatta gurur duyduğu norm ve değerleri reddederek karşıt tutum ve davranışlara sahip olurlar (Özkalp, 1992: 79).

1.1.4 Örgüt Kavramı ve Önemi

Genel olarak örgüt denildiğinde, iki veya daha fazla insanın, ortak bir amacı gerçekleştirmek için, davranışlarını biçimsel kurallara göre düzenlediği yapı

anlaşılmaktadır. Bir örgütte meydana gelen olaylar karşılıklı davranışlardır. Örgütün yapısı bu karşılıklı davranışları tanımlar. Örgüt yapısının doğası ve karşılıklı davranışların özel nitelikteki süreçleri, bir örgütten diğerine değişecektir. Bununla beraber her örgütte bireyler amaçlar için karşılıklı davranışlarda bulunurlar. Bu karşılıklı davranışların her zaman bir tip yapı ile tanımlanması mümkündür. Biçimsel örgütler için yapı birinci derecede önemli bir özellik olarak kabul edilir. Yine biçimsel örgütlerde yapılan her çeşit çalışmanın eş güdümü ve ilişkilerin düzenlenmesi söz konusudur (Atay, 2004: 45).

Örgüt kavramı iki değişik anlamda kullanılabilir. Birincisi bir yapı, iskelet, önceden planlanmış ilişkiler topluluğu anlamına gelen örgüttür. İkinci anlamda ise, bu yapının oluşturulması sürecini, bir dizi faaliyeti, örgütlenmeyi ifade eder. Hatta bazen örgüt kavramına bir üçüncü anlamda verilmektedir. Bu anlamda örgüt, toplumdaki diğer varlıklar arasında bir sosyal sisteme verilen isimdir (Koçel, 2001: 13).

Çağımızda insanlar yaşantılarının önemli bir bölümünü çeşitli örgütlerde, geçirmektedirler. Örgütlerin, kişilerin yalnız çalışma saatleri ile sınırlı yaşantılarını değil, tüm yaşamlarını etkilediği söylenebilir (Ertekin, 2003: 23).

İnsan ilişkilerinin düzenlenmesinde örgütler kuvvetli birer toplumsal araçlardır. Bireylerin çok yönlü ve çok nedenli davranışları örgütlerde ortaya çıktığı gibi bu davranışlar diğer bireylerin davranışıyla ilişkilidir. Her birinin davranışı çevrede bazı değişiklikler yaparak ötekinin amacını gerçekleştirmesine yardım eder (Onaran, 1971: 114).

Günümüzde örgütle uygarlık eş anlama gelmiştir. İnsanlar bireysel güçlerini aşan amaçlarını gerçekleştirebilmek için işbirliği yaparlar. İşbirliği olmaksızın toplumsal yaşamın olamayacağı artık anlaşılmıştır. Ortak bir çabayı gerektiren bir amacın gerçekleştirilmesinde, birden fazla bireyin güç ve eylemlerini birleştirmesi zorunludur (Aydın, 1991: 13).

Örgütler çalışanlarını etkiler, çalışanların farklı nitelikleri ise örgütleri etkiler. Örgüt çalışanlarına değer katan bir okuldur. İnsanlar farklı örgütlerde farklı tutum ve davranışlar öğrenirler. Çalışanlar çalışmaları ile örgütün amaçlarını gerçekleştirirken bir yandan da örgütü kullanarak kendi amaçlarını gerçekleştirirler.

1.2 Örgüt Kültürü Kavramı

Örgüt ve yönetim olgusu, insanlığın yaşı kadar eski olmasına karşılık yönetim bilimi, yirminci yüzyılın başlarından itibaren ayrı bir bilim dalı olarak bilimsel bir nitelik kazanmaya başlamış; örgüt ve yönetimle ilgili olarak çeşitli kuram, yaklaşım, süreç, ilke ve modeller geliştirilmiştir. Dünyanın hemen her yerinde örgüt ve yönetimle ilgili literatürde benzer kuram, yaklaşım, süreç, ilke ve modellerden söz edilmekte; bunlar, yönetim biliminin temelini oluşturmaktadır. Ancak, yirminci yüzyılın ikinci yarısında, sosyal bilimlerin diğer alanlarında olduğu gibi örgüt ve yönetimle ilgili kuram ve yaklaşımların sayısında da bir artış gözlenmekte olup; "örgüt ve yönetim alanında geliştirilen ilkelerin kültürel sınırlar içinde geçerli olacağı" belirtilmektedir. Diğer bir deyişle bir ülkede geliştirilen yönetim ve güdüleme kuramlarının söz konusu ülke sınırları içinde geçerli olabileceği; diğer ülkelerde ise kısmen geçerli olabileceği ya da hiç geçerli olamayacağı ileri sürülmekte "evrensel bir örgüt ve yönetim modelinden söz edilemeyeceği" görüşü giderek ağırlık kazanmaktadır. Toplumlara birbirinden ayıran temel unsurların başında sahip oldukları kültür gelir. Her toplumun kendine has gelenekleri, değerleri ve inanç sistemleri vardır. Toplum kültüründeki bu özellikler, toplumun diğer toplumlardan ayrılmasını sağlar. Organizasyonlar da toplumlar gibi farklı kültürel yapılara sahiptir. Organizasyon kültürünün tam olarak anlaşılabilmesi için toplum kültürünün çok iyi irdelenmesi gerekir. Çünkü organizasyon kültürü, her toplumun genel kültürüne bağlı olarak şekillenmektedir. Organizasyonların açık sistem olmaları, çevrelerindeki kültürel özelliklerden etkilenmelerine neden olmaktadır (Kılıç, 2003: 28).

Yere düşen her kar tanesinin birbirinden farklı olması gibi her toplumun kültürü de diğer toplumdaki bireylerin kültürel davranışları da birbirinden farklıdır. Toplumdaki organizasyonlar da kültürel özellikleri ile birbirinde farklıdır. Aynı organizasyonun kültürel özellikleri her zaman aynı değildir. Yine aynı organizasyonun farklı yerlerdeki şubelerinde kültürel özellikleri birbirinden farklıdır. Kültürel özellikler organizasyonun büyüklüğüne, küçüklüğüne, oluşum sürecine, şartlara, ihtiyaçlara, hedeflere göre değişmektedir.

1.2.1 Örgüt Kültürünün Tanımı

Örgüt kültürü kavramı ile ilgili olarak kaynaklar incelendiğinde organizasyon kültürü, firma kültürü, şirket kültürü, örgüt kültürü, örgütsel ve örgütsel kültür gibi değişik kavramların kullanıldığı görülmektedir. Bu kavramların hepsi de genel olarak aynı şeyi ifade etmek için kullanılmıştır. Bu nedenle aralarında anlam ve kapsam bakımından belirgin bir farklılık yoktur. Bu çalışmada Gölbaşı'ndaki temel ve ortaöğretim kurumlarında kurum kültürüne ilişkin paydaş algılarına göre okul kültürü inceleneceğinden, genel bir ifade olan "kurum kültürü" veya araştırmanın özelliğini yansıtması bakımından okul kültürü deyimini kullanılmaktadır.

Örgüt kültürü kavramı yaklaşık otuz yıl önce yönetim literatüründe yer almaya başlamış ve günümüzde oldukça popüler olan ve üzerinde çok fazla araştırma yapılan bir kavram haline gelmiştir. Bu ilginin nedenleri arasında kavramın hem sosyolojik, hem antropolojik hem de psikolojik boyutlarının olması; diğer bir deyişle çok yönlü ve karmaşık bir ilişkiler bütünü olması sayılabilir (Kabakçı, 2007: 47). Örgüt kültürü, örgütlerin kendi amaç ve faaliyet yapısından kaynaklanan özellikleri ile toplumsal değerlerin bir bileşimidir.

Örgüt kültürü, örgütsel davranışın bir inceleme alanı, örgütsel davranış da insanların örgüt içinde hareket ve tutumlarının sistematik olarak incelenmesidir (Çelikten, 2008). Bir örgütte neyin iyi, doğru, güzel olduğunu; neyin kötü, yanlış, çirkin olduğunu örgüt kültürü gösterir. Örgüt kültürü örgütü kimliğine kavuşturur; çalışanların birçok toplumsal ve duygusal gereksinmelerini doyurur. Örgüt kültürü, değer ve normlara uygun çalışan davranışlarını destekler, uygun olmayanları engeller. Böylece çalışanların davranışları, kültürel yapıya uygun olarak yönlendirilir (Özkan, 2010: 78). Yukarıda belirtilen tanımlardan örgüt kültürünü bir örgüt içindeki insanların davranışlarını yönlendiren normlar, davranışlar, değerler, inançlar ve alışkanlıklar sistemi olarak ifade edebiliriz. Örgüt kültürü, amaçların gerçekleştirilebilmesi için tüm çalışanların kabiliyet ve kapasitelerini bir nokta üzerine çekmekte; her personelin ayrı hedeflerin gerçekleştirilmesi için değil; ekip halinde ve yalnızca en önemli olan konuya odaklı hale gelmesini ifade etmektedir (Dinçer, 1996: 402).

Örgüt kültürü konusunda yapılan tanımlar, bilim adamlarının ve araştırmacıların bu kavrama, yükledikleri anlamlara ve işlevlere göre değişmektedir. Her araştırmacının araştırmasının niteliğine göre anlam kazanmakla beraber yinede

araştırılan özellikler; toplumdaki anlam bütünlüğünü yansıtan dili, toplumsal ilişki biçimlerini, toplumsal duyguları, inançları, hayalleri, tutum ve davranışları ve toplumsal davranışların açık ve örtük yönlerini yansıtmaktadır.

1.2.2 Örgüt Kültürünün Tarihçesi ve Ortaya Çıkışı

Örgüt Kültürü kavramı yönetim bilimine ilk olarak, 1979 yılında Andrew M. Pettigrew'in *Administrative Science Quarterly* dergisinde (Demir, 2007: 13) yazdığı "On Studying Organizational Cultures" (Örgütlerin Kültürel incelenmesi üzerine) adlı makalesi ile girmiştir (Aslan vd., 2007: 372). Örgüt Kültürü 1964 yılında Blake ve başka yazarlarca "iklim" diye adlandırılan kavramın yerine kullanılmıştır (Demir, 2007: 13). İlk kez Peters ve Waterman tarafından Amerika'da, Pascale ve Athos tarafından ise Japonya'da incelenmiş olan ve literatürde Firma Kültürü, Kurumsal Kültür, İşletme Kültürü, Organizasyon kültürü olarak da dile getirilen (Timuroğlu ve İşcan, 2007: 123), örgüt kültürü, sosyolog, antropolog ve psikologlar tarafından çeşitli boyutlarda ele alındığından çok sayıda tanımı yapılmıştır (Çavuş ve Gürdoğan, 2008: 20). Bu bağlamda, Pettigrew örgüt kültürünü; "belli bir grup için belli bir zaman diliminde geçerli olan, kabul edilmiş anlamlar bütünüdür ve kültürün tezahürü sembol, dil, ideoloji, inanç, ritüel ve mitler" şeklinde tanımlamıştır (Aslan vd., 2007: 372).

Bir başka tanıma göre örgüt kültürü, "bir örgütteki yaşamı karakterize eden inançlar, gelenekler, değer sistemleri, davranışsal normlar ve iş yapma biçimlerini kapsayan bir bütündür" (Çakır, 2007: 52). Örgüt ya da şirket kültürü; parçalı olmayan ama insanların davranış ve bir şeyleri yapma yollarını biçimlendiren değerler, kurallar, inançlar, tavırlar, tutumlar ve davranışların modelidir (Armstrong, 1990: 303). Örgüt Kültürünün, Yönetim ve Organizasyon alanında en kapsamlı ve genel kabul gören tanımını Schein yapmıştır. Schein'e göre örgüt kültürü "Belli bir grup tarafından kendisinin gerek çevreye uyumu gerekse iç bütünlüşmesi sırasında öğrendiği, geçerliliği kanıtlanacak düzeyde olumlu sonuç vermiş olan ve bu nedenle yeni üyelere programları algılamanın, düşünmenin ve hissetmenin doğru yolu olarak öğretilen, bir takım varsayımlardır" (Ayyıldız ve Rızaoğlu, 2008: 9). Ulusal kültürün alt sistemi olan örgüt kültürü, ulusal kültürden bağımsız düşünülemez. Bu nedenle örgüt kültürü, "ulusal kültürel doku içerisinde örgüt dışı faktörler ile örgütsel faktörlerin etkileşimi sonucu ortaya çıkan, örgüte özgü ve birbirleriyle karmaşık

ilişkiler sergileyen bir olgu” olarak tanımlanmaktadır (Şahin, 2010: 24). Örgütsel kültür, bir örgütün çalışanları tarafından kullanılan semboller, törenler, felsefelerinde ve değerlerinde beklenen davranış kurallarıdır (Florea ve Goldbach, 2011: 488).

Özet olarak belirtmek gerekirse; organizasyon ve yönetimle ilgili konular olarak geçmişte uzun yıllar örgütsel yapı ve stratejiler vurgulanmıştır. Daha sonra 1980'li yıllar, organizasyon kuramında "örgüt kültürü" olarak adlandırılan ve değişik biçimlerde açıklanan yeni bir araştırma konusunun gündeme gelmesine sahne olmuştur. Bu nedenle organizasyon araştırmacıları, 1980'li yıllar boyunca, örgüt üyelerinin davranışlarını etkileyen kavramlar, inançlar, değerler, gelenekler, semboller gibi öğelerden meydana gelen örgütsel yaşamın kültürel yönünü araştırmaya başlamışlardır (Şişman,1994: 23-25).

Özet olarak örgüt kültürü 1980'li yıllardan sonra yönetim bilimi literatürüne girmiştir. Bu yıllardan itibaren araştırmacılar örgütlerin kültürel yönlerini araştırmaya başlamışlardır. Örgütsel başarıyı arttırmak için örgüt yöneticileri rekabet şartlarını inceleyerek değişik argümanlar kullanmaktadırlar. Örgüte insan ruhunu katmak, çalışanların örgütün hedeflerini içselleştirmesini sağlayarak organizasyonun hedefe ulaşmasını sağlayarak hedefe ulaşmasını sağlayan örgüt kültürü yazılı kurallardan, baskıcı tutumlardan ve çalışanlara fazla mesai yaptırmadan daha etkilidir.

1.2.3 Örgüt Kültürünün Önemi

Organizasyon amaçlarına ulaşabilmesi için öncelikle çalışanların buna yönlendirilmesi gerekir. Bireylerin ortama uyum sağlaması, her tür organizasyonda etkinliğin önemli bir unsurudur. İnsanın temel güvenlik ihtiyaçlarından birisi olarak belirtilen iş ortamındaki belirlilik durumu ve istikrar, aslında örgüt kültürü ile çalışanların ihtiyaçları arasındaki ilişkiden kaynaklanmaktadır. Organizasyon iç ve dış çevre elemanları ile ilişkilerini düzenleyen özellikler 'kültür' olarak nitelendiğine göre bireylerin örgüt kültürü ile uyum göstermesi beklenir (Kılıç,2003: 35).

Örgütler, günümüze kadar sanayileşme, kentleşme, feodal yapıların yıkılması, ulus devletlere geçiş, seküler yapıların ortaya çıkışı gibi pek çok nedenle gelişip karmaşık hale geldiler. Toplumsal taleplerin artması, işbölümü ve uzmanlaşmanın yaygınlaşmasını bu da örgütlerin özellikli hizmet birimleri şeklinde ortaya çıkmasını sağladı. İktisadi örgütler, siyasal örgütler, adli ve askeri örgütler, sağlık ve eğitim

örgütleri gibi çok farklı örgütler oluştu. Bu örgütler, bilimsel gelişmeler ile kendi içlerinde etkin bir hizmet ağı oluşturdular. Bu süreçte, rasyonalite, otorite, denetim, öngörülebilirlik, hesaplanabilirlik, maksimum kârlılık ve benzeri ölçütlere göre örgütler yeniden yapılaştılar. Örgütlerin, etkin yapılaşması için örgüt kuramları geliştirildi (Aytaç, 2004: 191).

1.2.4 Örgüt Kültürünün Oluşum Aşamaları

Örgütün başlangıç kültüründe kurucu sahibinin eğilimleri ve kişisel inanç ve değerleri başlıca etkendirler. Kurucular, örgütün ne olacağı konusunda bir vizyon sahibidir ve önceki gelenek ve ideolojilerden bağımsızdır. Yeni örgütlerin, genellikle tipik özellikleri olan küçük ve basit bir yapı, kurucunun vizyonunu örgütün diğer üyelerine aktarmayı kolaylaştırır. Örneğin, Microsoft'un kültürü büyük ölçüde kurucusu ve günümüzdeki tepe yöneticisi olan Bill Gates'in etkisi ile oluşmuştur. Birey olarak Gates, saldırgan, rekabetçi ve son derece disiplinli bir kişiliğe sahiptir. Bunlar, başında bulunduğu yazılım devini anlatmak için genellikle kullanılan ifadelerin aynısıdır (Eren, 1998: 117).

Örgüt kültürünün oluşumundaki temel aşamaları Garliardi (1986) dörde ayırmaktadır (Üçok,1989: 317).

Birinci aşamada, örgütün kuruluşu sırasında liderin bilinçli bir görüşü vardır. Bu görüşler onun eğitimi, deneyimi ve çevre hakkındaki bilgisine dayanan görüşlerdir. Bu görüşler onu bir girişimde bulunmaya, insanları ve kaynakları bir araya getirerek bir ürün ortaya çıkarmaya iter. Bu aşamada örgütün bütün üyeleri kendisi ile aynı düşünceleri paylaşmayabilirler ancak liderin davranışları istediği biçimde yönlendirme gücü vardır

İkinci aşamada lider tarafından yönlendirilen davranışlar istenilen sonuca ulaştığında, tecrübeye dayandırılmış olan inançların bütün üyeler tarafından benimsenmesi ve bir referans kriteri olarak kullanılması beklenir. Sağlanan bu inançla kontrolün psikolojik ve ekonomik maliyetleri azalacak, sistemin verimliliği artacak ve tasarruf edilen kaynaklar örgütün temel stratejisini güçlendirmede kullanılacaktır.

Üçüncü aşamada istenilen sonuçlara ulaşılmaya devam edildiğinden emin olan örgüt üyeleri ilgilerini sonuçlardan nedenlere çevirirler. Sonuçlar örgütte zamanla göz ardı edilir ve sadece nedenler ortada kalır. Böylece hangi nedenlerin ve

yöntemlerin geçerli olduğu yer eder.

Dördüncü aşamada, sorgusuz benimsenen değerler giderek örgüt üyeleri tarafından yaşanmaya çalışılır.

Schein (1983,16-17) bir kültürün biçimlenme sürecinin kurucuların etkisi ile başladığını ileri sürmekte, bu sürecin işlediği temel aşamaların her örgütün tarihinde bir dereceye kadar aynı olacağını belirtmektedir. Bu aşamalar ise şunlardır (Kılıç, 2003: 32);

Kurucu yeni bir girişim için bir fikre sahiptir. Kurucu grup sahip oldukları fikrin bazı risklere girmeye değer bir fikir olduğu konusunda aynı fikirde olduklarından ilk uzlaşmanın temellerini atarlar. Kurucu grup sermaye artırımını, bina temini, patent alımı gibi örgütün temellendirilmesi için planlayıcı eylemlere başlar. Kurucuların belirlediği ilkelere göre örgüte alınan diğer işgörenleri işlevlerini icra etmeye ve örgütün tarihini geliştirmeye başlarlar.

1.2.5 Örgüt Kültürünün Fonksiyonları

Örgüt kültürü organizasyonun iş yapma biçimlerini belirler. İşlerin nasıl yapılacağını, üretim veya hizmet süreçlerinin nasıl olacağını belirler. Örgütün misyonunun nasıl gerçekleştireceğini vizyona nasıl ulaşacağını belirler. Örgüt kültürü örgütün her aşamasında vardır. Örgütsel bir kararın alınması, kararın uygulanması çalışmaların yapılması ve sonuçların kontrol edilmesi örgütte var olan kültürü de yansıtmaktadır.

Aşağıda, örgütsel kültür konusu ile ilgili örgütsel ve araştırmaya dayalı literatürün taranması sonucunda ortaya çıkan örgüt kültürünün bazı temel fonksiyonları ana çizgileriyle özetlenmiştir.

1. Örgüt kültürü, örgütsel kontrol ve koordinasyon mekanizmasıdır.
2. Örgüt kültürü, örgütsel biçimlendirme aracıdır.
3. Örgüt kültürü, örgütsel sosyalleşme süreci ve aracıdır.
4. Örgüt kültürü örgütsel sorunların çözümleniş yöntemidir.
5. Örgüt kültürü, örgütsel bütünleşme - kaynaşma aracıdır.
6. Örgüt kültürü, moral güdüleme aracıdır.
7. Örgüt kültürü, örgütsel iklimin belirleyicisidir.
8. Örgüt kültürü, örgütsel verimlilik ve etkinliğin anahtarıdır.
9. Örgüt kültürü, örgütsel değişimin hedefi, aracı, belirleyicisidir.

10. Örgüt kültürü, örgütsel istikrar ve mükemmelliğin göstergesidir.

Kültürün egemenliği ve bir arada tutucu özelliği, istisnasız tüm başarılı işletmelerin/organizasyonların temel niteliği olarak ortaya çıkmaktadır. Üstelik kültür hem güçlü, hem de pazara yönelikse, politika kitapçıklarına, organizasyon şemalarını ya da ayrıntılı işlem ve kurallara daha az ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu işletmelerde piramidin altındaki kişiler birçok durumda ne yapmaları gerektiğini bilmektedirler. Çünkü sayıca fazla olmayan yol gösterici değerler açık seçik ortadadır. Mükemmel ulaşılmış işletmelerde örgüt kültürü büyük ölçüde belirgindir. Etkili ve verimli olmayan organizasyonların da güçlü kültürleri vardır, ancak işlevsizdirler. Bu kültürlerin sınırlılığı müşteriden çok, iç politika üzerine ya da ürün ve onu yapan-satan insanlar yerine, sayılar üzerinde yoğunlaşmasının sonucudur (Dinçer, 1996: 406).

1.2.6 Örgüt Kültürünün Yararları

Örgüt üyelerinin algıları, tutum ve davranışları örgüt kültürünü etkilediği gibi, örgüt kültürü de üyelerin davranışlarını, düşüncelerini etkiler. Örgüt kültürünün belli başlı yararlarını şu şekilde sıralamak mümkündür (Eren, 2001: 168).

Örgüt kültürü;

1. Örgütü diğerlerinden farklı kılarak örgüt üyelerine kimlik duygusu kazandırır. Kimlik duygusu kazanan bireyler kendilerini çalıştıkları örgütle bütünleştirirler. Bu onlara ayrıcalıklı bir benlik sağlar.
2. Bir örgütsel biçimlendirme aracıdır. İşgörenlerin davranışlarını biçimlendirir.
3. Moral ve güdüleme aracı olarak örgüt misyonuna bağlılığı artırır. Bazı çalışan bireyler örgüte daha fazla bağlanarak, örgütün yararına özveride bulunabilirler.

Örgütteki uygulama ve süreçlere rasyonelleşme ve standartlaşma sağlayarak örgüt üyelerine huzurlu bir çalışma ortamı sağlar.

1. Örgütte iç bütünleşmeyi sağlar, üyeler arasında dayanışmayı arttırarak, örgütü bir arada tutmada birleştirici bir unsur olarak görev yapar. Örgüt üyeleri için bir kontrol mekanizması fonksiyonu görür.
2. Çalışanların belirli standartları, normları ve değerleri anlamalarına ve böylece örgütsel amaçlar doğrultusunda kendilerinden beklenen

davranışları sergileyerek başarıya ulaşmaları konusunda daha kararlı ve tutarlı olmalarına imkan tanır.

3. Aynı norm ve değerler etrafında topladığı çalışanlar ve yöneticiler arasında uyumu sağlar.
4. İş yapma süreç ve yöntemlerine standart uygulamalar ve kurallar getirerek örgütsel verimliliği artırır.

Bir örgütsel sosyalleşme süreci ve aracıdır. Yeni yöneticilerin bilgi, beceri ve davranışlar kazanmalarına imkân tanıyarak yetişme ve gelişmelerine önemli boyutta yardımcı olur. Geliştirdiği bazı standart uygulamalar ve süreçler yardımı ile örgütlerde çeşitli nedenlerle ortaya çıkan çatışmaları azaltır. Brown (1999) ve Senior (1997) gibi araştırmacılar örgütlerde anlaşmazlık ve çatışmaların yaşanmasının normal bir durum olduğunu belirttikten sonra örgüt kültürünün ise bunlara karşı bütünleşme ve anlaşma ortamı yaratacağını ileri sürmüşlerdir (Bakan, 2004: 30).

Ayrıca örgüt kültürü; çalışanları motive eder, karşılıklı anlaşmazlıkların çözümünde yol gösterir, verimliliği artırır, üretime katma değer katar, çevreye bu işi bu şekilde bu firma yapar dedirtir, çalışanlarına belirli bir hayat tarzı yaşamalarını sağlar, çevre ilişkilerini düzenler, işlerin hızlı yapılmasını sağlar ve boşlukları insanların fedakârca çalışmaları ile doldurur.

1.2.7 Örgüt Kültürünün Özellikleri

Örgüt kültürü çok fazla özellikleri bünyesinde bulundurmaktadır. Çeşitli yazar ve düşünürler tarafından fikir birliği sağlanan ortak özellikleri şöyledir;

Örgüt kültürü öğrenilerek sonradan kazanılır, grup üyelerince paylaşılır, yazılı bir metin halinde değildir, sürekli tekrarlanan davranış kalıplarıdır (Gül ve Aykanat, 2012: 22). Değiştirilmesi zor ve uzun vadelidir, antropolojiyle açıklanır, insan davranışlarından oluştuğu için duygu yüklüdür, kültürü oluşturan parçaların toplamından farklı özelliğe sahiptir (Sabuncuoğlu ve Tüz, 2001: 49). Uyumlu ve değişebilir niteliktedir, semboller aracılığıyla öğretilerek gelecek nesillere aktarılır, örgüt içi bireylerin davranışlarını şekillendirir (Eşki, 2009: 168).

Kurumun düşünce ve davranışlarını şekillendirmede güçlü etkilere sahip olan örgüt kültürü önemlidir, çünkü kurumun “doğru karar” olarak düşündüğü şeyleri, çalışanların uygun diye bildikleri şeyleri ve kurum içerisinde çalışanların birbirlerine nasıl davranacaklarını, bireylerin, çalışma gruplarının ve kurumun bir bütün olarak

kendilerine verilen işle nasıl ilgileneceklerini, işlerin yapılma hızını ve verimliliğini, kurumun değişim kapasitesi ve bunu kabulünü, dışarıdaki hissedarların kuruma karşı tavırlarını şekillendirir. Kısacası, bir kurumun kültürü yeni girişimler yapmasına ve nihai hedeflerine ulaşmalarına destek olabilir (Ilieş ve Gavrea, 2008: 322).

1.2.8 Örgüt Kültürünün Unsurları

Örgüt kültürünün çok sayıda bilim dalında incelenmesi, kavramın anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Bu kavramın anlaşılmasını kolaylaştırmanın yolu ise kültürü oluşturan öğelerin açıklanmasından geçmektedir. Bu öğeler temel ve yüzeysel olmak üzere ikiye ayrılır. Temel öğeler; varsayım, norm, inanç ve değerlerdir. Yüzeysel öğeler ise gözle görülür semboller, sloganlar, diller, davranışlar, tarihler ve hikâyeler, kahramanlar, efsaneler, ritüeller ve törenlerdir (Mobley, Wang, Fang, 2005: 12).

1.2.8.1 Esas unsurlar

Örgüt kültürünün önemli bir ögesi olan, örgütteki her çalışanın ortaklaşa inandığı ve paylaştığı şeylerdir.

Temel Sayılılar (Varsayım): Örgütün soyut ve doğal olan bu ögesi, çalışanların örgütün neden dış çevreye karşı varlığını sürdürmesi gerektiğini ve örgüt içindeki işlevsel sorunlar ve çözümlerine yönelik algıları, düşünceleri ve hissettiklerinin tanımlanabilir nedenlerini oluşturmaktadır (Gizir, 2008: 187).

İnançlar; Pheysey inançları “bir şeyin bir kişi tarafından doğru olarak kabul edilmesi”, Sathe “dünya ve onun işleyişine dair temel varsayımlar”, Erdoğan “gerçeğin şimdi veya geçmişte nasıl olduğu hakkında bilgiler”, Unutkan ise, “bir şeyin ifade ettiği anlamlar toplamı veya bireyin eşyaya ilişkin bilgisinin tamamı” şeklinde tanımlamaktadır. İnançlar ne kadar benzerlik gösterir ve çok kişi tarafından paylaşılırsa, toplumsal kültür de o kadar belirgin ve yerleşik bir nitelik taşıyabilir (Güçlü ve Sotirofski, 2011: 3).

Değerler: İnsanların ve örgütlerin nasıl davranmaları ile ilgili önemli olduğuna inanılan şeyleri temsil eder (Armstrong, 2006: 303). İnsan, nesne ve olayların örgüt toplumunca ne değerde bulunduğunu örgütçe geliştirilen kültürel değerler belirler. Değerler, normlardan daha geniş kavramlardır. Normu işgörenlerce karşı kural haline getiren kültürel değerlerdir (İşcan ve Timuroğlu, 2007: 123).

Normlar: “Normlar, olay, olgu ve durumları açıklamada ve yorumlamada sosyal sistemin üyelerine yol gösteren sosyal kurallar ve standartlardır. Onaylanan davranışlar, beklenen davranış standartları olup, davranışın yazılı olmayan kurallarıdır” (Şişman,2007: 95).

1.2.8.2 Yüzeysel öğeler

Seremoniler ve Törenler (Ritüeller): Seremoniler, örgütün çalışanlarınca örgütsel kültürün önemli parçalarını oluşturan kahramanlar, mitler ve sembollere ilişkin özel olayların kutlanmasına denir. Törenler, çalışanların örgütsel amaç ve hedefler etrafında toplanmalarını, örgütsel dayanışmayı ve bütünleşmeyi sağlayan, örgütün kilit değerlerini ifade eden ve bunları pekiştiren faaliyetlerdir (Robbins ve Judge, 2012: 531).

Hikâye, mit: Hikâye, örgütsel bütünleşmeyi sağlamak için geçmiş kahramanların neler yaptıklarının ve yaşadıkları olayların abartılarak anlatılmasıdır. Mitler ise hikâyeye göre daha masalcıdır. Bate mitleri “gerçekleşmesi mümkün olan şeylerin çerçevesini çizen ve aynı zamanda grup kültürünün başlangıcını, sürekliliğini ve esas amaçlarını açıklayan hikâyeler” olarak tanımlar (Bakan vd., 2004: 57).

Dil: Birçok örgüt ya da örgütlerdeki alt birimler dili, bir kültürün ya da alt kültürün üyelerini belirlemek amacıyla kullanırlar. Üyeler bu dili öğrenerek, kültürü kabul ettiklerini gösterirler ve böylece kültürün korunmasına yardımcı olurlar (Robbins ve Judge, 1994: 318). İş yaşamında çalışanların ortak dili öğrenip kullanmaları, örgütsel kültürü kabul ettiklerinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Örgütsel dilin kapsamında, çalışma yaşamında öğrenilen şarkılar, özel anlamlar yüklenen kelimeler, argo konuşmalar ya da iletişim biçimleri yer almaktadır (Güney, 2001: 188).

Liderler ve Kahramanlar: Liderlik, insanları belli hedeflere yönlendirme, onları ikna etme, inandırma yeteneğidir. Kurum kültürünü en fazla etkileyen liderler kişilikleri, tutumları, davranışları, ilkeleri, felsefeleri ile kurum üyelerine örnek olurlar. Kendilerinin izleyiciler tarafından takip edilmesini sağlarlar.

1.2.9 Kùltürün İfade Biçimleri

1.2.9.1 Dil

Dil, bir iletişim ve anlaşma aracı olduğu kadar, kùltürün de temel öğelerinden birini oluşturmaktadır. Dil, insanlar arasında kullanılan bir iletişim, anlaşma, taşıma aracı olarak oluşmakta, yaşatılmaktadır. Böylece konuşmalar ve sözcükler insan eylemlerinin bir parçasını oluşturmaktadır. Bu nedenle bazı yönetim bilimciler tarafından örgüt içindeki konuşmalar da "örgütsel eylem biçimleri" içinde nitelendirilmektedir. Buna göre bir örgüte özgü yazılı ve sözlü dil, bu dil içinde yer alan argo ifadeler, deyimler, şakalar, mecazlar, teşbihler, sloganlar ve selamlaşmalar sözel-davranışsal semboller arasında yer almaktadır. Her meslek gurubunun (akademisyen, bilgisayar programcısı) kendine özgü bir dili olduğu gibi her örgütün de özel dilinin varlığından söz etmek yerinde olur. Örgüte özgü bu dili, mesleğe ilişkin özellikler ve örgütsel teknoloji oluşturmaktadır. Bu yönüyle örgütler, üyelerin kullandıkları dilin özellikleri yönünden ayrıntılı olarak çözümlenebilmektedir (Kılıç, 2003: 42).

Bir kurumu diğerlerinden ayıran ve kurum kùltürünün oluşmasında ve gelişmesinde büyük rol oynayan unsurlardan biri de kurumda kullanılan dil, yani örgütsel dildir (Şişman, 2002: 97). Dil, semboller sisteminin en önemli nüvesi olmasının yanı sıra kùltürün de yapı taşlarından birini oluşturmaktadır. Her örgütte, o örgütün üyelerince geliştirilmiş kendine özgü bir dil bulunmaktadır. Çalışanlar bu dili kabullenerek, kurum kùltürünün korunmasını sağlarlar. Örgütlerde var olan bu dile mecazlar, deyimler, sloganlar, şarkı ve marşlar, selamlaşma biçim ve ifadeleri, sözel- davranışsal semboller örnek olarak verilebilir (Güçlü, 2004: 6).

1.2.9.2 Hikaye ve masallar

Hikayeler ve mitler kurumun geçmişte yaşanan bazı olayları, kurumun kùltürünün bir parçası olarak günümüze taşıyan, kùltür taşıyıcısı rolündeki sözel sembollerdir. Bunlar, kurumun geçmişinde yaşanmış bir olay üzerine kurulu olup, kurgusal ayrıntılarla zenginleştirilmiş ve içinde kurumun tarihinde önemli rol oynayan kişileri de barındıran, herkes tarafından bilinen hikâyelerdir. Bu hikayeler genellikle, çalışanların fikir edinmesinde ve sosyalleşmesinde, ayrıca kurumun

değerlerinin yeni çalışanlara aktarılmasında rol oynarlar (Hellriegel vd., 1995: 555).

Örgüt kültürü açısından önem taşıyan ve genellikle örgütün geçmişine yönelik olayların, abartılarak aktarılması sonucunda ortaya çıkan kültür taşıyıcılarıdır. Hikâyeler ve masallar, örgütün geçmişi ve bugünkü durumu arasında köprü görevi görürler (Unutkan, 1995: 34).

1.2.9.3 Tutumlar

Tutumlar belirli değer yargılarının ve inançların arkasında gizli olup, bu değerlerin sonucu olan eylemleri, duyguları ve düşünceleri kapsar. Tutumlar yaşam olayları karşısında davranış ve hareket biçimleri olarak şekillenirler (Eren, 2001: 173).

1.2.9.4 Semboller

Semboller, insanlara özel bir anlam ifade eden objeler, olaylar ve hareketlerdir. Örgütler açısından semboller, örgüt için anlam ifade eden şeyler, yani örgütün göstergeleridir (Berberoğlu, 1990: 158). Semboller, bir kurumun sahip olduğu kültürün ne anlama geldiğini ve kültürel bağlamı açıklar, kültürün derinlerindeki değerleri simgeler.

Semboller, ticari unvanlar, ofislerin düzeni, logolar, döşemeler, kıyafetler, etiketler, amblemler, arabalar, posterler, afişler, rozetler gibi kolayca hatırlanabilecek olan pek çok şey olabilir. (Güçlü, 2004: 6).

Kültürün içerisinde özel anlam taşıyan kelimeler ve objelerdir. Kültürün anlamını açıklayarak örgütün derinliklerindeki değerleri simgelerler. Sembol kavrama sürecine yardım eden herhangi bir nesne, eylem, olay, nitelik ve ilişki olarak tanımlanabilir. Kavrama teriminin anlamı ortaya konan deneyimlerden elde edilen soyutlamalar, somuta indirgenmiş düşünceler, tavırlar, yargılar, özlem veya inançlar olarak ifade edilebilir. Semboller sistemin korunmasında ve dengesinin sağlanmasında yönlendirici işleve sahiptir. Sistemdeki roller arasındaki ilişkileri daha anlamlı kılar ve ilişkilerin sürekliliğini sağlar (Terzi, 2000: 54).

1.2.9.5 Seramoniler

Örgüt üyelerinin organizasyonlarına ait mitleri, sembolleri ve kahramanları

kutladıkları özel olaylardır (Şimşek, 2001: 35).

1.2.9.6 Törenler ve ayinler

Törenler ve toplantılar, toplumsal yaşamda ve toplumun genel kültürü içinde olduğu kadar örgütsel yaşamda ve örgütsel kültür içinde de geniş bir yer tutarlar. Örgütsel törenler ve toplantılara örnek olarak; karşılama, buluşma, anma, kutlama, emeklilik, mezuniyet törenleri; çay, kahve, yemek toplantıları; balolar, kokteyller, piknikler; özel günler, haftalar ve bayramlar sayılabilir. Her gün televizyondan izlenen İstiklal Marşı ve bayrak töreni, camide kılınan namaz, ilköğretim okullarında her sabah içilen and ile dini ve ulusal bayramlar gibi ortak faaliyetler, toplumumuzun bireyleri arasındaki ulusal, manevi ve kültürel değerlerin pekişmesine yardımcı olmaktadır. Benzer müşterek etkinlikler, örgüt kültürünün üyeler tarafından benimsenmesinde olumlu katkılar sağlayabilir (Kılıç, 2003: 42).

1.2.9.7 Adetler

Bir örgütün kültüründe rastlanan en önemli özelliklerinden biri de adetler. Adetler örgüt çalışanlarının davranışları ve anlayışlarını etkilemek için özel zamanlarda kullanılan standart ve tekrarlanan faaliyetlerdir. Adetler örgütteki iş görenlerin kültürel kalıp ve değerleri güçlendirmek için yapılan törensel eylemlerdir. Örgütün içerisinde önemli tekrarlanmış ve alışılmış eylemlerdir. Ritüeller, değerlendirme ve ödüllendirme süreçleri, personel toplantıları, veda törenleri, çalışma programları gibi öğeleri kapsar (Terzi, 2000: 49).

1.2.9.8 Kahramanlar ve liderler

Kurumlardaki kahramanlar ya da liderler de kurum kültürü ve örgütlenmenin belirleyici unsurlarından biridir. Kahramanlar, kurumun değerlerini ve kültürünü kişiliklerinde somutlaştıran kişiler olarak ifade edilebilir (Özkalp, 1995: 115). Kurumda paylaşılan değerler ve inançların bütünü, kurum kültürünün temelini oluştururken, bu değer ve inançları kişilikleri ve davranışlarıyla yansıtan ve diğer çalışanlara rol model olan kişilerse, kahramanlardır. Bu kahramanların kimi, müşteriye yaklaşımın önemini sembolü olurken, kimi çalışanları motive etmenin sembolüdür. Bir diğeri ise kurumdaki tüm çalışanların hayranlığını kazanmış biri

olarak, adeta bir yıldızı sembolize edebilirler (Varol, 1989:202). Kahramanları tanımlamak için taçlı kral veya kraliçeler, istikbal vaat edenler, hızlı iz bırakanlar gibi terimler kullanılır (Pubrin, 1988: 392). Kurumlarda kahramanlara örnek olarak; Ford Motor'un Henry Ford'u ve IBM'in Thomas Watson'ı verilebilir. Kahramanlar, kritik olaylarda örgütün yol göstericisi olabilirler.

Kahramanlar, örgüt üyelerinin inanç ve değerleri için bir referans noktası ve bir rol modeli olarak hizmet verirler (Tosi, Rizzo ve Carroll, 1996: 72). Deal ve Kennedy'e (1982) göre kurumlarda kahramanlar, örgütün yaşamsal fonksiyonlarının işlerliğinde önemli roller oynarlar (Deal, Kennedy 1982'den Aktaran Brown, 1998) bunlar sırasıyla;

1. Başarının sıradan çalışanlar tarafından da erişilebilecek bir olgu olduğunu göstermek.
2. Performansa ilişkin diğerlerinin takip edeceği rol modelleri oluşturmak.
3. Dış çevreye kurumu sembolize etmek.
4. Kültürel değerleri korumak ve genişletmek, örgütün kendine özgü değerlerini ortaya çıkarmak.
5. Örgüte daha fazla bağlılığı teşvik etmek, üyelerin kişisel başarılarını örgütün başarılarıyla tanımlamalarını sağlamak.
6. Son olarakta çalışanları motive etmek olarak sıralanabilir

1.2.9.9 Süperstarlar

Örgütü ve onun kültürel yapısında ulaşılacak en üst limitleri kendi kişiliklerinde toplayan ve sergileyen sıra dışı bireylerdir (Şimşek, 2001: 36).

1.3 Okul Kültürü

1.3.1 Örgüt Olarak Okul

Okul, öğrencilere önceden tasarlanmış eğitsel amaçlara ulaştırmak için gereken davranışı (bilgi, beceri ve tutumu) plânlı bir süreç içinde belli bir sürede kazandıran örgüttür (Başaran, 2006: 139).

Okul, önceden belirlenmiş eğitim amaçlarına ulaşabilmek için mesleğinde ve alanında uzmanlaşmış kadrolar aracılığıyla eğitmek istediği öğrencilere programlı ve

sistematik olarak bilgi beceri aktarımının gerçekleştiği kamu gözetimi altında işleyen bir sistemdir (Ünal ve Ada, 2001: 67).

Okullar eğitim hizmeti üretmek amacıyla kuruldu. Bu kurumlar toplumun ihtiyaçları göz önünde bulundurularak kişilerin yeteneklerini geliştirmeye çalışır (Elmacıoğlu, 2009: 81). Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre okulun amacı ve görevi, Atatürk ilke ve devrimlerine, lâik, demokratik, sosyal hukuk devletinin ilkelerine uygun ve öğrencinin eğitim gereksinmesini karşılayan bir öğretim yapmaktır (Başaran, 2006: 141).

1.3.2 Okul Örgütünün Özellikleri

Okul örgütünün özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Okulun en önemli ve açık özelliği üzerinde çalıştığı hammaddenin toplumdan gelen ve topluma giden insan oluşudur.
2. Okulda çeşitli değerler bulunur. Okulun görevi bu değerleri uzlaştırmak ve dengeleştirmektir.
3. Okul özel bir çevredir. Öğrencide oluşturulması istenen davranış değişikliğinin gerçekleştirilmesini sağlayacak programlar geliştirerek kontrollü bir çevre oluşturmuştur.
4. Okul, çevreden etkilenen ve çevreyi etkileyebilen bir örgüttür.
5. Okul kültür değişmesi sağlayan örgütlerin başında gelir. Öğrencilere kültür değerlerini öğreten ve toplumun kültürel yapısında değişiklik yaratan bir örgüttür.
6. Okulun kendine özgü bir kültürü ve kişiliği vardır.
7. Okul bürokratik bir örgüttür (Ünal ve Ada, 2001: 69,70).

1.3.3 Okul Kültürü Tanımı

Çoğu zaman bir okuldan bahsedildiğinde, okulun binası, müfredatı, personeli ya da atletik takımlarından söz edilir. Oysaki okul denildiği zaman, yazılı olmayan normlar ve beklentilerden oluşan kendine özgü karakteri, başka bir ifadeyle kültürü akla gelmelidir (Selvi, 2007: 38).

Okul kültürü, T.E. Deal ve K.D. Peterson'un tanımı ile: "*okulun tarihi, oluşturulan değerler, inançlar ve gelenekler*" dir (Renchler, 1992: 3).

F. Erickson okul kültürünü şu şekilde tanımlamıştır: "*Okul kültürü, örgüte kimliğini veren ve o örgütün üyelerinden beklenen davranışları belirten ortak fikirler, varsayımlar, değerler ve inançların bütünüdür*" (Erickson, 1987).

Erdem ve İşbaşı'na göre "*Okul kültürü, paylaşılan değerler, inançlar, ortak bir misyon, kahramanlar, âdetler, gelenekler ve bir tarihten oluşur, üyelerin davranışlarını ve verimliliğini etkiler, okulun veliler ve toplum karşısındaki imajını belirler*" (Erdem ve İşbaşı, 2001: 36).

Her okulu diğerlerinden farklı yapan kendine özgü bir kişiliği ve kültürü vardır. Bu özellik okuldaki öğrenciler ve görevlilerce yaratılır. Okulların kendilerine özgü törenleri, toplantıları, özel haftaları, yıllık özel şenlikleri, şarkıları, simgeleri, şakaları bu kültürün birer parçasını oluşturur (Ada ve Ünal, 2001: 70).

Okul kültürü, okulun zamanla oluşturduğu bir yaşam tarzı olarak görülebilir. Okulun tarih ve gelenekleri, okul personelinin birikimleri, karşılıklı etkileşimleri, zamanla okulda, o okula özgün bir kültürün gelişmesine neden olmaktadır. Bu kültür, norm, inanç, tutum, beklenti, davranış ve eğilimlerden oluşmaktadır. Sonunda okulda nelere önem verildiği, nelerin değersiz bulunduğu, nasıl hareket edileceği konusunda personel arasında bir ortak davranış oluşmaktadır. Dolayısıyla okulun asıl işi olan eğitim ve öğretimde öğrenciden ve öğretmenden neler beklenmesi gerektiğini, nelerin vurgulanması gerektiğini tayin eden okul kültürü olmaktadır (Balci, 2002: 187).

Okul kültürünü belirleyen faktörler şu şekilde sıralanabilir (Özdemir,2006):

Okulun yaşı, Okulun tarihî gelişim süreci, Okulun amacı ve hedefleri, Okulun bulunduğu sosyo-ekonomik ve coğrafi çevre, Öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri, Kırsal ve kentsel alanlar, Okulun tesisleri, Okulda kullanılan teknoloji, Okul ve sınıf büyüklüğü, Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin beklentileri, Velilerin beklentileri, Eğitim sisteminin merkezîyetçi olup olmaması, Eğitim kurumlarının özel olup olmaması, Eğitim sisteminin yapısı (Özdemir, 2006: 414-415).

Okulları birbirinden farklı kılan kültürel özelliklere ilişkin yapılan araştırmalar, okulların kültürel yapısının fiziksel özelliklerden çok, yönetici-öğretmen-öğrenci iletişiminin yapısından kaynaklandığını belirlemiştir. Rutter ve arkadaşları (1979) tarafından yapılan bir araştırmada, okulun kültürel yapısını belirleyen öğeler olarak, okulun akademik önemi, öğretmenin derslerdeki tutum ve davranışları, ödül ve ceza sistemi, öğrencilerin öğrenme koşulları, öğrenci sorumlulukları ve katılımı, öğretimin

kararlılığı ve okuldaki çalışma grubunun yapısı olduğu ileri sürülmüştür (Aydınlı, 2008: 33).

1.3.4 Okul Kültürünün Oluşturulması

Her okulun kendine özgü bir sembolik dünyası vardır. Bu dünyanın dıştan algılanması mümkün değildir. Bu dünyanın içine girildiğinde yönetici, öğretmen ve öğrencilerin davranışlarını etkileyen sembollerle örülü bir dünyayla karşılaşılır (Çelik, 2002: 6).

Okul kültürü, zaman içinde oluşur. Henüz yeni bir okulda güçlü bir okul kültüründen söz edilemez. Okulun tarihi geçmişi, aynı zamanda okul kültürünün beslendiği bir kaynaktır. Her örgütün olduğu gibi okullarında geçmişine ilişkin söylence arşivleri vardır. Özellikle okul içinde yer alan kıdemli öğretmenler ve çalışanlar, okulun geçmiş yıllarına ait bazı olayların anlatılmasında, yeni üyelerin sosyalleşmesinde önemli bir rol üstlenir. Okul çalışanlarının uzun süreli birlikteliği, okul içinde alt kültürlerin gelişmemesi, üyeler arası iletişim ve etkileşim gücü okul kültürünün oluşum sürecinde önemli etkenlerdir (Şişman ve Turan, 2004: 137-138).

Güçlü okul kültürü, yönetici ve öğretmenlerin ortak değer, norm ve inançlar etrafında birleşmeleri sonucunda ortaya çıkar. Güçlü okul kültürü bozucu nitelikteki alt kültürlerin oluşmasına olanak sağlamaz. Stratejik okul kültürü belirlendikten sonra, bu kültürün okul personeline benimsetilmesi sağlanmalıdır. Örgütsel değer, norm ve inançlar çerçevesinde bilinçli olarak sembolik davranışların oluşturulması şeklinde tanımlanan sembolik yönetim, yöneticilere güçlü bir örgüt kültürü oluşturma konusunda yardımcı olur (Çelik, 2002: 6-68).

Bir okulun her yıl düzenlediği mezuniyet töreni, pilav günü ve yarışma programları örgütsel kültür kuramına göre basit bir etkinlik değildir. Bu tür etkinlikler daha güçlü bir okul kültürünün oluşmasını sağlar (Çelik, 2002: 35).

1.3.5 Okullarda Kültürün Rolü

Örgüt kültürünün tek başına tüm sorunları yok eden sihirli bir değnek olduğunu söylemek son derece yanlıştır. Örgüt kültürünün kurumu başarıya ulaştırması için öncelikle örgüt stratejilerinin kültür ile uyumunun sağlanmış olması gerekmektedir. Örgüt üyelerinin çeşitli örgütsel süreçlere katılımını ve örgüte bağlanmasını sağlamış

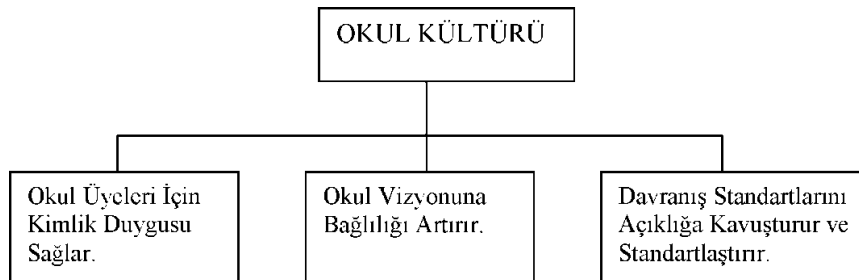
kültürler aynı zamanda güçlü kültürler olarak adlandırılmaktadır (Murat ve Açıkgöz, 2007: 2).

Eğitim kurumlarındaki kalitenin artmasında örgütsel kültürün önemi tartışılmazdır (Ölçüm, 1996: 193). Etkili okul araştırmaları etkili okulda, öğrenmeye uygun olumlu bir kültürün varlığını işaret etmektedirler. Okulun gelişmesi için yeni değişimler önerilse de okulda olumlu bir kültür oluşturulmadıkça okulun gelişmesi mümkün olmamaktadır (Ayık ve Ada, 2009: 430).

T.E. Deal ve K.D. Peterson(1999), okul kültürünün, öğretmenlerin öğretmenler odasında ne konuştuğundan, derste hangi anlatım tekniğini önemsediklerine, meslekî gelişime yönelik tutumları, okullarındaki bütün öğrencilerin öğrenmelerinin önemine ilişkin düşüncelerine kadar okuldaki pek çok şeyi etkilediği üzerinde durarak, güçlü, olumlu ve kolektif bir kültürün okul üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görüşü ile okul kültürünün işlevlerini şöyle belirtmiştir:

1. Okuldaki etkililik ve verimliliği artırma (öğrencilerin akademik başarısı, öğretmenlerin performansı gibi),
2. Okulda daha iyi bir iletişim ortamı oluşturma ve problem çözmeye yönelik ortak yaşantılar sağlayacak kolektif uygulamalar geliştirme,
3. Başarılı ve sürekli değişim girişimlerini destekleme, değişime açık olma,
4. Öğrenci, öğretmen, yönetici ve diğer personelin okula yönelik sorumluluk, bağlılık ve kimlik geliştirmelerini destekleme,
5. Öğrenci, öğretmen, yönetici ve diğer personelin enerjisini, canlılığını ve motivasyonunu yükseltme,
6. Okul içerisindeki günlük uygulamalarda neyin değerli ve önemli olduğuna odaklanmayı sağlama (T.E. Deal ve K.D. Peterson, 1999; aktaran: Gizir, 2008: 186-187).

Şimşek (2005), "Okul Kültürünün Temel İşlevlerini" şekil 1.1'deki gibi açıklamaktadır:

Şekil 1.1: Okul kültürünün temel işlevleri (Şimşek, 2005: 25).

Stephen W. Stolp (1996)'a göre, güçlü gelenekleri törenleri, ritüelleri ve sembolleri içeren ve derinden algılanan okul kültürü, öğrenci başarı ve motivasyonu ile öğretmenlerin verimlilik ve tatminlerini olumlu yönde etkilemektedir (Erdem ve İşbaşı, 2001: 36).

1.3.6 Okul Yöneticisi ve Okul Kültürü

Eğitim yöneticileri, eğitim sürecinin ülke çıkarları doğrultusunda ve çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak yürütülmesine gerekli katkılarda bulunabilmek için başarılı yönetsel eylemlerde bulunmak zorundadırlar (Kaya, 2008: 94).

Asıl görevi örgütün yaşamasını sağlamak olan yöneticilerin kendine özgü bir değer sistemi vardır. Okul yönetiminin özellikleri, kendine özgü bir değer sisteminin bulunmasını gerektirmektedir (Gürsel, 2003: 1-2). Okul müdürleri, okulu yöneten kişi olduklarından, sahip oldukları tutum ve değerler de okulun vizyon ve politikalarına yansır. Bu durum, eğitim işgörenlerini ister istemez etkiler. Hatta bunlardan bazıları örgüt üyelerine geçer (Şimşek, 2005: 14). Erçetin'in ilköğretim okul yöneticilerinin değerleri ile ilgili yaptığı araştırmada ilköğretim okul yöneticilerinin kişisel değerlerinin Türk toplumunun egemen değerlerini yansıttığı sonucuna ulaşmıştır (Erçetin, 2000: 41).

Okul kültürünün gücünü ve yönetim süreçleri açısından önemini iyi bilen okul yöneticisi, daha başarılı bir kültür yönetimi davranışı sergileyebilir. Yöneticinin okul kültürünün yönetimindeki ilk görevi, güçlü bir okul kültürü oluşturmaktır (Çelik, 2002: 67).

Okul kültürünün oluşturulması ve korunmasında en büyük sorumluluk okulun yöneticisine aittir. Okul yöneticisi bu görevini yerine getirebilmesi için öncelikle kültürü oluşturan faktörler konusunda yeterli bilgiye sahip olmalıdır. Daha sonra da bulunduğu okulu bu kültürel faktörler bakımından analiz ederek, doğru bir biçimde tanımlayabilmelidir. Bunlar olmadıkça okulun amaçlarına katkıda bulunacak bir okul kültürü geliştirmek olanaksızdır (Gümüşeli, 2006: 8).

Yönetici bürosunda oturmakla olumlu bir okul kültürü yaratamaz. Okul yöneticisinin adil, tutarlı, yetenekli olması, doğru yer ve zamanda "görülebilir" olması, yenilikleri başlatması, olumlu girişimlere destek vermesi olumlu öğrenme ortamına zemin hazırlaması gerekir. Yöneticinin beklentilerini öğrenci ve öğretmenlere ulaştırması, bunları pekiştirmesi, dikkatini okulun gelişimine

yoğunlaştırması, diğer işlerini ve zorunluluklarını öğrenci ve öğretmenlerin binadan ayrılmasından sonra yapması, okulda olumlu bir kültürün gelişmesine katkı getirmektedir (Sawyer, 1986; aktaran: Balcı, 2002: 188).

Okul yöneticisi, okulunda bir kalite kültürü oluşturmalıdır. Bu kalite kültürünün, bütün çalışanlar tarafından kabulünü sağlamalıdır. Okul kültürü, okulun performans düzeyini artırıcı yönde düzenlenmelidir. Okulun performans düzeyinin artmasını engelleyen kültürel öğeler varsa, bu öğelerin etkilerinin asgari düzeye indirilmesi için de tedbirler alınmalıdır. Okul yöneticisinin performans yönetim sistemi, okulun özel gereksinimlerine ve koşullarına uyumlu ve hedeflerini içerir nitelikte olmalıdır. Hatta performans artırımını sağlayabilmek için, okulun kültürel yapısı ve değerleri de değiştirilmelidir (Cemaloğlu, 2002: 153-154).

Okul müdürleri, okul kültürünü oluştururken önce kültürü, kültürün tarihini öğrenmeli, ikinci olarak kültürü oluşturan temel değerleri belirlemeli, sonra olumlu kültür unsurlarını kullanarak olumsuz kültür unsurlarını azaltmaya çalışmalıdır. Okul müdürleri, personel arasında güven verici, farklı kişilikleri dikkate alıcı, iletişimde saygılı, yeni gelişmeler doğrultusunda uygulamalarını geliştirmeye gönüllü olmalıdır (Özdemir, 2006: 429).

Taymaz (2003), okul kültüründe müdürün rollerini şu şekilde açıklamaktadır:

1. Okul felsefesi ve değerlerin oluşmasına katkıda bulunma,
2. Bir yönetici olarak temel değerleri kabul ve temsil etme,
3. Değerleri paylaşma ve okul içinde fikir birliği oluşturma,
4. Okul kültüründen yararlanarak örgütsel sosyalleşmeyi sağlama,
5. Belirgin âdetler, yaygın olarak paylaşılan inançları belirleme,
6. Gelenekleri okul kültürüyle kaynaştırma ve yenileşmeyi sağlama,
7. Özerklik, yenilik ve gelenek arasında gereken dengeyi kurma,
8. Okul kültürü ile etkililik ve verimlilik arasındaki ilişkiden yararlanma,
9. Kültürel etkinlik ve törenler düzenleme, katılımı gerçekleştirme,
10. Örgütte yazılı olan ve olmayan kurallara uyulmasını sağlama (Taymaz, 2003: 80).

1.3.7 Okul Kültürünün Çevreye Tanıtılması

Okul, açık sistem yaklaşımı açısından çevresiyle etkileşen, onunla alış-veriş ilişkileri olan bir örgüt olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla okul, söz konusu

çevreden bağımsız olarak ele alınmaz ve çözümlenemez. Okul çevresi, yakın ve uzak çevre olarak iki kategoride ele alınırsa, okulun yakın çevresini aileler, öğrenci velileri oluşturmaktadır. Uzak çevre olarak da okulun etkileşim içinde olduğu siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel çevreden söz edilebilir (Şişman ve Turan, 2004: 110).

Okul kültürünün çevreye tanıtılmasında kullanılabilecek yolları şöyle sıralayabiliriz (Çelik, 2002: 47):

Geleneksel Törenler Düzenleme: Her yıl geleneksel olarak değişik törenler düzenlenebilir. Okulun kuruluş yıldönümünü kutlama, mezuniyet pilavı ve töreni, tanışma çayı, mezun öğrenciler adına verilen özel yemekler ve öğrenci velileriyle öğretmenlerin birbiriyle kaynaşmasını sağlayacak özel toplantılar, okul kültürünün tanıtımını sağlayabilir.

Kültürel, Sportif Etkinlikler Düzenleme: Şiir, tiyatro, sergi gibi kültürel etkinlikler, sportif yarışmalar olabilir. Bu yarışmalarda başarılı olan okullar kendilerini çevreye daha iyi tanıtırlar.

Okulu Tanıtıcı Broşürler Hazırlama: Okulun tarihini, fizikî yapısını ve mevcut olanaklarını içeren bir broşür hazırlamalıdır. Bu broşürler, okulu çevreye tanıtmak açısından son derece önemlidir.

Yerel Kitle İletişim Araçlarından Yararlanma: Yerel radyo, televizyon ve basından yararlanarak, okul kültürünü çevreye tanıtılabilir (Çelik, 2002: 69-0).

Okul kültürünün çevreye tanıtılması ile ilgili bu belirtilen yolların dışında, günümüzdeki en etkili iletişim araçlarından biri olan internet yolu ile okul kültürünü çevreye tanıtılabilir. Artık resmî ve özel okulların çok büyük bir kısmının internet sitesi bulunmaktadır. Bu internet siteleri yoluyla çok geniş kitlelere, okulun misyon ve vizyonu, kadrosu, okulun fizikî imkânları, etkinlikleri, başarıları gibi pek çok özelliklerinin tanıtılması mümkündür.

1.3.8 Okul Kültürünün Değişmesi

Kültür değişir ve değişme, uyum yoluyla gerçekleşir. Doğal şartlar kültürel özellikleri belirleyecek kadar etkili ya da güçlü değildir ama kültürler, zaman boyutu içinde, doğal çevreye uyum gösterir. Kültürler, difüzyon, ödünç alma, taklit etme yoluyla komşularına da benzerler, ayrıca kültürel sistemi oluşturan bireylerin biyolojik ve psikolojik istek ve ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde uyum gösterirler. Koşullar değiştiğinde, geleneksel çözüm yollarının sağladığı tatmin oranı da azalır ve

değişir. Yeni ihtiyaçlar ortaya çıkar ve bunlar bilinç düzeyine yükselir (Güvenç, 1974: 105-106).

Örgütleri değiştirmeye iten nedenler, zamana ve zemine göre değişiklik göstermektedir. Bu nedenlerden bazıları şöyledir:

1. Çevresel baskılar,
2. Örgütteki iletişim kopukluğu,
3. Örgütsel krizler ve çatışmalar,
4. Örgütsel performansın düşüklüğü,
5. Örgüt kültüründeki değişiklikler,
6. Değişen yasa ve düzenlemeler,
7. Teknolojik gelişmeler (Töremen, 2002: 190).

Yenileşme ve gelişme sürecindeki örgütlerin bünyelerindeki kültürlerini, gelişme ve yenileşmeye paralel olarak değiştirmeye ihtiyaçları vardır. Bir konumdan başka bir konuma geçiş diyebileceğimiz bir süreçte, eğitim sistemi, yönetim tarzı ve felsefesi, sosyal yapı, çalışanların tutumları, tahminleri ve beklentileri de değişimden etkilenecektir. Örgüt içinde kökleşmiş ve alışkanlık hâline gelmiş ilkeler, değerler, temel görüşler değişime uğrayacaktır (Güçlü, 2004: 158).

Değişen dünyada meydana gelen farklılaşmalar evrendeki bütün sistemleri ve alt sistemleri olumlu ya da olumsuz şekilde etkilemektedir. Eğitim örgütleri de bu sistemlerden biridir. Dolayısıyla eğitim örgütleri de, yenileşme ve değişimden etkilenmektedir (İnandı, 2000: 224).

Töremen (2002), eğitim örgütlerinde örgütsel değişimin nedenleri ile ilgili yaptığı araştırma sonucunda, okullardaki değişimde en az önemli üç etken, okullardaki kriz ve çatışma, okul içi iletişim bozukluğu ve çevresel baskılar olduğu görülmektedir. Değişen yasa ve düzenlemeler, okul kültüründe ortaya çıkan değişimler, okul performansının düşüklüğü, değişime neden olması açısından önemli görülmüştür. En etkili etken olarak ise teknolojik gelişmeler olduğu belirtilmiştir (Töremen, 2002: 200-201).

Okul yöneticisinin değişmesi, okul kültürünün değişmesini etkileyen önemli bir faktördür. Bunun yanında okulun örgüt felsefesinin değişmesi, yeni değer ve normların geliştirilmesi, yeni strateji ve politikaların belirlenmesi de okul kültürünü değiştirmeye zorlayan diğer faktörlerdir (Çelik, 2002: 71).

1.3.9 Okul Kültürü ve Başarı

1.3.9.1 Okul başarısı

Başarı, insan hayatında her zaman karşılaşılan ve zor tanımlanan bir kavramdır. Ölçülmesi ve karşılaştırmalar yapılabilmesi için başarı kavramının amacına göre tanımlanması gerekmektedir. Başarı, herhangi bir şeyin üstesinden gelmek, bir kimseye verilen görevin etkin bir biçimde yürütülmesi ve tamamlanmasıdır (İlgar, 1996: 95).

İnsanın başarılı olma çabasındaki temel amaç, mutlu olabilmektir. İnsanın yeterince mutlu olabilmesi için hayatın her alanında başarılı olması gerekir. Hayatın değişik alanları birbirinden bağımsız düşünülemez. Bunlar arasında bağımlı-bağımsız bir ilişki vardır. Okul bu alanların önemli bir halkasını teşkil eder. Okul başarısını öğrenci, okul ve aile üçgeninde almak gerekir, okul başarısı ancak bu unsurlar birbirini desteklerse arzu edilen ölçüde olur (Elmacıoğlu, 2009: 63).

Okulda verilen plânlı eğitim sonucu meydana gelmesi beklenen öğrenmenin değerlendirmesine dayanan başarıya "Okul Başarısı" adı verilmektedir. Okul başarısını etkileyen etmenlerin neler olduğu ve bunlardan hangisine öncelik verilmesi gerektiği konusu uzun yıllardan beri tartışılmaktadır (Hakbilen, 1984: 9-10).

1.3.9.2 Öğrenci başarısı

Okul yönetiminde en önemli unsur, okulun yetiştirmekle yükümlü olduğu öğrencilerdir. Öğrencinin kaydolduğu okula uyumu ile başarısı arasında sıkı bir ilişki vardır (Taymaz, 2003: 129).

Bir eğitim programının başarıyla uygulanmasının ve yönetilmesinin göstergesi, öğrencilerin öğrenmedeki başarılarının derecesidir. Bu derece, aynı anda yönetmen, öğretmen, uzman ve öğretimle ilgili olan herkesin başarısını gösterir (Başaran, 2006: 366).

Okullarda başarısızlık çoğu kere gelebilecek tepkiler ve baskılar nedeniyle gizlenebiliyor. Öğrenci başarısızlığı bir şekilde atlatma, başarıya dönüştürme yollarını arıyor çoğu kere de bunlar çözüm olmuyor (Durmuş, 2007: 129).

Başarısızlık çok çeşitli nedenlere bağlıdır. Bunlar iki grupta toplanabilir (Tezcan, 1997):

1. Bireysel Nedenler(Kalıtsal nedenler, bireysel özellikler),
2. Toplumsal Nedenler:
  - a) Aileden kaynaklanan nedenler,
  - b) Okulun niteliğinden doğan nedenler,
  - c) Ekonomik olanakların yetersizliğinden doğan nedenler (Tezcan, 1997: 228).

Okuldan kaynaklanan başarısızlık nedenlerine baktığımızda, öğretmen, okul yönetimi, ders programları, öğretim yöntemleri bu konuda rol oynar. Öğretimin bireysel yöntemlere dayanılarak yapılmaması, başarısızlığın bir yönüdür. Her çocuğa aynı biçimde öğretim yapmayı gerektiren bir program öğrencinin bireysel özelliklerini dikkate alamaz. Ezberciliğe yol açan müfredat programları da başarısızlığa yol açar (Tezcan, 1997: 230). Ayrıca sınıfların kalabalık olması, eğitim araç-gereçlerinin eksikliği, okul programının yüklülüğü öğrenci başarısızlığını artırır (Başaran, 2006: 366).

Öğrencinin okul başarısına ulaşabilmesinin temel şartı sınavlarda başarılı olmasıdır. Eğitim sistemlerinde sınavların çok önemli bir yeri vardır. Türk eğitim sisteminde yaygın olarak kullanılan iki tip sınav bulunuyor. Bunlardan birincisi, klâsik sınavlar, ikincisi ise test tipi sınavlardır (Elmacıoğlu, 2009: 72). Testlerde başarı, öğrencinin geniş bir düzlem içinde değerlendirme, yorumlama ve çıkarsamada bulunma yeterliğine sahip olmasını ve konuları ezberlemekten öte, kavramlaştırıp kendisince özümseyerek öğrenmesini öngörmektedir (Uluğ, 1996: 145).

Eğitimde ölçmeye başvurulmasının nedeni, gerçekleştirilmesi beklenen davranış değişikliklerinin gerçekleşmiş olup olmadığının ve bunların gerçekleşme derecelerinin gerçeğe uygun biçimde ortaya konmasına çalışılmaktadır. Buradan elde edilen verilere dayanılarak öğrenmedeki eksiklik ve güçlükler belirlenmekte, bunlar zamanında alınan önlemlerle giderilerek öğrenmedeki etkililik ve verim en üst düzeylere çıkarılmaktadır (Özçelik, 1998: 25). Sınavın amacı, öğrenme edimleri önceden belirlenmiş başarı sınırını aşan öğrencileri bir sonraki öğrenim görevine geçirmek, başarı sınırının altında kalanlara ise aynı öğrenim görevindeki eksiklikleri tamamlatmaktır. Araştırmalara göre, okullarda yapılan sınavların güvenilirliği, geçerliği ve nesnelliği düşüktür (Başaran, 2006: 363).

1.3.9.2.1 Okul müdürü ve öğrenci başarısı

Eğitimin en etkili icra organı okul müdürüdür. Nitelikli okul müdürlerinin eğitim adına yapabilecekleri çok şey vardır. Etkili ve başarılı bir okulda okul yöneticisi, eğitim-öğretim etkinliklerinin lideridir.

Tezcan (1997)'a göre müdürlerin öğrenci başarısı ile doğrudan bir ilişkisi yoktur. Fakat öğretmenlerin moralini etkileyerek öğrenci başarısında etkili olabilir (Tezcan, 1997: 212).

Literatürde etkili okul yöneticisinin etkililik ölçütlerinden biri olarak öğrenci başarısının kullanıldığı görülmektedir.

Okulda müdür, öğrenci başarısı konusunda olabildiğince yüksek beklentilere sahip olmalı ve herkesin üst düzeyde başarılı olabileceğine inanmalıdır. Okulda gerekli öğrenme koşullarının sağlanması için gereken yüksek düzeyde performans gösterilirse, öğrencilerin de büyük çoğunluğu başarıya ulaşacaktır. Böyle olunca da okulda öğrenci açısından başarısızlık, bir sürpriz olarak görülebilecektir (Karlı, 2006:272).

1.3.9.2.2 Öğretmen ve öğrenci başarısı

Dünyamızda toplumları geliştirme görevi öğretmenlere verilmiştir. Ülkemizin gelişmesi de ancak kaliteli öğretmenlerin sayısının artmasıyla mümkün olabilir (Elmacıoğlu, 2009: 85).

Ünal ve Ada (2001), etkili öğretmeni şu şekilde tanımlamışlardır: "*öğrencilerde gerçekleştirebilecek şekilde, kendisinde var olan bilgi, beceri, eğitim teknolojilerini, yöntem ve teknikleri öğretim etkinlikleri sırasında kullanarak öğrencinin en iyi öğrenmesini sağlayan kişidir*" (Ünal ve Ada, 2001: 51).

Eğitim çıktıları üzerinde büyük etkileri olan öğretmenlerin bireysel çabaları özellikle, öğrencinin kendisine duyarlılığının ve özgüveninin gelişmesi, motivasyonu ve öğrenme tercihleri konularında derin etkiler yaratmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin sahip oldukları eğitim inançlarının öğrenci üzerinde olumlu ya da olumsuz etkiler yarattığının farkında olmaları gerekir (Bazzi, 1999, aktaran: Erdem ve İşbaşı, 2001: 37).

Öğretmenin öğrenciyi olumlu etkileyeceği ve başarısını artırabileceği bazı durumları şu şekilde belirtebiliriz:

Alanında uzman olmalıdır. Öğretmenlerden genellikle beklenen, konu alanında uzman olması, bilimsel gelişmeleri takip ederek kendini geliştirmesidir (Yapıcı, 2005: 38).

Öğrenciyi sevmelidir. Öğrenciler, öğretmenlerinin kendilerini sevmelerini, insan olarak değer vermelerini beklemektedirler. Toplumdaki birçok bireysel gözlem, öğrencilerin sevdikleri öğretmenlerin derslerine çalıştıklarını, öğrenme merakını koruduklarını, sevmedikleri öğretmenin dersine çalışmadığı, öğrenme motivasyonunu ve merak duygusunu yitirdiklerini göstermektedir. Öğretmenin taşıdığı nitelikler öğrenme-öğretme sürecinin verimliliğini etkilemektedir (Yapıcı, 2005: 38). Öğrencilerin öğretmenleriyle iyi bir iletişim kurduklarını, başarısız öğrencilerin ise öğretmenleriyle iyi bir iletişim kuramadıklarını ortaya koymaktadır (Elmacıoğlu, 2009: 90).

Öğrencinin kendini ve yeteneklerini tanımasına yardımcı olmalıdır. Öğrencinin kendini ve yeteneklerini tanıması ile öğrenme başarısı birbirine bağlı bulunmaktadır (Bursalıoğlu, 1979: 71).

Her öğrenciden çalışma ve başarı beklediğini belirtmelidir. Öğretmen beklentileri, öğrenci başarısını etkileyen bir değişken olarak bulunmuştur (Başar, 1997; aktaran: Gençtürk, 2001: 14).

Öğrenciye özgüven duygusu aşılmalıdır. Öğrencinin kendine olan güveni başarısını etkilemektedir. Öğretmen her öğrencinin başarılı olabilmesi için uygun koşullar yaratmalı, başarabileceğini söylemeli, girişim özgürlüğü vermeli, yakın ve destekleyici davranmalı, güven-başarı ilişkisi kurmalıdır (Başar, 1997; aktaran: Gençtürk, 2001: 14).

Öğrenci merkezli bir eğitim anlayışı benimsemiş olmalıdır. Öğretmenlerin öğrenci merkezli bir eğitim anlayışını benimsemiş olması, öğrencinin başarısını etkileyen bir unsurdur. Öğretmen merkezli bir eğitimde öğrenci edilgendir. Edilgenlik ilk anda öğrenci için rahatlık gibi algılanırsa da bir süre sonra öğrencinin sıkılmasına sebep olur. Sıkıntı insan beynini en olumsuz şekilde etkileyerek öğrenme ve kavramayı en aza indirir (Durmuş, 2007: 121). Öğrenci merkezli eğitimde, eğitim programında yer alan hedef davranışlar, öğretmenlerin ya da eğitimi yönetenlerin isteklerine göre değil, öğrenenlerin eğitim gereksinmelerini doyumaya yöneliktir (Başaran, 2006: 334).

Dersi cazip tutmalı, öğrencinin ilgi ve dikkatini uyanık tutmalıdır.

Okulu sevdirmelidir (Tezcan, 1997: 231). Öğretmenler ve öğrenciler kendini yenilemelidir. Öğretimde öğretme isteği öğrencide öğrenme hevesi olmalıdır.

Öğretmen ve öğrenci her ortamda okulunun olumlu reklamını yapmalıdır. Okulun başarıları, etkinlikleri, törenleri ve yıl sonu faaliyetleri konuşulmalıdır. Okul çalışanları çevreye güven vermelidir. Öğretmenler; öğrenci, veli ve çevre ile iletişim halinde olmalıdırlar. Öğretmenlerin en büyük görevi öğrencilerin planlı çalışmayı alışkanlık haline getirmelerini getirmektir. Öğretmenler birbirleri ile tecrübelerini paylaşmalıdırlar.

1.3.9.3 Başarılı okullarda kültür

Başarı kültürünün yaygın olduğu örgütlerde, kurallardan çok işlerin yapılması ve amaçların gerçekleştirilmesi ön plânda tutulur. Bireysel sorumluluğa önem verilmekte ve problemler uygun bir şekilde çözümlenmektedir. İşlerini başarı ile yapan üyeleri destekleyen örgütleri anlatmaktadır (Koşar, 2008: 43).

Başarılı okul konusundaki yeni araştırmalar profesyonel öğrenme toplumlarındaki ortak özellikleri ortaya koymuştur. Bu tür okul kültürlerinde işgören, öğrenci ve yöneticiler, öğrenmeye değer verirler, müfredatı ve öğretimi geliştirmek için çalışırlar ve öğrenciler üzerinde yoğunlaşırlar. Profesyonel öğrenme birlikleri olan okullarda, okul kültürü ortak bir dile, başarıyla ilgili toplumsal hikâyelere, kaliteli işgören gelişmesi için yaygın fırsatlara, gelişmeyi, beraber çalışmayı ve öğrenmeyi destekleyen geleneklere sahiptirler (T.E. Deal ve K.D.Peterson,1990; aktaran: Çelikten, 2003: 455).

Okul kültürü ile ilgilenen yazarlar başarılı okulların çoğunda aynı tip kültür yapısı hâkim olduğunu belirtmektedirler "yüksek beklentiler, güçlü ve açık eğitim projeleri, yöneticilerin güçlü liderliği" (Deblois ve Corriveau, 1994: 3).

Bir okulda başarı için her şeyden önce, akademik başarıya değer veren, yüksek performans beklentilerini taşıyan ve işbirlikçi ilişkilerin oluşmasını ön plânda tutan bir kültürün oluşturulması gerekir (Balcı, 2002: 13-14).

Okullarda sosyal kültürel aktivitelere yer verilmelidir. Her öğrenciye yeteneklerini sunma fırsatı verilmelidir. Okullarda mezuniyet törenleri düzenlenmelidir. Okul mezunları okula çağırılarak öğrencilik yıllarını ve şu anki konumlarını anlatmalıdırlar. Okullarda demokrasi kültürü oluşturulmalıdır.

Sorumluluk bilinci öğrencilerde ve velilerde geliştirilmelidir. Değerler eğitimi verilmelidir.

Okul öncesi eğitimin önemi hakkında veliler bilinçlendirilmelidir. Velilere ailedeki huzur ve mutluluğun öğrencinin tüm yaşantısını etkilediği hususunda bilgiler sunulmalıdır. Velilere düzenli olarak çocukları ile aktiviteler yapmaları belirtilmelidir.

Okullar öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmelidir. Ders anlatımları ile öğrenci beklentileri arasında ilişki kurulmalıdır. Öğrencilere hayatında kullanacağı bilgiler öğretilmelidir. Öğrencilerin okulun fiziksel düzenlenmelerine katılmaları sağlanmalıdır. Okul binalarının fiziksel özellikleri öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmalıdır. Okul ve çevresi güvenli olmalıdır. Öğrencilerin okullarında huzur bulmaları sağlanmalıdır.

Kazanım ölçme sınavları yapılmalıdır. Sonuçlar hakkında öğretmen, öğrenci ve veliye dönütler verilmelidir. Kitap okuma çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır. Okuma çalışmaları; görsel okuma anlama ve anladığını anlatma olarak değişik şekillerde yapılmalıdır. Okunan metinlerde açık uçlu sorular çıkarılarak öğrencilerin üst düzey öğrenmeleri içeren düzeyde fikir yürütmeleri sağlanmalıdır.

Veliler ile öğretmenler okul ortamında birbirine barışık olmalıdırlar. Veli ilgisinin devamlılığı sağlanmalıdır. İletişim kanalları açık olmalıdır. Öğrenci ve veliler öğretmenin eğitsel öğretilerine önem vermelidirler. Öğretmen önemsenmelidir. Ders araç gereçleri konuların en iyi şekilde öğrenilmesini sağlayacak şekilde okullarda bulunmalıdır. Kaynak kitap kullanımı yaygınlaştırılmalıdır. Eğitim teknolojilerindeki gelişmeler takip edilmelidir. Ders içerikleri 5 duyuya hitap edecek şekilde öğretilmelidir.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması, verilerin analizi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve problem cümlesi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

2.1 Araştırma Modeli

Gölbaşı'nda Temel ve Ortaöğretim Kurumlarında Kurum Kültürüne ilişkin paydaş algılarını çıkarmak için tarama yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma konusu Gölbaşı'nda öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin bakış açısına göre kurum kültürü algı düzeylerini belirlemektir. Öğretmenlerin, öğrenci ve velilerin demografik özellikleri ile kurum kültürü algıları arasında farklılık olup olmadığını tespit etmektir. Anketin ikinci bölümünde verilen önermelere öğrenci, öğretmen ve velilerin katılım düzeyini belirleyerek okul kültürü algı düzeylerini ortaya çıkarmaktır. Tarla alacak bir çiftçi tarlanın belirli yerlerinde toprak alarak analiz yapmaktadır. Tarlanın tüm toprağını incelememektedir. Aldığı numuneler ile tarlanın verimliliği hakkında yordamalarda bulunmaktadır. Sınıfı denetleyen müfettiş öğrencilere dersler ile ilgili farklı düzeylerde sorular sorarak sınıf düzeyi hakkında yargıya varmaktadır. Araştırma için her veliye her öğrenciye ve her öğretmene ulaşmak mümkün olmadığı ve zaman aldığı için dört ortaokul ve dört lise örneklem olarak seçilmiştir.

Araştırma modeli olarak genel tarama modeli seçilmiştir. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 1996: 79).

Okul atmosferi, fiziksel ortam, öğrenci potansiyeli, ders araç gereçleri, öğretmen ve velilerin okul kültürünün oluşmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Okul kültürünün analizini yapmak için “Kurum Kültürü Analiz Ölçeği” danışmanımızın görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Hazırlanan ölçek deneme amacı ile 2 okul müdürüne, 5 öğretmene, 10 öğrenciye ve 10 veliye uygulanmıştır. Uygulama sonuçları incelenerek ölçek ile ilgili uzman görüşlerine başvurulmuştur. Kurum Kültürü Analiz Ölçeği uzman görüşler alınarak yeniden düzenlenmiştir. Uzman görüşleri ile son hali verilen ölçek veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

2.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Adıyaman ili Gölbaşı ilçesindeki ortaokul ve lise öğretmenleri, öğrencileri ve öğrenci velileri oluşturmaktadır. 2013-2014 eğitim öğretim yılı itibarı ile ortaokullarda; 74 öğretmen, 888 öğrenci, liselerde ise; 152 öğretmen, 2470 öğrenci bulunmaktadır. Ortaokul ve lise velileri de araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Temel eğitim kurumlarından dört ortaokul ve ortaöğretim kurumlarından dört lise örneklem grubu olarak seçilmiştir. Bu okullardan genel ortalamayı yansıtacak şekilde 110 öğretmen, 110 veli, 162 öğrenci olmak üzere toplam 382 örneklem alınmıştır. Ortaokullarda 49 öğretmen, 80 öğrenci ve 62 öğrenci velisinin, liselerde ise 61 öğretmen, 82 öğrenci ve 48 öğrenci velisinin görüşlerine başvurulmuştur. Her demografik özelliği yansıtan örneklemelerin seçilmesine özen gösterilmiştir.

2.3 Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formu oluşturulmadan önce literatür taraması yapılmıştır. Kurum kültürü paydaş algılarını elde edilen bilgiler yardımı ile okul atmosferi, fiziksel ortam, öğrenci potansiyeli, ders araç gereçleri, öğretmen ve veliler alt başlığından oluşan “Kurum Kültürü Analiz Ölçeği” oluşturulmuştur. Alt problemleri okul atmosferi, fiziksel ortam, öğrenci potansiyeli, ders araç gereçleri, öğretmen ve veli başlıkları ile çözümlenmiştir. Örneklemelerin algı düzeyleri tespit edilmiştir. Her bir alt başlığa beş adet alt başlık ile ilgili okul kültürünü yansıtıcı önermeler yerleştirilmiştir. Örneklemelerden bu önermelere katılım düzeylerini belirtmeleri istenmiştir.

Örneklemelerin önermelere katılım düzeyi ile Gölbaşı'ndaki okul kültürü arasında ilişki kurularak paydaşların algı düzeyleri tespit edilmiştir. Anket formları önce taslak haline getirilmiştir. Alt problemlerin çözümlenmesi amacıyla, ölçek aracılığıyla elde edilen veriler uygun paket programına aktarılmış, aritmetik ortalamaları, standart sapma değerleri ve frekans yüzdeleri hesaplanmıştır.

Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, demografik özellikler, ikinci bölümde kurum kültürü algı düzeylerini ölçmeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu önermelere, Beşli Likert Ölçeğine (Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum) göre değerlendirmeleri istenmiştir.

Anketlerin uygulanması için Gölbaşı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden resmi izin alınmıştır. Alınan izin onayı ekler kısmında sunulmuştur. Anket uygulaması gönüllülük esasına göre uygulanmıştır. Analize uygun anket sayısı 382 olarak gerçekleşmiştir. Anket 11 Mayıs 2014 – 31 Mayıs 2014 tarihleri arasında 21 günde gerçekleşmiştir.

2.4 Verilerin Analizi

Araştırmada, anketten elde edilen veriler uygun istatistik programı yardımıyla bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Anket tekniği ile elde edilen ham veriler değerlendirilmiştir. -2 ve +2 aralığındaki aritmetik ortalamalar alınmıştır. Anket verileri tablolar halinde listelenmiştir. Tablolarda; -2 Kesinlikle Katılmıyorum, -1 Katılmıyorum, 0 Kararsızım, +1 Katılıyorum, +2 Kesinlikle Katılıyorum şeklinde yansıtılmıştır.

Beşli derecelmeli olarak oluşturulmuş olan anketlerin yorumu aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir:

(-2,00) - (-1,50) : Kesinlikle Katılmıyor

(-1,49) - (-0,50) : Katılmıyor

(-0,49) - (0,49) : Kararsız

(0,50) - (1,49) : Katılıyor

(1,50) - (2,00) : Kesinlikle Katılıyor

Elde edilen bulgular öğrenci algıları, öğretmen algıları ve veli algıları olmak üzere üç grup halinde yorumlanmıştır. Önce demografik özelliklere ilişkin bulgular incelenmiştir. Sonra örneklemelerin kurum kültürü ile ilgili önermelere katılım

düzeylerinin analizi yapılmıştır. Daha sonra cinsiyete, yaşa, yaşanılan yere, okulun yerine, okulun öğrenci alma biçimine ve okulun öğretim şekli gibi değişkenler ile kurum kültürü alt ölçeklerinin algılanma düzeyleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı incelenmiştir.

2.5 Araştırmanın Amacı

Bu araştırma Adıyaman İli Gölbaşı İlçesinde Temel ve Ortaöğretim okullarında kurum kültürüne ilişkin;

- 1- Paydaş algılarını tespit etmek,
- 2- Paydaşların kurum kültürü alt boyutlarına hangi düzeyde katıldıklarını belirlemek,
- 3- Öğrencilerin demografik özellikleri ile kurum kültürü alt başlıkları arasında ne tür ilişkiler olduğunu saptamak,
- 4- Öğretmenlerin demografik özellikleri ile kurum kültürü alt başlıkları arasında ne tür ilişkiler olduğunu saptamak,
- 5- Velilerin demografik özellikleri ile kurum kültürü alt başlıkları arasında ne tür ilişkiler olduğunu saptamak.

2.6. Araştırmanın Önemi

Kurum kültürü tüm paydaşları sihirli bir bağla bağlayan veya uzaklaştıran sihirli bir unsurdur. Kurum kültürü soyut olmasına rağmen sonuçları uygulamalarla soyut olarak kendini göstermektedir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin tutumları, davranışları, samimiyetleri kurum kültürünü yansıtan somut ipuçlarıdır. Araştırmada alt başlıklarda yer alan önermelerle bu ipuçlarını yakalamak hedeflenmiştir. Örneklemelerin bu ipuçlarına katılım düzeyi ile kurum kültürü arasında ilişki kurulmaya çalışılmıştır. Paydaş algılarının düzeylerinden hareketle Gölbaşı'ndaki okul kültürünü; okul atmosferi, öğretmen, veli, öğrenci potansiyeli, fiziksel ortam ve ders araç gereçleri alt başlıklarıyla çözümlenmek hedeflenmiştir.

Örneklemelerin katılım düzeyi yüksek olan önermelerde öne çıkan niteliklerin diğer kurumlara yansıtılmasını sağlamak, düşük düzeyde algılanan niteliklerin yükseltilmesi için gayret göstermek bakımından bu çalışma önemlidir.

Okulun tüm paydaşlarına etkisi olan kurum kültürünün olumlu etkisinin öğretmenler, öğrenciler ve veliler tarafından kullanılması eğitim ortamlarına huzur ve başarı getirecektir. Eğitim paydaşlarının olumlu kültürel nitelikleri içselleştirerek yaygınlığını sağlamaları bakımından bu araştırma çok önemlidir. Okul yöneticilerine, üst yöneticilere eğitimcilere ve araştırmacılara yol göstermesi bakımından da önemlidir.

Sonuçların ülke genelindeki kurum kültürü algıları için genelleştirilebileceği söylenemez. Sonuçların genelleştirilebilmesi için farklı illerdeki okulları kapsayacak şekilde kapsamlı araştırmaların yapılması gerekmektedir.

2.7 Varsayımlar

1. Örneklemelerin anketteki sorulara içten cevaplar verdikleri,
2. Soruları hiçbir tesir altında kalmadan cevapladıkları,
3. Araştırmada kullanılan analiz tekniklerinin araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmıştır.

2.8 Sınırlılıklar

1. Araştırma 2013–2014 eğitim-öğretim yılı ile,
2. Adıyaman ili Gölbaşı ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlardaki öğretmen, öğrenci ve velilerle,
3. Araştırmaya katılan Temel ve Ortaöğretim kurumlarındaki öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri ile sınırlıdır.

2.9 Problem Cümlesi

Okullarda kurum kültürünün oluşmasında okul atmosferinin, fiziksel ortamın, öğrenci potansiyelinin, ders araç gereçlerinin, öğretmen ve velilerin etkileri nelerdir?

2.10 Alt Problemler

1. Adıyaman ili Gölbaşı ilçesinde bulunan okulların kurum kültürüne ilişkin paydaş algılarında öğretmen, öğrenci ve velilerin algı düzeyleri nelerdir?
2. Okul atmosferi, fiziksel ortam ve ders araç gereçleri algı düzeyleri nelerdir?

3. Örneklemlerin demografik özellikleri ile algı düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

2.11 Tanımlar

Kültür: İnsanların edindiği gelenek, görenek, eğitim, öğretim, hukuk, siyasal kurumlar gibi yollarla birbirlerine ve daha sonraki kuşaklara ilettikleri nesnelere, bilgi, sanat, hüner ve alışkanlıklar, inanç ve değerlerin toplamıdır (Yamaner, 1998: 29).

Okul Kültürü: örgüte kimliğini veren ve o örgütün üyelerinden beklenen davranışları belirten ortak fikirler, varsayımlar, değerler ve inançların bütünüdür" (Erickson, 1987: 11-24).

Örgüt Kültürü: örgütü diğer örgütlerden ayıran ve üyeler tarafından paylaşılan bir anlamlar sistemidir (Kılıç, 2003: 29).

Okul: Okuyup yazmadan başlayarak en yüksek düzeyde bilim ve sanat bilgisi vermeye kadar, çeşitli derecede toplu olarak öğretimin yapıldığı ve toplumdaki sosyo-ekonomik çevrenin ihtiyaçlarını karşılayan eğitim sisteminin ögesine denir (Taymaz, 1995: 1).

Okul Yöneticisi: Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren 2013–2014 Eğitim ve Öğretim Yılında Adıyaman Gölbaşı İlçesinde ortaokul ve lise düzeyindeki okullarda görevli müdür ve müdür yardımcılardır.

Yönetim: Önceden belirlenmiş ana erekler doğrultusunda, işlerin yapılmasını sağlamaya yönelik, insan ve madde kaynaklarını eşgüdümleme sürecine denir (Kaya, 1993: 41).

Okul yönetimi: ilgili olduğu eğitim örgütünü eğitim politikaları ve örgütün amaçları doğrultusunda yaşatma, etkili bir biçimde işler durumda tutmakla yükümlü eğitim yönetiminin alt basamağı (Demirtaş, Güneş, 2002: 111).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1 Öğrencilere İlişkin Bulgular

3.1.1 Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Tablo 3.1: Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet durumuna göre dağılımı.

	N	%
Kız	86	53,1
Erkek	76	46,9
Toplam	162	100,0

Tablo 3.1’de araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet durumuna göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan örneklemelerin %53,1’i kız %46,9’u erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet durumu oranlarının birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet gruplarının araştırmaya eşit olarak katıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin kız ve erkek örneklem olarak sayılarının eşit olması çalışmanın sonuçlarının tutarlılığına katkıda bulunmuştur.

Tablo 3.2: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşlara göre dağılımı.

	N	%
10	2	1,2
11	7	4,3
12	17	10,5
13	13	8,0
14	37	22,8
15	14	8,6
16	31	19,1
17	25	15,4
18 ve üzeri	16	9,9
Toplam	162	100,0

Tablo 3.2’de araştırmaya katılan öğrencilerin yaş gruplarına göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu %22,8 ile 14 yaşındadır. 14 yaşını sırasıyla 16, 17 ve 12 yaşlarındaki öğrencilerin izlediği tespit edilmiştir. 14 yaşındaki öğrencilerin çoğu 9. sınıf öğrencisidir. Araştırma mayıs ayında yapılmıştır. 9.sınıf ğrencilerinin kurum kültürü algıları hem kendilerinin eğitim grdği okulu ve daha önce eğitim gördükleri okulu yansıtması bakımından önemlidir. 18 yaş ve üzeri öğrencilerin olması deneyimli öğrencilerin araştırmaya katıldığı anlamına gelmektedir.

Tablo 3.3: Araştırmaya katılan öğrencilerin okul türlerine göre dağılımı.

	N	%
Ortaokul	80	49,4
Lise	82	50,6
Toplam	162	100,0

Tablo 3.3’de araştırmaya katılan öğrencilerin okul türlerine göre dağılımı incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler lise ve ortaokul olmak üzere eşit sayıda seçilmiştir. Öğrencilerin %49,4’ ortaokul, %50,6’sı ise lisede eğitim görmektedirler. Kurum kültürü ğrenci algılarının temel eğitim ve ortaöğretim okullarından eşit olarak yansıtıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3.4: Öğrencilerin yaşadıkları yere göre dağılımları.

	N	%
şehir merkezi	89	54,9
Belde	25	15,4
Köy	48	29,6
Toplam	162	100,0

Tablo 3.4’de araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları yere göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %54,9’nun şehir merkezinde, %29,6’sının köy ve %15,4’nn ise beldelerde yaşadığı tespit edilmiştir. 2014 yılı nüfus verilerine göre Gölbaşı’nın merkez nüfusu belde ve köylerden fazladır. İlçenin 3 belde bulunmaktadır. %15’lik oranla beldelere ulaşılmıştır.%29,6’lık oranla ise

köylerde yaşayan öğrencilere ulaşılmıştır. Örneklem grubu olarak şehir merkezi, belde ve köylerden araştırmaya öğrenci seçilmesi kurum kültürü analizinin sonuçları açısından çok önemlidir. Farklı sosyokültürel yapılardan öğrenciler araştırmaya katılmıştır.

Tablo 3.5: Öğrencilerin öğrenim gördükleri okulun yerine göre dağılımları.

	N	%
Şehir merkezi	134	82,7
Belde	26	16,0
Köy	2	1,2
Toplam	162	100,0

Tablo 3.5’de öğrencilerin öğrenim gördükleri okulların yerine göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri okulların; %82,7’si şehir merkezinde, %16,0’ı beldelerde ve %1,2’si köylerde bulunmaktadır. Örneklemelerin eğitim gördükleri okullardan 2 tanesi temel eğitim okuludur. Bu okullardan 1 tanesi ilçenin kenar mahallesinde diğeri ise şehir merkezinin dışında köy ile bir beldenin arasında yer almaktadır. Öğrenciler taşıma merkezlerini özellikle yatılı bölge ortaokulunun yerini belde veya köy olarak değerlendirmiştir.

Tablo 3.6: Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulun yatılı olma durumu.

	N	%
Gündüzlü	110	67,9
Gündüzlü taşıma merkezli	27	16,7
Pansiyonlu	6	3,7
Yatılı	19	11,7
Toplam	162	100,0

Tablo 3.6’da araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulların yatılı olma durumları incelenmiştir. Öğrencilerin eğitim gördükleri okulların %67,9’u gündüzlü, %16,7’si gündüzlü taşıma merkezli, %11,7’si yatılı ve %3,7’si ise pansiyonlu okullardan oluşmaktadır. Öğrencilerin taşıma merkezi, yatılı okul ve pansiyonlu okul ifadelerini tam anlamıyla ayırt edemedikleri anlaşılmaktadır. Ancak

bir önceki tablo ile bağlantı kurularak gündüzlü eğitim gören öğrenci sayılarının şehir merkezinde eğitim gören öğrenci sayılarına yakın oldukları anlaşılmaktadır. Gündüzlü ve taşıma merkezlerinde öğrenim gören öğrencilerin oranının %84,6 olduğu belirlenmiştir. %11,7'lik oranla köylerden gelen öğrencilerin yatılı okullarda eğitim gördüğü tespit edilmiştir. Pansiyonlu öğrencilerin çoğunun başka yerleşim merkezlerinden gelerek Gölbaşı'nda eğitim öğretim gördüğü tespit edilmiştir.

Tablo 3.7: Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulların öğretim şekli.

	N	%
Normal	113	69,8
İkili	49	30,2
Toplam	162	100,0

Tablo3.7'de araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulların öğretim şekli incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin okullarının: %69,8'sinin okulunda normal öğretim, %30,2'sinin okulunda ise ikili öğretim yaptığı anlaşılmıştır. 2012-2013 eğitim öğretim yılı itibari ile Gölbaşı'nda normal öğretimin yaygın olduğu anlaşılmıştır. 12 yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile birlikte liselerde derslik sıkıntısının yaşanmasından dolayı ikili öğretim yapılmaktadır. Kısaca temel eğitim kurumlarında normal öğretim ortaöğretim kurumlarının bir kısmında ise ikili öğretim yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3.8: Öğrencilerin eğitim gördükleri okulların sınavla öğrenci alma durumuna göre dağılımı.

	N	%
Evet	31	19,1
Hayır	131	80,9
Toplam	162	100,0

Tablo 3.8'de öğrencilerin okullarının sınavla öğrenci alma durumuna göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin okullarının %80,9'unun sınavsız öğrenci aldığı, %19,1'nin ise sınavla öğrenci aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

3.1.2 Öğrencilerin Kurum Kültürüne İlişkin Sonuçları 46

Tablo 3.9: Öğrencilerin okul atmosferi alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Okul ortamı huzurludur.	162	0,51	1,282
Sosyal ve kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	162	0,99	1,369
Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir.	162	0,84	1,314
Okul Öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır.	162	0,77	1,354
Okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir.	162	0,96	1,119
Ortalama	162	0,81	1,288

Tablo 3.9’da öğretmenlerin okul atmosferi alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Öğrenciler okul atmosferi alt başlıklarından en fazla 0,99 ile “Sosyal ve kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.” Önermesine katılmışlardır. Bu oranı 0,96 ile okullarla ilgili çevredeki olumlu algı başarıyı etkilemektedir yargısı takip etmektedir. Öğrenciler okulların geçmişteki başarılarının kendilerini etkilemesine 0,84’lük oranla katılmışlardır. Öğrencilerin okul atmosferi alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,81 olarak hesaplanmıştır. Bu değer ölçeğe göre “katılıyorum” seçeneğine denk gelmektedir. Okul atmosferi alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Sosyal ve kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır” yargısına olurken, en düşük katılım ise “okul ortamı huzurludur” yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.10: Öğrencilerin, öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır.	162	0,82	1,470
Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır.	162	1,13	1,148
İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır.	162	0,73	1,205
Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır.	162	1,33	1,119
Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır	162	1,05	1,168
Ortalama	162	1,01	1,222

Tablo 3.10’da öğrencilerin öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Öğrenciler öğretmen alt ölçeğinde 1,33’lük değerle “Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır” önermesine katılmışlardır. “Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır.” yargısına öğrenciler 1,13 düzeyinde katılmışlardır. Öğrenciler eğitimde tecrübeli öğretmenlerin katkısına inanırken başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır ifadesine yakın oranda katılmışlardır. Bu durumda başarıda öğretmen kadar öğrenciye de görev düştüğü sonucuna ulaşılmıştır. İletişim çağında öğrencilerin “İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır.” önermesine 0,73’lük oranla katılması “katılıyorum” anlamına gelmektedir. Ancak oranın diğer yargılara göre katılım düzeyinin düşük olması öğrencilerin iletişim beklentilerinin farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin öğretmen alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 1,01 olarak hesaplanmış ve bu değer “katılıyorum” anlamına gelmektedir. Öğretmen alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır” yargısında gerçekleşirken söz konusu yargıya öğrenciler “kesinlikle katılırken”, en düşük katılım ise “Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır” yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.11: Öğrencilerin, veli alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Veli beklentisi akademik başarıyı arttırmaktadır.	162	0,75	1,295
Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	162	-0,28	1,492
Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	162	0,98	1,263
Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır	162	1,05	1,227
Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır.	162	1,19	1,249
Ortalama	162	0,74	1,305

Tablo 3.11’de öğrencilerin veli alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Öğrenciler “Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır” ifadesine 1,19 düzeyinde katılmışlardır. Öğrencilerin velilerinden ilgi bekledikleri sonucuna ulaşılmıştır. 1,05’lik oranla “Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır.” önermesi veli ilgisini takip etmektedir. Sosyal ve kültürel çevresi iyi olan öğrencilerin bulunduğu okulların başarılı olduğuna inanma düzeyi ise 0,98’dir. Veli

alt ölçeğinde öğrenciler diğer yargılara oranla ekonomik düzeyin başarıyı etkilemesine kararsız kalmışlardır. Öğrencilerin veli alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,74 olarak hesaplanmış ve bu değer “katılıyorum” seçeneğine denk gelmektedir. Veli alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır” yargısına olurken, en düşük katılım ise “Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır” yargısında gerçekleşmiştir. En düşük katılım görülen yargıda öğrencilerin kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 3.12: Öğrencilerin, öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	162	1,18	1,184
Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	162	1,03	1,176
Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	162	-0,33	1,474
Planlı çalışan ve sorumluluk alışkanlığına sahip öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	162	1,14	1,331
Okula devam başarıyı arttırmaktadır	162	1,08	1,266
Ortalama	162	0,82	1,286

Tablo 3.12’de öğrencilerin öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Bu alt başlıkta öğrenciler, öğrenme isteği fazla öğrencilerin bulunduğu okulların başarılı olmasına 1,18’lik oranla en fazla katılımı göstermişlerdir. Planlı çalışan, sorumluluk sahibi öğrencilerin bulunduğu okulların başarılı olmasına öğrencilerin katılım düzeyi 1,14’tür. “Okula devam öğrenci başarısını arttırmaktadır” yargısına öğrencilerin katılım düzeyinin 1.08 olduğu bulunmuştur. Öğrenciler eğitim yolu ile hayata hazırlanmak, meslek edinmek isteyen öğrencilerin fazla olduğu okulların başarılı olma önermesine 1,03 düzeyinde katılmışlardır. “Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.” önermesine katılım düzeyi ise -0,33’tür. Bu durumda öğrenciler öğrenci potansiyeli alt ölçeğinde başarının kendilerinden kaynaklandığını itiraf etmektedirler. Öğrencilerin, öğrenci potansiyeli alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,82 olarak hesaplanmıştır. Bu değer “katılıyorum” anlamına gelmektedir. Öğrenci potansiyeli alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır” yargısına olurken, en düşük katılım ise “Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu

okullar daha başarılıdır” yargısında gerçekleşmiştir. En düşük katılım görülen yargıda öğrenciler kararsız kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3.13: Öğrencilerin, fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir.	162	0,50	1,433
Diğer okullara giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor.	162	-0,25	1,441
Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır.	162	-0,02	1,399
Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıyı arttırmaktadır.	162	0,22	1,285
Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir.	162	0,60	1,335
Ortalama	162	0,21	1,379

Tablo 3.13’te öğrencilerin fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Bu alt başlıkta en yüksek katılım “Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir.” önermesine 0,60 düzeyi ile olmuştur. Bu katılım düzeyini 0,50 ile “Oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir.” önermesi olmuştur. “Binamızın, ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıyı arttırmaktadır.” yargısına katılım düzeyi ise 0,22’dir. “Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır.” yargısına katılım -0,02 olarak gerçekleşmiştir. Yine “Diğer okullara giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor.” yargısına katılım -0,25 olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin fiziksel ortam alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,21 olarak hesaplanmıştır. Bu değer “kararsızım” seçeneğine denk gelmektedir. Fiziksel ortam alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir” yargısında gerçekleşirken söz konusu yargıya öğrenciler “katılırken”, en düşük katılım ise “Diğer okullara giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor” yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.14: Öğrencilerin, ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarıları daha fazladır.	162	0,99	1,280
Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır.	162	0,79	1,385
Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir.	162	0,73	1,324
Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim.	162	0,92	1,300
Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı arttırmaktadır	162	1,04	1,265
Ortalama	162	0,89	1,311

Tablo 3.14’de öğrencilerin ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyi incelenmiştir. Öğrenciler “Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı arttırmaktadır.” önermesine 1,04 düzeyinde katılmışlardır. Bu oran öğrenciler tarafından algılanan ders araç gereçleri alt düzeyinin en yüksek katılım oranıdır. Bu orana “Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır.” önermesi 0,99’luk katılım düzeyi ile takip etmektedir. Yine öğrenciler ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları 0,92’lik katılım düzeyi ile daha iyi öğrendiklerini ifade etmektedirler. “Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır.” ifadesine öğrencilerin katılım düzeyi 0,79’dur. Öğrencilerin “Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir.” önermesine katılım düzeyinin 0,73 olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin ders araç gereçleri alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,89 olarak hesaplanmış ve bu değer “katılıyorum” seçeneğine denk gelmektedir. Ders araç gereçleri alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı arttırmaktadır” yargısında gerçekleşirken ve söz konusu yargıya öğrenciler “katılırken”, en düşük katılım ise “Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir” yargısında olduğu görülmektedir.

Tablo 3.15: Öğrencilerin cinsiyet durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

	Cinsiyetiniz	N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Kız	86	0,7791	0,86284	-0,514	0,608
	Erkek	76	0,8474	0,82227		
	Ortalama	162	0,8132	0,84256		
Öğretmen	Kız	86	0,9651	0,88978	-0,759	0,449
	Erkek	76	1,0658	0,78614		
	Ortalama	162	1,0145	0,83796		
Veli	Kız	86	0,7628	0,82062	0,328	0,743
	Erkek	76	0,7211	0,79403		
	Ortalama	162	0,7419	0,80733		
Öğrenci Potansiyeli	Kız	86	0,8674	0,87561	0,771	0,442
	Erkek	76	0,7658	0,79155		
	Ortalama	162	0,8166	0,83358		
Fiziksel Ortam	Kız	86	0,2698	0,74881	0,944	0,347
	Erkek	76	0,1447	0,93558		
	Ortalama	162	0,2072	0,8422		
Ders Araç Gereçleri	Kız	86	0,9209	1,03686	0,401	0,689
	Erkek	76	0,8605	0,85667		
	Ortalama	162	0,8907	0,94677		

Tablo 3.15’de öğrencilerin cinsiyet durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Kurum Kültürü; okul atmosferi, öğretmen, veli, öğrenci potansiyeli, fiziksel ortam ve ders araç gereçleri olmak üzere toplam altı alt ölçekte incelenmiştir. Verilen cevapların cinsiyet durumuna göre farklılığının tespiti için t testi yapılmıştır. Yapılan t testi sonucuna göre tüm kurum kültürü alt ölçekleri ile cinsiyet durumu arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 3.16: Öğrencilerin yaş durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Yaş grupları arası	6,045	8	0,756	1,069	0,388
	Yaş grupları içi	108,135	153	0,707		
	Toplam	114,180	161			
Öğretmen	Yaş grupları arası	5,942	8	0,743	1,051	0,401
	Yaş grupları içi	108,113	153	0,707		
	Toplam	114,055	161			
Veli	Yaş grupları arası	6,593	8	0,824	1,287	0,254
	Yaş grupları içi	98,005	153	0,641		
	Toplam	104,598	161			
Öğrenci Potansiyeli	Yaş grupları arası	8,471	8	1,059	1,556	0,142
	Yaş grupları içi	104,105	153	0,680		
	Toplam	112,577	161			
Fiziksel Ortam	Yaş grupları arası	10,437	8	1,305	1,929	0,059
	Yaş grupları içi	103,503	153	0,676		
	Toplam	113,940	161			
Ders Araç Gereçleri	Yaş grupları arası	12,386	8	1,548	1,765	0,088
	Yaş grupları içi	134,185	153	0,877		
	Toplam	146,571	161			

Tablo 3.16’da araştırmaya katılan öğrencilerin kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Yaş gruplarına göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve üzeri yaş olarak gruplandırılmıştır. Yapılan incelemeye göre yaş grupları ile tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Tablo 3.17: Öğrencilerin okul türü durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

	Okulunuz	N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Ortaokul	80	0,865	0,84959	0,804	0,423
	Lise	82	0,7585	0,83665		
	Ortalama	162	0,81175	0,84312		
Öğretmen	Ortaokul	80	1,0425	0,796	0,449	0,654
	Lise	82	0,9829	0,88789		
	Ortalama	162	1,0127	0,84195		
Veli	Ortaokul	80	0,805	0,81999	0,964	0,337
	Lise	82	0,6829	0,79253		
	Ortalama	162	0,74395	0,80626		
Öğrenci Potansiyeli	Ortaokul	80	0,9575	0,80107	2,093	0,038
	Lise	82	0,6854	0,85261		
	Ortalama	162	0,82145	0,82684		
Fiziksel Ortam	Ortaokul	80	0,1875	0,81898	-	0,725
	Lise	82	0,2341	0,86684		
	Ortalama	162	0,2108	0,84291		
Ders Araç Gereçleri	Ortaokul	80	0,94	0,94903	0,623	0,534
	Lise	82	0,8463	0,96266		
	Ortalama	162	0,89315	0,95585		

Tablo 3.17’de örneklemelerin okul türü durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Okul türüne göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla t testi yapılmıştır. Okul türleri lise ve ortaokul olarak iki gruptan oluşmaktadır. Yapılan incelemeye göre okul türü ile öğrenci potansiyeli hariç tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilememişken ($p>0,05$), öğrenci potansiyeli ile okul türü değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ayrıca öğrenci potansiyeli alt ölçeğine lise öğrencileri ortaokul öğrencilerine göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 3.18: Öğrencilerin yaşadıkları yere göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	3,541	2	1,770	2,544	0,082
	Grupları içi	110,639	159	0,696		
	Toplam	114,180	161			
Öğretmen	Grupları arası	9,693	2	4,846	7,384	0,001
	Grupları içi	104,362	159	0,656		
	Toplam	114,055	161			
Veli	Grupları arası	6,686	2	3,343	5,428	0,005
	Grupları içi	97,912	159	0,616		
	Toplam	104,598	161			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	8,110	2	4,055	6,171	0,003
	Grupları içi	104,467	159	0,657		
	Toplam	112,577	161			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	0,011	2	0,006	0,008	0,992
	Grupları içi	113,929	159	0,717		
	Toplam	113,940	161			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	11,400	2	5,700	6,705	0,002
	Grupları içi	135,171	159	0,850		
	Toplam	146,571	161			

Tablo 3.18’de araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları yere göre kurum kültürü alt ölçeklerin karşılaştırılması yapılmıştır. Öğrencilerin yaşadıkları yerler; şehir merkezi, belde ve köy olarak sınıflandırılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları yerlere göre kurum kültürü alt ölçeklerine verdikleri cevaplar arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılığın olup olmadığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Bu sınıflandırmaya göre yapılan inceleme sonucunda okul atmosferi ve fiziksel ortam alt ölçeklerine verilen cevaplar ile öğrencilerin yaşadıkları yer değişkeni arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Bunun yanında öğrencilerin yaşadıkları yer ile öğretmen, veli, öğrenci potansiyeli ve ders araç gereçleri alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Belde ve köylerdeki okulların fiziksel standartlarının ilçe merkezindeki okullar ile aynı olması anlamlı farklılık oluşmamasında etkindir. Okul atmosferi alt ölçeğinde istatistikî açıdan anlamlı farklılığın oluşmamasını genç öğretmenlerin bu yerleşim yerlerinde daha idealist, daha yaratıcı daha gayretli çalışmalarından kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin yaşadıkları yer ile öğretmen, veli, öğrenci potansiyeli ve ders araç gereçleri alt ölçeklerine verdikleri cevaplarda istatistikî açıdan anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda

şehir merkezinden uzaklaştıkça yaşanan yerin özelliğine göre velilerin eğitimden beklentileri değişmektedir. Öğrencilerin motivasyonu azalmaktadır. Ders araç gereçlerinde sıkıntılar yaşanmaktadır.

Tablo 3.19: Öğrencilerin okullarının yerine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	1,530	2	0,765	1,080	0,342
	Grupları içi	112,650	159	0,708		
	Toplam	114,180	161			
Öğretmen	Grupları arası	2,627	2	1,314	1,874	0,157
	Grupları içi	111,428	159	0,701		
	Toplam	114,055	161			
Veli	Grupları arası	4,647	2	2,323	3,696	0,027
	Grupları içi	99,951	159	0,629		
	Toplam	104,598	161			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	2,933	2	1,467	2,127	0,123
	Grupları içi	109,643	159	0,690		
	Toplam	112,577	161			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	3,812	2	1,906	2,752	0,067
	Grupları içi	110,128	159	0,693		
	Toplam	113,940	161			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	8,546	2	4,273	4,922	0,008
	Grupları içi	138,025	159	0,868		
	Toplam	146,571	161			

Tablo 3.19’da öğrencilerin okullarının yerine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Öğrencilerin okullarının yerine göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Okulların yeri şehir merkezi belde ve köy olarak sınıflandırılmıştır. Yapılan incelemeye göre okulların yerleri ile ders araç gereçleri ve veli alt ölçeği hariç tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Öğrencilerin okullarının bulunduğu yer ile ders araç gereçleri ve veli alt ölçeğine verilen cevaplar arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 3.20: Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulun yatılı olma durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	1,441	3	0,480	0,673	0,570
	Grupları içi	112,739	158	0,714		
	Toplam	114,180	161			
Öğretmen	Grupları arası	4,888	3	1,629	2,358	0,074
	Grupları içi	109,167	158	0,691		
	Toplam	114,055	161			
Veli	Grupları arası	5,376	3	1,792	2,854	0,039
	Grupları içi	99,221	158	0,628		
	Toplam	104,598	161			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	7,487	3	2,496	3,752	0,012
	Grupları içi	105,090	158	0,665		
	Toplam	112,577	161			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	4,495	3	1,498	2,163	0,095
	Grupları içi	109,445	158	0,693		
	Toplam	113,940	161			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	7,066	3	2,355	2,668	0,050
	Grupları içi	139,505	158	0,883		
	Toplam	146,571	161			

Tablo 3.20’de araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulun yatılı olma durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerine verdikleri cevapların karşılaştırılması yapılmıştır. Eğitim görülen okullar; gündüzlü, gündüzlü taşıma merkezi, pansiyonlu ve yatılı olarak sınıflandırılmıştır. Öğrencilerin okul durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre öğrencilerin okul durumu ile okul atmosferi, öğretmen, ders araç gereçleri ve fiziksel ortam alt ölçekleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Ayrıca, yapılan incelemede öğrencilerin okul durumu ile veli ve öğrenci potansiyeli alt ölçekleri arasında istatistiki açıdan farklılık saptanmıştır ($p<0,05$).

Tablo 3.21: Öğrencilerin okullarının öğretim şekline göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Normal	113	0,7487	0,86263	-1,438	0,152
	İkili	49	0,9551	0,78237		
	Ortalama	162	0,8519	0,8225		
Öğretmen	Normal	113	0,9115	0,86847	-2,348	0,020
	İkili	49	1,2449	0,73288		
	Ortalama	162	1,0782	0,80068		
Veli	Normal	113	0,7628	0,83604	0,469	0,639
	İkili	49	0,698	0,73838		
	Ortalama	162	0,7304	0,78721		
Öğrenci Potansiyeli	Normal	113	0,7858	0,88951	-0,783	0,435
	İkili	49	0,898	0,70015		
	Ortalama	162	0,8419	0,79483		
Fiziksel Ortam	Normal	113	0,1646	0,79518	-1,069	0,287
	İkili	49	0,3184	0,9389		
	Ortalama	162	0,2415	0,86704		
Ders Araç Gereçleri	Normal	113	0,8	0,95319	-1,891	0,060
	İkili	49	1,1061	0,93104		
	Ortalama	162	0,95305	0,94212		

Tablo 3.21’de örneklemelerin okullarının öğretim şekillerine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Okulların öğretim şekli ikili ve normal öğretim olarak ele alınmıştır. Okulların öğretim şekline göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla t testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre okulların öğretim şekli ile öğretmen alt ölçeği dışında tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Okulların öğretim şekli ile öğretmen alt ölçeği arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilirken, ikili öğretim şeklinde eğitim görenler normal öğretim şeklinde eğitim görenlere göre daha fazla katılım düzeyi göstermişlerdir.

Tablo 3.22: Öğrencilerin okullarının sınavla öğrenci alma durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Evet	31	0,6581	0,9168	-1,126	0,262
	Hayır	131	0,8473	0,82306		
	Ortalama	162	0,7527	0,86993		
Öğretmen	Evet	31	0,8323	1,01206	-1,328	0,186
	Hayır	131	1,055	0,79462		
	Ortalama	162	0,94365	0,90334		
Veli	Evet	31	0,5226	0,84487	-1,705	0,090
	Hayır	131	0,7954	0,7909		
	Ortalama	162	0,659	0,81789		
Öğrenci Potansiyeli	Evet	31	0,5484	0,94088	-2,029	0,044
	Hayır	131	0,884	0,79998		
	Ortalama	162	0,7162	0,87043		
Fiziksel Ortam	Evet	31	0,2581	0,85509	0,345	0,731
	Hayır	131	0,2	0,84088		
	Ortalama	162	0,22905	0,84799		
Ders Araç Gereçleri	Evet	31	0,7226	1,14738	-1,104	0,271
	Hayır	131	0,9328	0,90285		
	Ortalama	162	0,8277	1,02512		

Tablo 3.22’de öğrencilerin okullarının sınavla öğrenci alma durumlarına göre kurum kültürü alt ölçeklerini karşılaştırılması yapılmıştır. Okullar: sınavla öğrenci alan ve sınavsız öğrenci alan okullar olarak 2’ye ayrılmıştır. Kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla t testi sonuçları incelenmiştir. Yapılan incelemeye göre okul türü ile öğrenci potansiyeli alt ölçeği hariç tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Okulların sınavla öğrenci alma durumu ile öğrenci potansiyeli alt ölçeği arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).

3.2 Öğretmenlere İlişkin Bulgular

3.2.1 Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 3.23: Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet durumuna göre dağılımı.

	N	%
Bayan	35	31,8
Erkek	75	68,2
Toplam	110	100,0

Tablo 3.23’de araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet durumuna göre dağılımı incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %31,8’inin bayan, %68,2’sinin erkeklerden oluştuğu tespit edilmiştir. Gölbaşı’nda görev yapan erkek öğretmenlerinin sayısının bayan öğretmenlerin sayısından fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erkek öğretmenlerin anket çalışmalarına daha ilgili olduğu, bayan öğretmenlerin ise çekimser davrandığı söylenebilir.

Tablo 3.24: Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre dağılımı.

	N	%
30'a kadar	35	31,8
31-35	28	25,5
36-40	17	15,5
41-45	14	12,7
46-50	8	7,3
51 ve üzeri	8	7,3
Toplam	110	100,0

Tablo 3.24’de araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Yaş grupları; 30’a kadar, 31-35, 36-40, 41-45, 46-50, 51 ve üzeri olarak altı ayrı grupta incelenmiştir. Tabloya göre öğretmenlerin %31,8’i 30 yaş ve altı yaş grubunda yer alırken, %25,5’i 31-35 yaş aralığında, %15,5’i ise 36-40 yaş grubunda yer almaktadır. 36 yaşının altında %57,3 oranında öğretmenin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Gölbaşı’nın genç öğretmen kadrosuna sahip olduğu

anlamına gelmektedir. 46-50 yaş aralığı ile 51 ve üzeri grubunda %14,6 öğretmen yer almaktadır. Bu öğretmen grubu ise kıdemli öğretmenlerin araştırmaya katılması ve fikir çeşitliliği açısından çok önemlidir.

Tablo 3.25: Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul türlerine göre dağılımı.

	N	%
Ortaokul	49	44,5
Lise	61	55,5
Toplam	110	100,0

Tablo 3.25’de araştırmaya katılan öğretmenlerin okul türlerine göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %44,5’nin ortaokul, %55,5’nin ise liselerde görev yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani araştırmaya ortaokul ve liselerden eşit sayıda öğretmen katılmıştır. Liseler lehine %5’lik bir farkın olması liselerde görev yapan öğretmenlerin sayısının fazla olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 3.26: Öğretmenlerin yaşadıkları yere göre dağılımları.

	N	%
Şehir merkezi	101	91,8
Belde	9	8,2
Toplam	110	100,0

Tablo 3.26’da öğretmenlerin yaşadıkları yere göre dağılımları incelenmiştir. Öğretmenlerin yaşadıkları yere göre dağılımları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %91,8’nin şehir merkezinde, %8,2’nin ise beldeelerde yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda öğretmenlerin şehir merkezinde yaşamayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Gölbaşı’nın ulaşım ağının iyi olması, sosyo-kültürel imkânlarının fazla olması merkezin tercih edilmesinde ana etmenlerdendir.

Tablo 3.27: Öğretmenlerin okullarının yerine göre dağılımları.

	N	%
Şehir merkezi	84	76,4
Belde	10	9,1
Taşıma merkezi	16	14,5
Toplam	110	100,0

Tablo 3.27’de öğretmenlerin okullarının yerine göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %76,4’ü şehir merkezinde, %9,1’i belde ve %14,5’i ise taşıma merkezlerinde çalışmaktadırlar. Taşıma merkezlerini şehir merkezine yakın olmasından dolayı şehir merkezi sayabiliriz. Merkezde görev yapan öğretmenlerin okullarının oranı %90,6’ya yükselmektedir. Bu oran tablo 3.26’daki yaşanan yer ile aynı orana çok yakındır. Okulların çoğunluğunun şehir merkezinde olması ile öğretmenlerin şehir merkezlerindeki yaşamları ile doğrudan bir bağlantı kurulabilir.

Tablo 3.28: Öğretmenlerin eğitim durumuna göre dağılımları.

	N	%
Eğitim enstitüsü	2	1,8
Lisans	83	75,5
Lisans diğer	19	17,3
Yüksek lisans	6	5,5
Toplam	110	100,0

Tablo 3.28’de öğretmenlerin eğitim durumlarına göre dağılımları incelenmiştir. Öğretmenlerin eğitim durumları; eğitim enstitüsü, lisans, lisans diğer ve yüksek lisans olarak ele alınmıştır. İnceleme sonucuna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %75,5’i lisans eğitimine sahip iken, %17,3’i diğer lisans eğitimine ve %5,5’i ise yüksek lisans eğitimine sahiptir. Öğretmenlerin %75,5’nin lisans mezunu olmaları Gölbaşı’ndaki eğitimin kalitesi açısından çok önemlidir. Her değişken grubundan örneklemin araştırmaya katılması araştırmanın geniş bir tabana yayıldığını göstermektedir.

Tablo 3.29: Öğretmenlerin görev durumuna göre dağılımları.

	N	%
Öğretmen	99	90,0
Okul müdürü	2	1,8
Müdür yardımcısı	9	8,2
Toplam	110	100,0

Tablo 3.29’da öğretmenlerin görev durumuna göre dağılımları incelenmiştir. Öğretmenlerin görev durumları; öğretmen, okul müdürü ve müdür yardımcısı olarak sınıflandırılmıştır. Örneklemelerin %90’nının öğretmen, %8,2’nin müdür yardımcısı ve %1,8’nin ise okul müdürlüğü yaptıkları tespit edilmiştir. %10 oranında örneklemin idareci olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İdarecilerin okul kültürü algılarının alınması araştırmanın derinliği ve değişken sayısı bakımından önemlidir.

Tablo 3.30: Öğretmenlerin görevdeki deneyimine göre dağılımları.

	N	%
0-5	37	33,6
6-10	26	23,6
11-15	23	20,9
16-20	6	5,5
21 ve üzeri	18	16,4
Toplam	110	100,0

Tablo 3.30’da öğretmenlerin görevdeki deneyimine göre dağılımları incelenmiştir. Öğretmenlerin mesleki deneyimleri; 0-5, 6-10, 11-15, 16-20, 21 ve üzeri olarak sınıflandırılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görevdeki deneyimleri incelendiğinde, %33,6’sı 0-5 yıllık, %23,6’sı 6-10 yıllık ve %20,9’u ise 11-15 yıllık görev deneyimine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. 0-5 yıl ile 6-10 yıl görev yapan öğretmenlerin oranının %57,2 olduğu tespit edilmiştir. Bu durum daha önce belirttiğimiz ilçenin genç öğretmen kadrosuna sahip olması ile örtüşmektedir. Her kıdem düzeyinden örneklem seçilmiş ve algıları araştırmada yansıtılmıştır.

Tablo 3.31: Öğretmenlerin meslekleri ile ilgili katıldıkları hizmet içi faaliyet sayısı.

	N	%
0-5	71	64,5
6-10	28	25,5
11-15	7	6,4
16-20	1	0,9
21 ve üzeri	3	2,7
Toplam	110	100,0

Tablo 3.31’de araştırmaya katılan öğretmenlerin meslekleri ile ilgili katıldıkları hizmet içi faaliyet sayıları incelenmiştir. Öğretmenlerin meslekleri ile ilgili katıldıkları hizmet içi faaliyet sayıları incelendiğinde büyük bir çoğunluğunun 0 ile 5 arası hizmet içi faaliyete katıldıkları tespit olunmuştur. Bu oran yüzde olarak %64,4’e karşılık gelmektedir. Öğretmenlerin %25,5’i ise 6-10 adet hizmet içi faaliyete katılmıştır. Hizmet içi faaliyet sayısı arttıkça örneklemelerin katılım düzeyi azalmaktadır.

3.2.2 Öğretmenlerin Kurum Kültürüne İlişkin Sonuçları

Tablo 3.32: Öğretmenlerin, okul atmosferi alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Okul ortamı huzurludur.	110	0,85	1,175
Sosyal ve kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	110	0,96	1,057
Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir.	110	0,80	1,039
Öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır.	110	1,05	1,017
Okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir.	110	0,90	1,013
Ortalama	110	0,91	1,060

Tablo 3.32’de öğretmenlerin okul atmosferi alt ölçeğine katılım düzeyi incelenmiştir. Öğretmenlerin okul atmosferi alt ölçeği yargılarından en yüksek

katılım düzeyini 1,05 ile “Öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır.” yargısında algıladığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin “Sosyal ve kültürel faaliyetlerin olduğu okullar daha başarılıdır.” önermesine katılım düzeyi 0,96’dır. Yine “Öğretmelerin okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir.” önermesine katılım düzeyi 0,96’dır. “Okul ortamı huzurludur önermesine öğretmenler 0,85 düzeyinde katılmışlardır. Okul atmosferi alt ölçeğinde öğretmenlerin katılım düzeyi en düşük olduğu önerme 0,80’le “Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir.” önermesidir. Öğretmenlerin, okul atmosferi alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,91 olarak hesaplanmış ve bu değer “katılıyorum” seçeneğine denk gelmektedir. Okul atmosferi alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır” yargısına olurken, en düşük katılım ise “Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir” yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.33: Öğretmenlerin, öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır.	110	0,65	1,184
Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır.	110	0,90	0,986
İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır.	110	0,98	0,977
Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır.	110	1,49	0,719
Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır	110	1,08	0,969
Ortalama	110	1,02	0,967

Tablo 3.33’de öğretmenlerin öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Bu alt ölçekte öğretmenler en yüksek katılım düzeyini 1,49 ile “Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır.” önermesinde gerçekleştirmişlerdir. Bu katılım düzeyini “Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır.” Önermesi 1,08’lik oranla takip etmektedir. Öğretmenler eğitim ortamında iletişim kanallarının açık olmasını istemektedirler. Bunu da 0,98’lik oranla “İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır.” yargısında göstermektedirler. Öğretmenler, “Öğretmen tecrübesi okul başarısının arttırmaktadır.” önermesine 0,90’lık katılım düzeyi

göstermişlerdir. Öğretmen alt ölçeğinin en düşük katılım düzeyi 0,65’lik katılımıla, “Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır.” yargısında olmuştur. Öğretmenlerin, öğretmen alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 1,02 olarak hesaplanmıştır. Bu değer “katılıyorum” seçeneği anlamındadır. Öğretmen alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır” yargısında gerçekleşirken söz konusu yargıya öğretmenler “kesinlikle katılırken”, en düşük katılım ise “Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır” yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.34: Öğretmenlerin, veli alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Veli beklentisi akademik başarıyı arttırmaktadır.	110	0,75	1,102
Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	-0,23	1,178
Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	1,05	0,990
Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	1,34	0,911
Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır.	110	1,55	0,895
Ortalama	110	0,89	1,015

Tablo 3.34’de öğretmenlerin veli alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Bu alt ölçekte öğretmenlerin en yüksek katılım düzeyi veli ilgisine olmuştur. Veli ilgisinin öğrenci başarısını etkilemesine öğretmenlerin katılım düzeyi 1,55’tir. “Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır.” yargısına öğretmenlerin katılım düzeyi 1,34’tür. Öğretmenler veli alt ölçeğinde “Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.” yargısına 1,05’lik düzey ile katılmışlardır. “Veli beklentisi akademik başarıyı arttırmaktadır.” Yargısına 0,75’lik bir katılım düzeyi olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler tarafından veli alt ölçeği başlığının yargılarından en az katılım düzeyi -0,23’lük oran ile “Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.” yargısından gerçekleşmiştir. Öğretmenlerin, veli alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,89 olarak hesaplanmıştır. Bu değer “katılıyorum” anlamına denk gelmektedir. Veli alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Veli ilgisi öğrenci başarısını

arttırmaktadır” yargısına olurken, en düşük katılım ise “Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır” yargısında gerçekleşmiştir. En düşük katılım görülen yargıda öğretmenler kararsız kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3.35: Öğretmenlerin, öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	1,45	0,905
Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	110	1,17	0,994
Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	110	0,42	1,017
Planlı çalışan ve sorumluluk alışkanlığına sahip öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	110	1,44	0,924
Okula devam başarıyı arttırmaktadır.	110	1,45	0,964
Ortalama	110	1,19	0,961

Tablo 3.35’de öğretmenlerin öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Öğretmenler “Okula devam başarıyı arttırmaktadır.” ve “Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.” yargılarına 1,45 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Yine öğretmenler planlı çalışmayı ve sorumluluğu göz ardı etmeyip bu öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır. İfadesine 1,44 düzeyinde katılmaktadırlar. “Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.” yargısına öğretmenlerin katılım düzeyi 1,17’dir. Öğrenci potansiyeli alt ölçeğinde öğretmenlerin en düşük katılım düzeyi 0,42’le “Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.” yargısında gerçekleşmiştir. Öğretmenlerin, öğrenci potansiyeli alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 1,19 olarak hesaplanmıştır. Bu değer “katılıyorum” anlamına gelmektedir. Öğrenci potansiyeli alt ölçeği içinde en yüksek katılım “Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır” yargısına olurken, en düşük katılım ise “Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır” yargısında gerçekleşmiştir. En düşük katılım görülen yargıda öğretmenler katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3.36: Öğretmenlerin, fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir.	110	0,85	1,039
Diğer okullara giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor.	110	-0,15	1,107
Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	0,15	0,997
Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıyı arttırmaktadır.	110	0,76	0,985
Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir.	110	1,03	0,893
Ortalama	110	0,53	1,004

Tablo 3.36’da öğretmenlerin fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Fiziksel ortam alt ölçeğinde öğretmenler en yüksek katılım düzeyini 1,03’le Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir. yargısında göstermektedir. Oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir yargısına öğretmenlerin katılım düzeyi 0,85’tir. Bu yargıyı 0,76’lık katılım düzeyi ile “Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıyı arttırmaktadır. Takip etmektedir. Öğretmenlerin öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır. Yargısına 0,15’lik katılım düzeyi gösterdikleri tespit edilmiştir. Diğer okula giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor. önermesine -0,15’lik katılım düzeyi ile bu bölümün en düşük katılım düzeyini göstermişlerdir. Öğretmenlerin, fiziksel ortam alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,53 olarak hesaplanmıştır. Bu değer katılıyorum anlamına gelmektedir. Fiziksel ortam alt ölçeği içinde en yüksek katılım okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir yargısında gerçekleşirken ve söz konusu yargıya öğretmenler katılırken, en düşük katılım ise diğer okullara giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.37: Öğretmenlerin, ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır.	110	1,06	0,970
Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır.	110	1,01	0,981
Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir.	110	0,99	0,893
Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim.	110	1,34	0,891
Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı artırmaktadır	110	1,06	0,911
Ortalama	110	1,09	0,929

Tablo 3.37’de öğretmenlerin ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. “Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim.” Yargısına öğretmenlerin 1,34’lük katılım düzeyi gösterdiği tespit edilmiştir. Bu ders araç gereçleri alt ölçeğinin en yüksek katılım düzeyidir. Öğretmenlerin ders araç gereçleri alt ölçeğinde Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı artırmaktadır. Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır yargılarına katılım düzeyleri 1,06’dır. Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır yargısına öğretmenlerin katılım düzeyleri 1,01’dir. 0,99’luk oran ile öğretmenler bu bölümün en düşük katılımını Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir önermesinde göstermektedirler. Öğretmenlerin, ders araç gereçleri alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 1,09 olarak hesaplanmıştır. Bu değer katılıyorum seçeneğine denk gelmektedir. Ders araç gereçleri alt ölçeği içinde en yüksek katılım Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim yargısında gerçekleşirken ve söz konusu yargıya öğretmenler kesinlikle katılırken, en düşük katılım ise Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.38: Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

	Cinsiyet	N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Kadın	35	0,9086	0,74572	-0,023	0,981
	Erkek	75	0,912	0,70307		
	Ortalama	110	0,91	0,72		
Öğretmen	Kadın	35	1,0229	0,57552	0,010	0,992
	Erkek	75	1,0213	0,78676		
	Ortalama	110	1,02	0,68		
Veli	Kadın	35	0,9714	0,52724	0,810	0,420
	Erkek	75	0,8533	0,78316		
	Ortalama	110	0,91	0,66		
Öğrenci Potansiyeli	Kadın	35	1,3943	0,53023	2,148	0,034
	Erkek	75	1,0907	0,75286		
	Ortalama	110	1,24	0,64		
Fiziksel Ortam	Kadın	35	0,6343	0,61066	1,095	0,276
	Erkek	75	0,4827	0,7045		
	Ortalama	110	0,56	0,66		
Ders Araç Gereçleri	Kadın	35	1,1543	0,51583	0,610	0,543
	Erkek	75	1,064	0,80078		
	Ortalama	110	1,11	0,66		

Tablo 3.38’de öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Kurum Kültürü, okul atmosferi, öğretmen, veli, öğrenci potansiyeli, fiziksel ortam ve ders araç gereçleri olmak üzere toplam altı alt ölçekte incelenmiş ve verilen cevapların öğretmenlerin cinsiyet durumuna göre farklılığın tespiti için t testi yapılmıştır. Yapılan t testi sonucuna göre öğrenci potansiyeli alt ölçeği dışında tüm kurum kültürü alt ölçekleri ile öğretmenlerin cinsiyet durumu arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Ayrıca öğretmenlerin cinsiyet durumu ile öğrenci potansiyeli alt ölçeği arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilirken ($p<0,05$), bayan öğretmenler erkek öğretmenlere göre daha fazla katılım düzeyi göstermiştir. Bayan öğretmenler akademik başarıya odaklanan öğrencileri tercih etmektedirler.

Tablo 3.39: Öğretmenlerin yaş değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	1,100	5	0,220	0,421	0,833
	Grupları içi	54,387	104	0,523		
	Toplam	55,487	109			
Öğretmen	Grupları arası	1,302	5	0,260	0,486	0,786
	Grupları içi	55,766	104	0,536		
	Toplam	57,068	109			
Veli	Grupları arası	2,611	5	0,522	1,033	0,402
	Grupları içi	52,560	104	0,505		
	Toplam	55,171	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	1,466	5	0,293	0,584	0,712
	Grupları içi	52,236	104	0,502		
	Toplam	53,702	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	1,782	5	0,356	0,770	0,574
	Grupları içi	48,172	104	0,463		
	Toplam	49,955	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	1,359	5	0,272	0,511	0,767
	Grupları içi	55,335	104	0,532		
	Toplam	56,694	109			

Tablo 3.39’ öğretmenlerin yaş değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Örneklemelerin yaş değişkenleri altı grupta toparlanmıştır. Yaş grubu aralıkları; 30’a kadar, 31-35, 36-40, 41-45, 46-50, 51 ve üzeridir. Öğretmenlerin yaş gruplarına göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre öğretmenlerin yaş grupları ile tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Tablo 3.40: Öğretmenlerin okul türü değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

	Okulunuz	N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Ortaokul	49	0,9224	0,72205	0,151	0,880
	Lise	61	0,9016	0,71239		
	Ortalama	110	0,91	0,72		
Öğretmen	Ortaokul	49	1,1551	0,63281	1,748	0,083
	Lise	61	0,9148	0,77757		
	Ortalama	110	1,03	0,71		
Veli	Ortaokul	49	0,9061	0,74845	0,200	0,842
	Lise	61	0,8787	0,68632		
	Ortalama	110	0,89	0,72		
Öğrenci Potansiyeli	Ortaokul	49	1,3347	0,68604	2,001	0,048
	Lise	61	1,0689	0,69751		
	Ortalama	110	1,20	0,69		
Fiziksel Ortam	Ortaokul	49	0,4367	0,68881	-1,312	0,192
	Lise	61	0,6066	0,66329		
	Ortalama	110	0,52	0,68		
Ders Araç Gereçleri	Ortaokul	49	1,1755	0,73895	1,080	0,283
	Lise	61	1,0262	0,70567		
	Ortalama	110	1,10	0,72		

Tablo 3.40’da öğretmenlerin okul türü değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Okul türleri lise ve ortaokul olarak ele alınmıştır. Öğretmenlerin okul türüne göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla t testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre okul türü ile öğrenci potansiyeli hariç tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Öğrenci potansiyeli ile öğretmenlerin okul türü değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ayrıca öğrenci potansiyeli alt ölçeğine ortaokulda görev yapan öğretmenlerin lisede görev yapan öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 3.41: Öğretmenlerin yaşadıkları yer değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

	Yaşadığınız yer	N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Şehir merkezi	101	0,9248	0,7282	0,680	0,498
	Belde	9	0,7556	0,52705		
	Ortalama	110	0,84	0,63		
Öğretmen	Şehir merkezi	101	1,0059	0,74375	-0,770	0,443
	Belde	9	1,2	0,42426		
	Ortalama	110	1,10	0,58		
Veli	Şehir merkezi	101	0,8693	0,73563	-1,068	0,288
	Belde	9	1,1333	0,24495		
	Ortalama	110	1,00	0,49		
Öğrenci Potansiyeli	Şehir merkezi	101	1,1604	0,71834	-1,350	0,180
	Belde	9	1,4889	0,38873		
	Ortalama	110	1,32	0,55		
Fiziksel Ortam	Şehir merkezi	101	0,5188	0,69924	-0,626	0,533
	Belde	9	0,6667	0,33166		
	Ortalama	110	0,59	0,52		
Ders Araç Gereçleri	Şehir merkezi	101	1,0673	0,74473	-1,240	0,217
	Belde	9	1,3778	0,23333		
	Ortalama	110	1,22	0,49		

Tablo 3.41’de öğretmenlerin yaşadıkları yer değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Öğretmenlerin yaşadıkları yerler şehir merkezi ve belde olarak ele alınmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşadıkları yerlere göre kurum kültürü alt ölçeklerine verdikleri cevaplar arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılığın olup olmadığını incelemek için t testi yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucuna göre tüm kurum kültürü alt ölçekleri ile öğretmenlerin yaşadıkları yer değişkeni arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 3.42: Öğretmenlerin okullarının yeri değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	2,570	2	1,285	2,598	0,079
	Grupları içi	52,917	107	0,495		
	Toplam	55,487	109			
Öğretmen	Grupları arası	0,446	2	0,223	0,421	0,657
	Grupları içi	56,622	107	0,529		
	Toplam	57,068	109			
Veli	Grupları arası	0,068	2	0,034	0,066	0,936
	Grupları içi	55,103	107	0,515		
	Toplam	55,171	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	0,539	2	0,269	0,542	0,583
	Grupları içi	53,163	107	0,497		
	Toplam	53,702	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	1,259	2	0,630	1,384	0,255
	Grupları içi	48,696	107	0,455		
	Toplam	49,955	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	0,588	2	0,294	0,561	0,572
	Grupları içi	56,106	107	0,524		
	Toplam	56,694	109			

Tablo 3.42’de öğretmenlerin okullarının yeri değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeğinin karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırmada okulların yerleri şehir merkezi belde ve taşıma merkezi olarak ele alınmıştır. Kurum kültürünü oluşturan alt ölçekler ise okul atmosferi, öğretmen, veli öğrenci potansiyeli fiziksel ortam ve ders araç gereçleri olarak gruplandırılmıştır. Öğretmenlerin okullarının yerine göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla yapılan F testi yapılmıştır. Yapılan F testi sonuçlarına göre kurum kültürü alt ölçekleri ile okulların yerleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Tablo 3.43: Öğretmenlerin eğitim durumu değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	9,100	3	3,033	6,932	0,000
	Grupları içi	46,387	106	0,438		
	Toplam	55,487	109			
Öğretmen	Grupları arası	2,789	3	0,930	1,815	0,149
	Grupları içi	54,279	106	0,512		
	Toplam	57,068	109			
Veli	Grupları arası	3,838	3	1,279	2,641	0,053
	Grupları içi	51,333	106	0,484		
	Toplam	55,171	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	2,545	3	0,848	1,758	0,160
	Grupları içi	51,157	106	0,483		
	Toplam	53,702	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	2,833	3	0,944	2,124	0,101
	Grupları içi	47,122	106	0,445		
	Toplam	49,955	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	2,590	3	0,863	1,692	0,173
	Grupları içi	54,104	106	0,510		
	Toplam	56,694	109			

Tablo 3.43’de öğretmenlerin eğitim durumu değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Öğretmenlerin eğitim durumları; eğitim enstitüsü, lisans, lisans dışı ve yüksek lisans diye gruplandırılmıştır. Öğretmenlerin eğitim durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre öğretmenlerin eğitim durumu ile okul atmosferi kurum kültürü alt ölçeği arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Yapılan incelemede öğretmenlerin eğitim durumu ile okul atmosferi alt ölçeği hariç diğer kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan farklılık saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 3.44: Öğretmenlerin yaptıkları görev değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	1,810	2	0,905	1,804	0,170
	Grupları içi	53,677	107	0,502		
	Toplam	55,487	109			
Öğretmen	Grupları arası	3,249	2	1,624	3,230	0,043
	Grupları içi	53,819	107	0,503		
	Toplam	57,068	109			
Veli	Grupları arası	1,362	2	0,681	1,355	0,262
	Grupları içi	53,808	107	0,503		
	Toplam	55,171	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	1,147	2	0,574	1,168	0,315
	Grupları içi	52,555	107	0,491		
	Toplam	53,702	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	0,983	2	0,491	1,074	0,345
	Grupları içi	48,972	107	0,458		
	Toplam	49,955	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	0,627	2	0,314	0,599	0,551
	Grupları içi	56,067	107	0,524		
	Toplam	56,694	109			

Tablo 3.44’de öğretmenlerin yaptıkları görev değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Örneklemelerin görev değişkenleri; öğretmen, okul müdürü, müdür yardımcısı olarak sınıflandırılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaptıkları görev değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerine verdikleri cevaplar arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılığın olup olmadığı F testi yapılarak tablo 3.44’de incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucuna göre öğretmen alt ölçeği hariç diğer tüm ölçeklere verilen cevaplar ile öğretmenlerin görev değişkeni arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Bunun yanında öğretmenlerin yaptıkları görev ile öğretmen alt ölçeği arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 3.45: Öğretmenlerin görevdeki deneyim değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	2,235	4	0,559	1,102	0,360
	Grupları içi	53,252	105	0,507		
	Toplam	55,487	109			
Öğretmen	Grupları arası	5,030	4	1,257	2,537	0,044
	Grupları içi	52,038	105	0,496		
	Toplam	57,068	109			
Veli	Grupları arası	3,857	4	0,964	1,973	0,104
	Grupları içi	51,314	105	0,489		
	Toplam	55,171	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	6,770	4	1,693	3,787	0,006
	Grupları içi	46,932	105	0,447		
	Toplam	53,702	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	2,177	4	0,544	1,196	0,317
	Grupları içi	47,778	105	0,455		
	Toplam	49,955	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	4,097	4	1,024	2,045	0,093
	Grupları içi	52,597	105	0,501		
	Toplam	56,694	109			

Tablo 3.45’de öğretmenlerin görevdeki deneyim değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Öğretmenlerin görevdeki deneyimleri 0-5, 6-10, 11-15, 16-20, 21 ve üzeri yıl olarak gruplandırılmıştır. Öğretmenlerin görevdeki deneyim değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla yapılan F testi sonuçları tablo 3.45’de incelenmiştir. Yapılan incelemeye göre öğretmenlerin görevlerindeki deneyimleri ile öğretmen ve öğrenci potansiyeli alt ölçekleri hariç tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Öğretmenlerin görevdeki deneyim değişkeni ile öğretmen ve öğrenci potansiyeli alt ölçeklerine verdikleri cevaplar arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 3.46: Öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi eğitim sayısı değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	5,181	4	1,295	2,703	0,034
	Grupları içi	50,306	105	0,479		
	Toplam	55,487	109			
Öğretmen	Grupları arası	2,803	4	0,701	1,356	0,254
	Grupları içi	54,264	105	0,517		
	Toplam	57,068	109			
Veli	Grupları arası	2,723	4	0,681	1,363	0,252
	Grupları içi	52,448	105	0,500		
	Toplam	55,171	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	2,364	4	0,591	1,209	0,311
	Grupları içi	51,338	105	0,489		
	Toplam	53,702	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	5,167	4	1,292	3,028	0,021
	Grupları içi	44,788	105	0,427		
	Toplam	49,955	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	5,041	4	1,260	2,562	0,043
	Grupları içi	51,653	105	0,492		
	Toplam	56,694	109			

Tablo 3.46’da öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi sayısına göre kurum kültürü alt ölçeklerine göre karşılaştırılması yapılmıştır. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim sayıları; 0-5, 6-10, 11-15, 16-20, 21 ve üzeri olarak sınıflandırılmıştır. Tablo 3.46’da öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi faaliyet sayısı gruplarına göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla yapılan F testi sonuçları incelenmiştir. Yapılan incelemeye göre hizmet içi faaliyet sayısı grupları ile öğretmen, veli ve öğrenci potansiyeli alt ölçeklerine verilen cevaplar arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Bunun yanı sıra öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi faaliyet sayısı ile okul atmosferi, fiziksel ortam

ve ders araç gereçleri alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0,05$).

3.3. Velilere İlişkin Bulgular

3.3.1. Velilerin demografik özelliklerine ilişkin sonuçları

Tablo 3.47: Araştırmaya katılan velilerin cinsiyet durumuna göre dağılımı.

	N	%
Kadın	39	35,5
Erkek	71	64,5
Toplam	110	100,0

Tablo 3.47’de araştırmaya katılan velilerin cinsiyet durumuna göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan velilerin %35,5’i bayan, %64,5’i erkeklerden oluşmaktadır. Gölbaşı’ndaki bayanların çocuklarının eğitimine önem verdiği %35,5’lik oran ile anlaşılmaktadır. Bu oran eğitime kadın eli değdiği anlamına gelmektedir.

Tablo 3.48: Araştırmaya katılan velilerin yaş gruplarına göre dağılımı

	N	%
30’a kadar	6	5,5
31-35	13	11,8
36-40	32	29,1
41-45	28	25,5
46-50	27	24,5
51 ve üzeri	4	3,6
Toplam	110	100,0

Tablo 3.48’de araştırmaya katılan velilerin yaş gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Tabloya göre velilerin %29,1’i 36-40 yaş grubunda yer alırken, %25,5’i 41-45 yaş aralığında, %24,5’i ise 46-50 yaş grubunda yer almaktadır. 36 yaş

ile 45 yaş aralığında %60 oranında veli bulunmaktadır. Bu oran Gölbaşı'ndaki veli profiline genç olduğu anlamına gelmektedir.

Tablo 3.49: Araştırmaya katılan velilerin eğitim durumuna göre dağılımı.

	N	%
İlkokul	50	45,5
Ortaokul	18	16,4
Lise	28	25,5
Yüksekokul	14	12,7
Toplam	110	100,0

Tablo 3.49'da araştırmaya katılan velilerin eğitim durumuna göre dağılımı incelenmiştir. İnceleme sonuçlarına göre araştırmaya katılan velilerin %45,5'i ilkokul eğitim seviyesine sahip iken, %25,5'i lise ve %16,4'ü ortaokul eğitim seviyesine sahiptir. Gölbaşı'nın kırsalda yer alması, halkın geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlaması, sanayinin gelişmemiş olması, dışarıya göç vermesi ve 80'li yıllardan önce eğitim öğretime fazla önem verilmemesi ilkokul mezunu veli oranının yüksek olmasına neden olan etmenlerdir.

Tablo 3.50: Araştırmaya katılan velilerin yaşadıkları yere göre dağılımı.

	N	%
Şehir merkezi	60	54,5
Belde	10	9,1
Köy	40	36,4
Toplam	110	100,0

Tablo 3.50'de araştırmaya katılan velilerin yaşadıkları yere göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan velilerin %54,5'i şehir merkezinde, %36,4'ü köyde ve %9,1'i ise beldelerde yaşamaktadırlar. Gölbaşı'nın merkez nüfusu belde ve köylerin nüfusundan daha fazladır. Gölbaşı'nın 2014 yılı itibari ile 3 belde bulunmaktadır. Köylerin nüfusu beldelerin nüfusundan daha fazladır. Araştırmanın örneklem grubunun dağılımı nüfus yoğunluğunu yansıtmaktadır.

Tablo 3.51: Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının okullarının yerine göre dağılımı.

	N	%
Şehir merkezi	67	60,9
Belde	19	17,3
Köy	24	21,8
Toplam	110	100,0

Tablo 3.51’de araştırmaya katılan velilerin çocuklarının okullarının yerine göre dağılımı incelenmiştir. Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının okullarının %60,9’u şehir merkezinde, %21,8’i köylerde ve %17,3’ü ise beldelerde bulunmaktadır. Şehir merkezinde belde ve köylerden daha fazla okul bulunmaktadır.

Tablo 3.52. Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının öğrenim gördüğü okul türüne göre dağılımı.

	N	%
İlkokul	4	3,6
Ortaokul	58	52,7
Lise	45	40,9
Yüksekokul	3	2,7
Toplam	110	100,0

Tablo 3.52’de araştırmaya katılan velilerin çocuklarının öğrenim gördüğü okul türüne göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının; %52,7’si ortaokullarda, %40,9’u liselerde, %3,6’sı ilkokullarda ve %2,7’si yüksek okullarda öğrenim gördüğü tespit edilmiştir. İlkokul ve ortaokullarda öğrencisi bulunan velilerin oranı ise %56,3’dür. Temel eğitim okulları ile ortaöğretim okullarında öğrenim gören çocukların sayılarının birbirine yakın olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3.53: Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının gittiği okulların sınavla öğrenci alma durumuna göre dağılımı.

	N	%
Evet	18	16,4
Hayır	92	83,6
Toplam	110	100,0

Tablo 3.53'te araştırmaya katılan velilerin çocuklarının gittiği okulların sınavla öğrenci alma durumuna göre dağılımları incelenmiştir. Okulların %16,4'ü sınavla öğrenci almakta, %83,6'sı ise sınavsız öğrenci almaktadır. Sınavsız öğrenci alan okulların fazla olması temel eğitim okullarının sınavsız öğrenci almasından ve 12 yıllık zorunlu eğitime geçiş sürecinin tamamlanmamasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 3.54: Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının gittiği okulların öğretim şekline göre dağılımı.

	N	%
Normal öğretim	91	82,7
İkili öğretim	19	17,3
Toplam	110	100,0

Tablo 3.54'de araştırmaya katılan velilerin çocuklarının gittiği okulların öğretim şekline göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının gittiği okulların, %82,7'si normal öğretim ve %17,3'ü ikili öğretim yapmaktadırlar. Gölbaşı'ndaki temel eğitim okullarının çoğunluğu normal öğretim yapmaktadır. Gölbaşı Yunus Emre Anadolu Lisesi'nin ikili öğretim yapması ikili öğretim yapan okullarının %17,3 olmasını doğrudan etkilemektedir.

Tablo 3.55: Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının okul değişkenine göre dağılımı.

	N	%
Gündüzlü	64	58,2
Gündüzlü taşıma merkezli	18	16,4
Pansiyonlu	6	5,5
Yatılı	22	20,0
Toplam	110	100,0

Tablo 3.55’te araştırmaya katılan velilerin çocuklarının okul değişkenine göre dağılımları incelenmiştir. Velilerin çocuklarının eğitim gördükleri okulların %58,2’nin gndzli, %16,4’nn gndzli taşıma merkezli, %20’nin yatılı ve %5,5’nin ise pansiyonlu okullarda olduğu tespit edilmiştir. Gndzli ve taşımalı eğitim gören ğrencilerinin oranının %74,6 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Pansiyonlu ve yatılı öğrencilerin oranı ise %25,5’tir. Gölbaşı’ndaki velilerin çoğunluğunun taşımalı eğitimi tercih ettiği anlaşılmaktadır. %5,5’lik orana sahip olan pansiyonlu olan öğrenciler ise Gölbaşı’na sınavla gelen öğrencilerden oluşmaktadır.

3.3.2 Velilerin Kurum Kültürüne İlişkin Sonuçları

Tablo 3.56: Velilerin, okul atmosferi alt leğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Okul ortamı huzurludur.	110	0,29	1,336
Sosyal ve kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	110	0,77	1,494
Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir.	110	0,35	1,398
Öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır.	110	0,60	1,294
Okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir.	110	0,59	1,397
Ortalama	110	0,52	1,384

Tablo 3.56’da velilerin okul atmosferi alt leğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Veliler, Sosyal ve kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır yargısına 0,77 oranı ile bu alt başlığın en yüksek katılım düzeyini göstermişlerdir. Öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır önermesine 0,60 düzeyinde katılmışlardır. Bu katılım düzeyini 0,59 ile Okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir önermesi takip etmektedir. Veliler Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir yargısına 0,35’lik katılım düzeyi göstermişlerdir. Okul atmosferi alt ölçeğini en düşük katılım düzeyi 0,29’luk katılımı Okul ortamı huzurludur yargısında gerçekleşmiştir. Velilerin, okul atmosferi alt leğinin ortalama katılım düzeyi 0,52 olarak hesaplanmıştır. Bu değer

katılıyorum anlamına gelmektedir. Okul atmosferi alt ölçeği içinde en yüksek katılım Sosyal ve kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır yargısına olurken, en düşük katılım ise Okul ortamı huzurludur yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.57: Velilerin, öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır.	110	0,81	1,417
Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır.	110	0,63	1,354
İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır.	110	0,52	1,318
Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır.	110	1,10	1,285
Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır.	110	0,78	1,302
Ortalama	110	0,77	1,335

Tablo 3.57’de velilerin öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Velilerin öğretmen alt ölçeğinde en yüksek katılım düzeyi 1,10 ile Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır yargısında gerçekleşmiştir. Velilerle öğretmen ve öğrencilerin Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır yargısında aynı görüşte olduğu tespit edilmiştir. Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır. Önermesine katılım düzeyinin 0,81 olduğu bulunmuştur. Bu oranı 0,78 ile Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır yargısı takip etmektedir. Veliler, Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır ifadesine 0,63’lük düzeyle katılmışlardır. Öğretmen alt ölçeğinin veli algısı en düşük katılımı 0,52’lik katılım düzeyi ile İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır yargısında gerçekleşmiştir. Velilerin, öğretmen alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,77 olarak hesaplanmıştır ve bu değer katılıyorum seçeneğine denk geldiği saptanmıştır. Öğretmen alt ölçeği içinde en yüksek katılım Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır yargısında gerçekleşirken söz konusu yargıya veliler katılırken, en düşük katılım ise İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.58: Velilerin, veli alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Veli beklentisi akademik başarıyı arttırmaktadır.	110	0,69	1,254
Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	-0,09	1,431
Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	0,76	1,285
Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	0,95	1,266
Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır.	110	0,98	1,421
Ortalama	110	0,66	1,331

Tablo 3.58’de velilerin veli alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Velilerin kurum kültürü veli alt ölçeği algılarına göre en yüksek katılımın Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır önermesinde olduğu 0,98’lik katılım düzeyi ile tespit edilmiştir. Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır önermesi ise 0,95’lik katılım düzeyine sahiptir. Bu katılım düzeyini 0,76’lık düzey ile Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır yargısı takip etmektedir. Veliler kendi beklentilerinin akademik başarıyı artırma algısına 0,69’luk düzey ile katılmışlardır. Veli algısına göre veli alt ölçeğinin en düşük katılım düzeyi -0,09’ile Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır yargısında gerçekleşmiştir. Velilerin, veli alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,66 olarak hesaplanmış ve bu değer katılıyorum gelmektedir. Veli alt ölçeği içinde en yüksek katılım Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır yargısına olurken, en düşük katılım ise Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır yargısında gerçekleşmiştir. En düşük katılım görülen yargıda veliler kararsız kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3.59: Velilerin, öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	0,95	1,344
Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	110	0,60	1,376
Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	110	-0,26	1,283
Planlı çalışan ve sorumluluk alışkanlığına sahip öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	110	1,06	1,308
Okula devam başarıyı arttırmaktadır.	110	1,13	1,220
Ortalama	110	0,70	1,306

Tablo 3.59’da velilerin öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Veliler öğrenci potansiyeli alt ölçeğinde en yüksek katılım düzeyini Okula devam başarıyı arttırmaktadır. Önermesinde 1,13’lük katılım düzeyi ile göstermişlerdir. Planlı çalışan ve sorumluluk alışkanlığına sahip öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır önermesine velilerin 1,06 düzeyle katıldıkları tespit edilmiştir. Veliler öğrenci potansiyeli alt ölçeğinde Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır. ifadesine 0,95 düzey ile katılmışlardır. Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır. Yargısının velilerin 0,60 katılım düzeyi gösterdikleri tespit edilmiştir. Öğrenci potansiyeli alt ölçeğinin veli algılarına göre en düşük katılım düzeyi Ana sınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır. önermesinde -0,26’lık katılım düzeyi ile gerçekleşmiştir. Velilerin, öğrenci potansiyeli alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,70 olarak hesaplanmıştır. Bu değer katılıyorum anlamına gelmektedir. Öğrenci potansiyeli alt ölçeği içinde en yüksek katılım okula devam başarıyı arttırmaktadır yargısına olurken, en düşük katılım ise anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır yargısında gerçekleşmiştir. En düşük katılım görülen yargıda velilerin kararsız oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 3.60: Velilerin, fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir.	110	0,71	1,288
Diğer okullara giden arkadaşlarım benim okulumu imreniyor.	110	-0,38	1,381
Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır.	110	-0,12	1,457
Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıyı arttırmaktadır.	110	0,35	1,037
Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir.	110	0,55	1,194
Ortalama	110	0,22	1,271

Tablo 3.60’ta velilerin, fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Veliler fiziksel ortam alt ölçeğinde en yüksek algı düzeyini Oyun alanları ve bahçe düzenleri ders aralarında beni dinlendirmektedir yargısında 0,71’lik katılım düzeyi ile ifade etmişlerdir. Bu katılım düzeyini 0,55’ile okulun güvenilirliği

başarımı etkilemektedir yargısı takip etmektedir. 0,35'lik katılım düzeyi ile Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarımı arttırmaktadır önermesi veli algılarını yansıtmaktadır. Ayrıca veliler öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır önermesine -0,12'lik katılım düzeyi göstermişlerdir. Fiziksel ortam alt ölçeğinin en düşük katılım düzeyi -0,38 ile Diğer okullara giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor önermesinde gerçekleşmiştir. Velilerin, fiziksel ortam alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyinin 0,22 olduğu bulunmuştur. Bu değer kararsızım seçeneğine denk gelmektedir. Fiziksel ortam alt ölçeği içinde en yüksek katılım oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir yargısında gerçekleşirken ve söz konusu yargıya veliler katılırken, en düşük katılım ise diğer okullara giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.61: Velilerin, ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	N	Ort	S.Sapma
Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır.	110	0,67	1,402
Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır.	110	0,74	1,318
Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir.	110	0,82	1,286
Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim.	110	0,93	1,194
Kaynak kitap kullanımı akademik başarımı artırmaktadır.	110	0,81	1,371
Ortalama	110	0,79	1,314

Tablo 3.61'de velilerin ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Veliler ders araç gereçleri alt ölçeğinde en yüksek katılım düzeyini Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konularını daha iyi öğrenmekteyim. önermesinde 0,93'lük oranla göstermektedirler. Bu katılım düzeyini 0,82 ile yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir takip etmektedir. Veliler Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı artırmaktadır önermesine 0,81 algı düzeyi ile katılmışlardır. Ayrıca veliler 0,74'lük algı düzeyi ile Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır yargısına katılmışlardır. Veli algılarına göre ders araç gereçleri alt ölçeğinin en düşük

katılım düzeyi ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır önermesinde 0,67'lik katılımıla gerçekleşmiştir. Velilerin, ders araç gereçleri alt ölçeğinin ortalama katılım düzeyi 0,79 olarak hesaplanmıştır. Bu değer katılıyorum anlamına gelmektedir. Ders araç gereçleri alt ölçeği içinde en yüksek katılım ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim yargısında gerçekleşirken ve söz konusu yargıya veliler katılırken, en düşük katılım ise ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır yargısında gerçekleşmiştir.

Tablo 3.62: Velilerin cinsiyet değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

	Cinsiyetiniz	N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Kadın	39	0,3282	1,13182	-1,339	0,183
	Erkek	71	0,6282	1,11984		
	Ortalama	110	0,48	1,13		
Öğretmen	Kadın	39	0,4923	1,01239	-2,068	0,041
	Erkek	71	0,9183	1,04448		
	Ortalama	110	0,71	1,03		
Veli	Kadın	39	0,3333	0,94961	-2,754	0,007
	Erkek	71	0,8394	0,90688		
	Ortalama	110	0,59	0,93		
Öğrenci Potansiyeli	Kadın	39	0,5846	0,84153	-0,980	0,329
	Erkek	71	0,7577	0,91021		
	Ortalama	110	0,67	0,88		
Fiziksel Ortam	Kadın	39	0,2667	0,67642	0,446	0,657
	Erkek	71	0,1972	0,83392		
	Ortalama	110	0,23	0,76		
Ders Araç Gereçleri	Kadın	39	0,6154	1,1602	-1,275	0,205
	Erkek	71	0,8901	1,03526		
	Ortalama	110	0,75	1,10		

Tablo 3.62’de velilerin cinsiyet değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Kurum Kültürü, okul atmosferi, öğretmen, veli, öğrenci potansiyeli, fiziksel ortam ve ders araç gereçleri olmak üzere toplam altı alt ölçekte

incelenmiş ve verilen cevapların cinsiyet durumuna göre farklılığın tespiti için t testi yapılmıştır. Yapılan t testi sonucuna göre öğretmen ve veli alt ölçekleri hariç tüm kurum kültürü alt ölçekleri ile cinsiyet durumu arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Bunun yanında velilerin cinsiyet durumu ile öğretmen ve veli alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0,05$). Veliler cinsiyet durumlarına göre kurum kültürünün oluşmasında kendilerini ve öğretmenleri farklı algı düzeyinde değerlendirmektedirler. Bu yaklaşımda her velinin ben merkezli düşünmesinin etkisi olduğu anlamı çıkarılabilir.

Tablo 3.63. Velilerin yaş değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	1,280	5	0,256	0,194	0,964
	Grupları içi	137,448	104	1,322		
	Toplam	138,728	109			
Öğretmen	Grupları arası	6,734	5	1,347	1,238	0,297
	Grupları içi	113,148	104	1,088		
	Toplam	119,882	109			
Veli	Grupları arası	5,176	5	1,035	1,156	0,336
	Grupları içi	93,108	104	0,895		
	Toplam	98,284	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	5,179	5	1,036	1,338	0,254
	Grupları içi	80,480	104	0,774		
	Toplam	85,659	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	3,061	5	0,612	1,009	0,416
	Grupları içi	63,126	104	0,607		
	Toplam	66,188	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	5,708	5	1,142	0,970	0,440
	Grupları içi	122,367	104	1,177		
	Toplam	128,074	109			

Tablo 3.63'te velilerin yaş değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Velilerin yaşları; 30'a kadar, 31-35, 36-40, 41-45, 46-

50, 51 ve üzeri olarak gruplandırılmıştır. Velilerin yaş gruplarına göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla yapılan F testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre yaş grupları ile tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Tablo 3.64. Velilerin eğitim durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	7,630	3	2,543	2,056	0,110
	Grupları içi	131,098	106	1,237		
	Toplam	138,728	109			
Öğretmen	Grupları arası	7,970	3	2,657	2,516	0,062
	Grupları içi	111,913	106	1,056		
	Toplam	119,882	109			
Veli	Grupları arası	10,537	3	3,512	4,243	0,007
	Grupları içi	87,747	106	0,828		
	Toplam	98,284	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	9,310	3	3,103	4,309	0,007
	Grupları içi	76,348	106	0,720		
	Toplam	85,659	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	6,040	3	2,013	3,548	0,017
	Grupları içi	60,148	106	0,567		
	Toplam	66,188	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	14,674	3	4,891	4,572	0,005
	Grupları içi	113,400	106	1,070		
	Toplam	128,074	109			

Tablo 3.64'te velilerin eğitim durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Velilerin eğitim durumları; ilkokul, ortaokul lise ve yüksekokul olarak ele alınmıştır. Velilerin eğitim durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre velilerin eğitim durumu ile okul atmosferi ve öğretmen kurum kültürü alt ölçeği arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Yapılan incelemede velilerin eğitim durumu ile veli, öğrenci potansiyeli, fiziksel ortam ve ders araç gereçleri kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan farklılık saptanmıştır ($p<0,05$).

Tablo 3.65: Velilerin yaşadıkları yer değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	2,458	2	1,229	0,965	0,384
	Grupları içi	136,270	107	1,274		
	Toplam	138,728	109			
Öğretmen	Grupları arası	2,180	2	1,090	0,991	0,375
	Grupları içi	117,702	107	1,100		
	Toplam	119,882	109			
Veli	Grupları arası	2,546	2	1,273	1,423	0,246
	Grupları içi	95,738	107	0,895		
	Toplam	98,284	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	2,003	2	1,002	1,281	0,282
	Grupları içi	83,655	107	0,782		
	Toplam	85,659	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	3,899	2	1,949	3,349	0,039
	Grupları içi	62,289	107	0,582		
	Toplam	66,188	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	0,697	2	0,349	0,293	0,747
	Grupları içi	127,377	107	1,190		
	Toplam	128,074	109			

Tablo 3.65’de velilerin yaşadıkları yer değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırmaya katılan velilerin yaşadıkları yerler; şehir merkezi, belde ve köy olarak sınıflandırılmıştır. Velilerin kurum kültürü alt ölçeklerine verdikleri cevaplar arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılığın olup olmadığı tespit etmek için F testi yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucuna göre fiziksel ortam alt ölçeği hariç tüm kurum kültürü alt ölçekleri ile velilerin yaşadıkları yer değişkeni arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Velilerin yaşadıkları yerlere göre fiziksel ortam alt ölçeğine verilen cevaplar istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 3.66: Velilerin çocuklarının okullarının yeri değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	10,162	2	5,081	4,229	0,017
	Grupları içi	128,566	107	1,202		
	Toplam	138,728	109			
Öğretmen	Grupları arası	8,865	2	4,432	4,272	0,016
	Grupları içi	111,018	107	1,038		
	Toplam	119,882	109			
Veli	Grupları arası	2,418	2	1,209	1,350	0,264
	Grupları içi	95,866	107	0,896		
	Toplam	98,284	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	1,785	2	0,892	1,138	0,324
	Grupları içi	83,874	107	0,784		
	Toplam	85,659	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	11,302	2	5,651	11,017	0,000
	Grupları içi	54,886	107	0,513		
	Toplam	66,188	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	2,745	2	1,372	1,172	0,314
	Grupları içi	125,329	107	1,171		
	Toplam	128,074	109			

Tablo 3.66’da velilerin çocuklarının yeri değişkenine göre kurum kültürü alt değişkeninin karşılaştırılması yapılmıştır. Okulların yerleri şehir merkezi, belde ve köy olarak ele alınmıştır. Çocukların okullarının yerine göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre okullarının yerleri ile veli, öğrenci potansiyeli ve ders araç gereçleri alt ölçeği arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Velilerin çocuklarının okullarının yeri değişkeni ile okul atmosferi, öğretmen ve fiziksel ortam değişkenleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 3.67: Velilerin çocuklarının öğrenim gördüğü okul türü değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	2,289	3	0,763	0,593	0,621
	Grupları içi	136,438	106	1,287		
	Toplam	138,728	109			
Öğretmen	Grupları arası	0,135	3	0,045	0,040	0,989
	Grupları içi	119,748	106	1,130		
	Toplam	119,882	109			
Veli	Grupları arası	1,344	3	0,448	0,490	0,690
	Grupları içi	96,940	106	0,915		
	Toplam	98,284	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	2,384	3	0,795	1,012	0,391
	Grupları içi	83,274	106	0,786		
	Toplam	85,659	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	1,927	3	0,642	1,059	0,370
	Grupları içi	64,261	106	0,606		
	Toplam	66,188	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	1,100	3	0,367	0,306	0,821
	Grupları içi	126,974	106	1,198		
	Toplam	128,074	109			

Tablo 3.67’de velilerin çocuklarının öğrenim gördüğü okul türü değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Velilerin çocuklarının öğrenim gördükleri okul türleri ilkokul, ortaokul, lise ve yüksekokul olarak ele alınmıştır. Okul türüne göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre okul türü ile tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Tablo 3.68. Velilerin çocuklarının gittiği okulların sınavla öğrenci alıp almama durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Evet	18	-0,0667	1,0583	-2,476	0,015
	Hayır	92	0,6378	1,12296		
	Ortalama	110	0,29	1,09		
Öğretmen	Evet	18	0,4111	1,28057	-1,586	0,116
	Hayır	92	0,8156	0,99085		
	Ortalama	110	0,61	1,14		
Veli	Evet	18	0,1333	1,07812	-2,643	0,009
	Hayır	92	0,74	0,88911		
	Ortalama	110	0,44	0,98		
Öğrenci Potansiyeli	Evet	18	0,1333	0,99882	-3,057	0,003
	Hayır	92	0,7978	0,83167		
	Ortalama	110	0,47	0,92		
Fiziksel Ortam	Evet	18	0,5222	0,69329	1,807	0,074
	Hayır	92	0,1489	0,78786		
	Ortalama	110	0,34	0,74		
Ders Araç Gereçleri	Evet	18	0,1	1,38437	-3,078	0,003
	Hayır	92	0,9044	0,96465		
	Ortalama	110	0,50	1,17		

Tablo 3.68’de velilerin çocuklarının gittiği okulların sınavla öğrenci alma durumlarına göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Okullar sınavla öğrenci alan ve sınavsız öğrenci alan okullar olarak ikiye ayrılmıştır. Velilerin çocuklarının gittiği okulların sınavla öğrenci alma durumu ile kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla yapılan t testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre okul türü ile öğretmen ve fiziksel ortam alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Bunun yanında diğer tüm alt ölçeklere verilen cevaplarla velilerin çocuklarının gittiği okulların sınavla öğrenci alıp almama durumu arasında istatistikî farklılık saptanmıştır ($p<0,05$).

Tablo 3.69: Velilerin çocuklarının gittiği okulların öğretim durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		N	Ortalama	St. Sapma	t	p
Okul Atmosferi	Normal öğretim	91	0,4484	1,17694	-1,503	0,136
	İkili öğretim	19	0,8737	0,7894		
	Ortalama	110	0,66	0,98		
Öğretmen	Normal öğretim	91	0,7538	1,14468	-0,293	0,770
	İkili öğretim	19	0,8316	0,32155		
	Ortalama	110	0,79	0,73		
Veli	Normal öğretim	91	0,633	1,01468	-0,652	0,516
	İkili öğretim	19	0,7895	0,53944		
	Ortalama	110	0,71	0,78		
Öğrenci Potansiyeli	Normal öğretim	91	0,6462	0,94143	-1,304	0,195
	İkili öğretim	19	0,9368	0,50355		
	Ortalama	110	0,79	0,72		
Fiziksel Ortam	Normal öğretim	91	0,2593	0,7947	1,106	0,271
	İkili öğretim	19	0,0421	0,69147		
	Ortalama	110	0,15	0,74		
Ders Araç Gereçleri	Normal öğretim	91	0,7209	1,16805	-1,531	0,129
	İkili öğretim	19	1,1368	0,37743		
	Ortalama	110	0,93	0,77		

Tablo 3.69’da velilerin çocuklarının gittiği okulların öğretim durumuna göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Okullar normal öğretim ve ikili öğretim yapan okullar olarak ele alınmıştır. Velilerin çocuklarının gittiği okulların öğretim şekline göre kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevapların farklılığını tespit etmek amacıyla t testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre okul türü ile tüm kurum kültürü alt ölçekleri arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 3.70: Velilerin çocuklarının gittiği okul değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Okul Atmosferi	Grupları arası	0,403	3	0,134	0,103	0,958
	Grupları içi	138,324	106	1,305		
	Toplam	138,728	109			
Öğretmen	Grupları arası	0,534	3	0,178	0,158	0,924
	Grupları içi	119,349	106	1,126		
	Toplam	119,882	109			
Veli	Grupları arası	1,108	3	0,369	0,403	0,751
	Grupları içi	97,176	106	0,917		
	Toplam	98,284	109			
Öğrenci Potansiyeli	Grupları arası	0,943	3	0,314	0,393	0,758
	Grupları içi	84,716	106	0,799		
	Toplam	85,659	109			
Fiziksel Ortam	Grupları arası	7,074	3	2,358	4,228	0,007
	Grupları içi	59,114	106	0,558		
	Toplam	66,188	109			
Ders Araç Gereçleri	Grupları arası	8,599	3	2,866	2,543	0,060
	Grupları içi	119,476	106	1,127		
	Toplam	128,074	109			

Tablo 3.70’de velilerin çocuklarının gittiği okul değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Çocukların gittiği okullar, gündüzlü, gündüzlü taşıma merkezi, pansiyonlu ve yatılı okullar olarak ele alınmıştır. Velilerin çocuklarının gittiği okul değişkeni ile kurum kültürü alt ölçeklerine verilen cevaplar arasında istatistikî açıdan farklılığını tespit etmek amacıyla F testi yapılmıştır. Yapılan incelemeye göre velilerin çocuklarının gittiği okul durumu ile okul atmosferi, öğretmen, öğrenci potansiyeli, ders araç gereçleri ve veli alt ölçekleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Ayrıca, yapılan incelemede öğrencilerin okul durumu ile fiziksel ortam alt ölçeği arasında istatistikî açıdan farklılık saptanmıştır ($p<0,05$).

3.4. Öğrencilerin Öğretmenlerin ve Velilerin Kurum Kültürü Sonuçlarının Karşılaştırılması

Tablo 3.71: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin okul atmosferi alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	Öğrenci			Öğretmen			Veli		
	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma
Okul ortamı huzurludur.	162	0,51	1,282	110	0,85	1,175	110	0,29	1,336
Sosyal ve kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	162	0,99	1,369	110	0,96	1,057	110	0,77	1,494
Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir.	162	0,84	1,314	110	0,80	1,039	110	0,35	1,398
Okul öğrencileri arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır.	162	0,77	1,354	110	1,05	1,017	110	0,60	1,294
Okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir.	162	0,96	1,119	110	0,90	1,013	110	0,59	1,397
Ortalama	162	0,81	1,288	110	0,91	1,060	110	0,52	1,384

Tablo 3.71’de öğrenci öğretmen ve velilerin okul atmosferi alt ölçeğine ait katılım düzeyleri sonuçlarına göre; Okul ortamı huzurludur yargısına öğrencilerin 0,51 öğretmenlerin 0,85 velilerin 0,29’luk katılım düzeyi ile katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. En yüksek katılım düzeyi 0,85 ile öğretmenlerde en düşük katılım düzeyi ise 0,29 ile velilerde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen ve öğrencilerin okul ortamının huzurlu olduğuna katılırken veliler kararsız bir algıya sahip olduklarını beyan etmişlerdir. “Sosyal ve kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.” yargısına öğrencilerin 0,99 öğretmenlerin 0,96 veliler ise 0,77 katılım düzeyi ile katılmışlardır. Bu yargıya öğrenci öğretmen ve velilerin katıldığı anlaşılmıştır. “ Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir.” Önermesine öğrencilerin 0,84 öğretmenlerin 0,80 ve velilerin 0,35 katılım düzeyi bulgulanmıştır. Buna göre öğrenci ve öğretmenlerin katıldıkları velilerin ise kararsız algı sahibi oldukları görülmüştür. “ Okul öğrencileri arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır.”

Önermesine öğrenciler 0,77 veliler 0,60 öğretmenler ise 1,05 algı düzeyi ile katıldıklarını beyan etmişlerdir. Okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir sorusuna öğrenciler 0,96 öğretmenler 0,90 ve veliler 0,59 algı düzeyi ile katıldıklarını belirtmişlerdir.

Genel ortalamaya bakıldığında öğrencilerin 0,81 öğretmenlerin 0,91 velilerin 0,52 algı ortalamasına sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Okul Atmosferi Alt Ölçeğine öğrenci, öğretmen ve velilerin genel olarak katıldıkları görülmüştür. En yüksek değer 0,91 ile öğretmenlerde en düşük değer ise 0,52 ile velilerde tespit edilmiştir.

Tablo 3.72: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin öğretmen alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	Öğrenci			Öğretmen			Veli		
	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma
Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır.	162	0,82	1,470	110	0,65	1,184	110	0,81	1,417
Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır.	162	1,13	1,148	110	0,90	0,986	110	0,63	1,354
İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır.	162	0,73	1,205	110	0,98	0,977	110	0,52	1,318
Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır.	162	1,33	1,119	110	1,49	0,719	110	1,10	1,285
Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır.	162	1,05	1,168	110	1,08	0,969	110	0,78	1,302
Ortalama	162	1,01	1,222	110	1,02	0,967	110	0,77	1,335

Tablo 3.72 değerlerine göre; Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır sorusuna öğrencilerin 0,82, öğretmenlerin 0,65 velilerin ise 0,81 algı düzeyinde katıldıkları bulgulanmıştır. Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır önermesine öğrencilerin 1,13, öğretmenlerin 0,90 velilerin 0,81 algı düzeyinde katıldıkları tespit edilmiştir. İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır sorusuna öğrencilerin 0,73, öğretmenlerin 0,98 ve velilerin 0,52 algı düzeyleri ile katıldıkları görülmüştür. Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır sorusuna öğrencilerin 1,33, öğretmenlerin 1,49 ve velilerin 1,10 algı düzeyleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin, öğretmen ve velilerin katıldıkları görülmüştür. Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır önermesine öğrencilerin 1,05,

öğretmenlerin 1,08 velilerin 0,77 algı düzeyleri tespit edilmiştir. Öğrenci ve velilerin katıldıkları öğretmenlerin ise kesinlikle katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmen alt ölçeğine katılım verileri genel ortalamasına göre öğrencilerin 1,01, öğretmenlerin 1,02 ve velilerin 0,77 ile katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. En yüksek ortalama 1,02 ile öğretmenlerde en düşük ortalama ise 0,77 ile velilerde görülmüştür.

Tablo 3.73: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin veli alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	Öğrenci			Öğretmen			Veli		
	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma
Veli beklentisi akademik başarıyı arttırmaktadır.	162	0,75	1,295	110	0,75	1,102	110	0,69	1,254
Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	162	-0,28	1,479	110	-0,23	1,178	110	-0,09	1,431
Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	162	0,98	1,263	110	1,05	0,990	110	0,76	1,285
Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır	162	1,05	1,227	110	1,34	0,911	110	0,95	1,266
Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır.	162	1,19	1,249	110	1,55	0,895	110	0,98	1,421
Ortalama	162	0,74	1,305	110	0,89	1,015	110	0,66	1,331

Tablo 3.73'te öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin veli alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Veli beklentisi akademik başarıyı arttırmaktadır önermesine öğrencilerin ve öğretmenlerin 0,75 veliler ise 0,69'luk düzeyle katılmışlardır. Bu önermeye en yüksek katılımı öğretmenlerin ve öğrencilerin gösterdiği tespit edilmiştir. Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır yargısına veliler -0,09 ile öğretmenler -0,23 ile öğrenciler ise -0,09 ile katılmışlardır. Ekonomik düzeyin okul başarısını etkilemesi önermesinde öğrenciler, öğretmenlerin ve velilerin kararsız oldukları saptanmıştır. Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır sorusuna öğrencilerin 0,98 düzeyinde, öğretmenlerin 1,05 düzeyinde ve velilerin 0,76 düzeyinde katılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Öğrenci öğretmen ve velilerin bu önermeye katıldıkları anlaşılmaktadır. Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır.

yargısına katılım düzeylerinin öğrencilerde 1,05, öğretmenlerde 1,34 ve velilerde 0,95 olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler ailedeki huzurun öğrencinin bulunduğu ortamı pozitif etkilediğine inanmaktadırlar. Veliler ve öğrenciler ise bu algıya katılmaktadırlar. Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır. önermesine öğrenciler 1,19 ile katılmışlardır. Aynı önermeye öğretmenler kesinlikle katılıyorum anlamına gelen 1,55'lik katılım düzeyi ile katılmışlardır. Veliler ise 0,98'lik katılıyorum düzeyinde katılmışlardır.

Veli alt ölçeğinin en yüksek katılımı 1,55'lik düzeyle öğretmenlerin ilgili veli algısında olduğu tespit edilmiştir. Bu alt başlığın en düşük algı düzeyinin ise -0,28'le yine öğrencilerde gerçekleşen ekonomik düzeyin öğrenci başarısına etkisinde olmuştur. Veli alt ölçeğinin öğrenci algılarına göre ortalaması 0,74, öğretmen algılarına göre ortalaması 0,89 ve veli algılarına göre ortalaması 0,66'dır. Bu ortalamalar katılıyorum anlamına gelmektedir.

Tablo 3.74: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	Öğrenci			Öğretmen			Veli		
	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma
Oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir.	162	0,50	1,433	110	0,85	1,039	110	0,71	1,288
Diğer okullara giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor.	162	-0,25	1,441	110	-0,15	1,107	110	-0,38	1,381
Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır.	162	-0,02	1,399	110	0,15	0,997	110	-0,12	1,457
Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıımı arttırmaktadır.	162	0,22	1,385	110	0,76	0,985	110	0,35	1,037
Okulun güvenilirliği başarıımı etkilemektedir.	162	0,60	1,335	110	1,03	0,893	110	0,55	1,194
Ortalama	162	0,21	1,379	110	0,53	1,004	110	0,22	1,271

Tablo 3.74'te öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeyleri incelenmiştir. Fiziksel ortam alt ölçeğinde oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir. yargısına öğrencilerin 0,50 düzeyinde, öğretmenlerin 0,85 düzeyinde ve velilerin 0,71 düzeyinde katılım gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu yargıya en yüksek katılımın 0,85'le

öğretmenler, en düşük katılımı ise 0,50 ile öğrenciler göstermektedirler. Diğer okullara giden arkadaşlarım benim okuluma imreniyor önermesini öğrenciler -0,25 katılım düzeyi ile, öğretmenler -0,15 katılım düzeyi ile ve veliler -0,38 katılım düzeyi ile algılamışlardır. Bu yargıda öğretmenler, öğrenciler ve velilerin kararsız olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır sorusunun öğrencilerde algılanma düzeyi -0,02, öğretmenlerde algılanma düzeyi 0,15 ve velilerde algılanma düzeyi ise -0,12 olarak gerçekleşmiştir. Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katılmalarının kurum kültürü algısı bakımından değerlendirmesinde öğrenci veli ve öğretmenlerin kararsız oldukları anlaşılmaktadır. Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıyı arttırmaktadır ifadesinin algı düzeyleri öğrencilerde 0,22, öğretmenlerde 0,76 ve velilerde 0,55 olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Bu yargıya öğretmenler katılırken öğrencilerin ve velilerin kararsız olduğu anlaşılmaktadır.

Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir önermesine öğrenciler 0,60'lık algı düzeyi ile katılmışlardır. Aynı önermeye öğretmenler 1,03'lük katılım düzeyi veliler ise 0,55'lik katılım düzeyi ile katılmışlardır.

Sonuç olarak fiziksel ortam alt ölçeğinin algı düzeylerinin ortalamaları öğrencilerde 0,21, öğretmenlerde 0,53 ve velilerde 0,22 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3.75. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin öğrenci potansiyeli alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	Öğrenci			Öğretmen			Veli		
	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma
Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.	162	1,18	1,184	110	1,45	0,905	110	0,95	1,344
Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	162	1,03	1,176	110	1,17	0,994	110	0,60	1,376
Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	162	-0,33	1,474	110	0,42	1,017	110	-0,26	1,283
Planlı çalışan ve sorumluk alışkanlığına sahip öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.	162	1,14	1,331	110	1,44	0,924	110	1,06	1,308
Okula devam başarıyı arttırmaktadır.	162	1,08	1,266	110	1,45	0,964	110	1,13	1,220
Ortalama	162	0,82	1,286	110	1,19	0,961	110	0,70	1,306

Tablo 3.75'te öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin öğrenci potansiyeli alt ölçeklerinin algı düzeyleri incelenmiştir. Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır önermesine öğrenciler 1,18, öğretmenler 1,45 ve veliler 0,95'lik katılım düzeyi ile katılmışlardır. Bu önermeye en yüksek katılım düzeyi 1,45 ile öğretmenlerde gerçekleşmiştir. En düşük katılım düzeyi ise 0,95 ile velilerde olmuştur. Öğrenme isteği algısına öğrenci, veli ve öğretmenlerin katıldığı anlaşılmaktadır. Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır sorusuna öğrenciler 1,03'lük algı düzeyi ile öğretmenler 1,17 algı düzeyi ile ve veliler ise 0,60'lık algı düzeyi ile katılmışlardır. Bu soruya en yüksek katılım 1,17 ile öğretmenlerde olurken en düşük katılım ise 0,60'la velilerde olmuştur. Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır ifadesine öğrenciler -0,33'lük algı düzeyi ile katılırken öğretmenlerin 0,42 ve velilerin ise -0,26 ile katıldıkları tespit edilmiştir. Anasının başarıyı arttırmasında; öğrenci, öğretmen ve velilerin kararsız oldukları tespit edilmiştir. Planlı çalışan ve sorumluluk alışkanlığına sahip öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır yargısının öğrencilerde 1,14 düzeyinde, öğretmenlerde 1,44 düzeyinde ve velilerde 1,06 düzeyinde gerçekleşmiştir. Planlı çalışma ve sorumluluk algısı 1,44'lük katılım düzeyi ile en fazla öğretmenlerde algılanmıştır. Bu yargının en düşük algılanma düzeyi ise 1,06 ile velilerde gerçekleşmiştir. Okula devam başarıyı arttırmaktadır önermesine öğrencilerin katılım düzeyi 1,08, öğretmenlerin katılım düzeyi 1,45 ve velilerin katılım düzeyi ise 1,13'tür. En yüksek katılım öğretmenlerde en düşük katılım ise öğrencilerde gerçekleşmiştir.

Öğrenci potansiyeli alt ölçeğinin en yüksek algı düzeyi okula devamda gerçekleşmiştir. Öğretmenler öğrencilerin öğrenme isteği algılarına, anasınıfına gitmelerine ve okula devamlarına en yüksek düzeylerde katılım göstermişlerdir. Sonuç olarak öğrenci potansiyeli alt ölçeğine ortalama olarak öğrencilerin 0,82, öğretmenlerin 0,19 ve velilerin ise 0,70 düzeyinde katıldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 3.76: Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin ders araç gereçleri alt ölçeğine katılım düzeyleri.

	Öğrenci			Öğretmen			Veli		
	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma	N	Ort	S.Sapma
Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır.	162	0,99	1,280	110	1,06	0,970	110	0,67	1,402
Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır.	162	0,79	1,385	110	1,01	0,981	110	0,74	1,318
Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir.	162	0,73	1,324	110	0,99	0,893	110	0,82	1,286
Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim.	162	0,92	1,300	110	1,34	0,891	110	0,93	1,194
Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı artırmaktadır.	162	1,04	1,265	110	1,06	0,911	110	0,81	1,371
Ortalama	162	0,89	1,311	110	1,09	0,929	110	0,79	1,314

Tablo 3.76’da öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin ders araç gereçlerine katılım düzeyleri incelenmiştir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin, Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır önermesine katılım düzeyleri incelendiğinde öğrencilerin 0,99’luk katılım düzeyi, öğretmenlerin 1,06 ve velilerin ise 0,67’lik bir katılım düzeyi gösterdikleri tespit edilmiştir. Bu katılım düzeyi algısı tüm değişkenler açısından katılıyorum anlamına gelmektedir. Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır yargısının algı düzeyi ise öğrencilerde 0,79, öğretmenlerde 1,01 ve velilerde 0,74 olarak gerçekleşmiştir. Bu yargıya en yüksek katılım 1,01’lik algı düzeyi ile öğretmenlerde olmuştur. En düşük katılım düzeyi ise 0,74 ile velilerde olmuştur. Öğrenci öğretmen ve velilerin bu yargıya katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir sorusuna öğrenciler 0,73 algı düzeyi ile öğretmenler 0,99’luk algı düzeyi ile ve veliler 0,82’lik algı düzeyi ile katılmışlardır. Bu sorunun en yüksek algı düzeyi 0,99 ile öğretmenlerde gerçekleşirken en düşük algı düzeyi ise 0,82 ile velilerde olmuştur. Öğrenci, öğretmen ve velilerin bu sorudaki algı düzeyleri katılıyorum anlamındadır. Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim önermesine öğrencilerin 0,92 katılım düzeyi ile katıldıkları, öğretmenlerin 1,34 ile ve velilerin ise

0,93 katılım düzeyi ile katıldıkları tespit edilmiştir. Bu önermenin en yüksek algı düzeyi 1,34'lük oranla öğretmenlerde gerçekleşmiştir. En düşük algı düzeyi ise 0,92 ile öğrencilerde gerçekleşmiştir. Genel anlamı ile öğretmen öğrenci ve veliler bu yargıya katılmaktadırlar. Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı artırmaktadır yargısının algı düzeyi öğrencilerde 1,04 katılım düzeyi ile öğretmenlerde 1,06'lık katılım düzeyi ile ve velilerde 0,81'lik katılım düzeyi ile gerçekleşmiştir. Öğrenci, öğretmen ve velilerin bu yargıya katıldıkları tespit edilmiştir.

Ders araç gereçleri alt başlığının en yüksek algı düzeyinin 1,34 ile öğretmenlerde gerçekleştiği tespit edilmiştir. Bu alt başlığın en düşük algı düzeyinin ise 0,67 ile velilerde gerçekleştiği tespit edilmiştir. Ders araç gereçleri alt başlığına öğrencilerin ortalama katılım düzeyinin 0,89, öğretmenlerin ortalama katılım düzeyinin 1,09 ve velilerin ortalama katılım düzeyinin ise 0,79 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu ortalamalar "katılıyorum" anlamına gelmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ ve TARTIŞMA

4.1. Sonuç ve Tartışma

Örgüt kültürü 1980'li yıllardan itibaren yönetim biliminin en dikkat çekici konularından biri haline gelmiştir. Örgüt kültürü karmaşık, değiştirilmesi ve yönetimi güç bir olgu olarak görülebilir. Kültür, bir örgütün faaliyetlerinin sınırlarını belirleyen, bu faaliyetlerin içeriğini tayin eden örgütsel faaliyetleri destekleyen önemli bir olgudur. Örgüt kültürü, paylaşılan inançlardan, umutlardan, değerlerden, mensuplarının norm ve davranışlarından oluşur. Kısaca örgütün tüm yaptıklarından oluşur. Kurum kültürü resmi örgütsel yapıyla etkileşim içindedir. Oradaki işlerin hangi yolla yapılacağı konusunda ortaya genel ve net bir anlayış çıkarır. Sistemi kontrol eder. Kurum çalışanlarını birbirine yasal güçlerden bile daha fazla bağlar. Schein ise daha bütüncül bir yaklaşım benimseyerek örgüt kültürünü, "bir grubun kendi içinde bütünleşme ve dış çevreye uyum sorunlarını çözerken yarattığı ve geliştirdiği; yeni üyelerine algılama, düşünme ve hissetme yolu olarak aktardığı varsayımlar ve inançlar bütünü" olarak tanımlamıştır.

Kurum kültürü, günümüzde gittikçe önem kazanan kavramlardandır. Bu kavram; bir kurum, kuruluş veya takımdaki üyelerin paylaştığı gelenekler, duygular, inançlar, değerler, anlayışlar ve davranışlar bütünü olarak tanımlanmaktadır. Kurum kültürü içinde dil önemli bir yere sahiptir. Dilin etkili kullanılması, güçlü bir kurum kültürünün oluşmasını ve kurum üyelerinin kuruma mensubiyet duygusu kazanmalarını sağlar.

Her örgütün bir kültürü olduğu gibi, okulların da kendilerine özgü kültürleri vardır. Etkili okul, değerleri, inançları, kültürel özellikleriyle özdeşleşebilen okuldur. Okulun evrensel amaçlarından biri, toplumsal kültürü kuşaktan kuşağa aktarmaktır.

Okulun kendine özgü oluşturduğu kurum kültürü, toplumsal kültürünün analiz edildiği; öğretmen ve öğrencilere sunulduğu değer ve normları içerir. Okul, toplumun kültürünü yansıtır. Toplum kültürü, okul kültürü potasında eritilerek öğrencilere sunulur. Bireyin yaşadığı topluma uyum sağlaması, öncelikle okul kültürüyle bütünleşmesine bağlıdır.

Okul paydaşlarını birleştiren unsurlar ne yöneticilerin baskıcı tutumları, ne ailelerin istekleri ve beklentileri ne de yönetmeliklerdir. Okul paydaşlarını asıl bir arada tutan okul kültürüdür. Okul kültürü kurumda var olan öğelerden biri değil aslında kurumun ta kendisidir. Yüzlerce işin nasıl yorumlanacağını belirler. Örgütteki yaşamın bu derin yapısı, sembolik dil ve anlamlı faaliyetlere doğru yansır. Kültür güvenden meydana gelir. Uzun soluklu davranışların ve inançların şekillenmesinde sosyal anlamları vurgular.

Bir eğitim ve öğretim kurumu olan okullar, kendilerine has okul kültürü oluşturarak, hem kurumlarının hem de öğrencilerinin performans ve verimliliklerini artırabilirler.

Bu bağlamda Gölbaşı'nda Temel ve Ortaöğretim kurumlarında kurum kültürüne ilişkin paydaş algıları araştırmasının analizleri neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmaya eşit sayıda kız ve erkek öğrencinin katıldığı tespit edilmiştir. Araştırmanın cinsiyet grupları algılarının yansıtılması açısından oranın eşitliği sağlanmıştır. Araştırmaya her yaş grubundan öğrencinin katıldığı tespit edilmiştir. En fazla katılım 14 yaş grubundan 37 öğrenci ile olmuştur. 14 yaş grubu öğrencilerinin bir kısmı 8.sınıf öğrencisi, büyük bir çoğunluğu ise 9.sınıf öğrencisidir. 17 ve 18 yaş aralığından 41 öğrenci örneklem olarak araştırmaya dahil olmuştur. Öğrenci algılarının tutarlılığı bakımından ortaöğretim son sınıflarından öğrencilerin katılması çok anlamlıdır.

Gölbaşı'nda yapılan bu araştırmada temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarından eşit sayıda öğrencinin araştırmaya katıldığı tespit edilmiştir. Araştırmaya; 89 öğrenci şehir merkezinden, 25 öğrenci beldelerden ve 48 öğrenci köylerden katılmıştır. Köy ve beldelerden öğrenci katılımının fazla olması Gölbaşı'nda taşınmalı eğitimin yaygınlaştığını göstermektedir. Gölbaşı'nda ki öğrencilerin büyük bir bölümü şehir merkezinde eğitim gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Pansiyonda kalan öğrencilerin

Gölbaşı'na başka yerleşim yerlerinden gelenlerin oranının %3,7 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gölbaşı'ndaki okulların %69,8'inin normal öğretim yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. İkili öğretim yapan okulların oranı ise %30,2'dir. Ortaöğretim okullarında 12 yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile beraber derslik sıkıntısı yaşanmıştır. İkili öğretim oranının yüksek olmasını liselerdeki derslik sıkıntısına bağlanabilir. Gölbaşı'nda yeni liselere veya liseler için dersliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Ortaokulların temel eğitim okulları olması, liselerde 12 yıllık zorunlu eğitime geçiş sürecinin tamamlanmaması sınavsız öğrenci alma oranının yüksek olmasında en büyük etkidir.

Gölbaşı'ndaki temel ve ortaöğretim öğrencilerinin kurum kültürü alt ölçekleri algı düzeyleri arasında cinsiyet ve yaş gruplarına göre istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Ortaokul ve lise öğrencilerinin, kurum kültürü alt ölçeğinin öğrenci potansiyeli algısına katılım düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ortaokul öğrencilerine bir üst öğretim için yönlendirme yapılmaktadır. Öğrencilere okul ve meslek tanıtımları yapılmaktadır. Bu öğrencilerin bilinç altlarında akademik başarısı yüksek olan okulların öğrenci potansiyeli iyi olduğu yer etmektedir. Temel eğitimden ortaöğretime geçişte sınav sonuçlarına göre öğrencilerin puanlarına göre okullara yerleşmeleri bu algının yaygınlaşmasını sağlamaktadır. Öğrenci potansiyeli alt ölçeğine lise öğrencilerinin daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

Gölbaşı'nda belde ve köylerdeki okulların fiziksel standartları ilçe merkezindeki okullarla aynıdır. Bu sebepten dolayı fiziksel anlam alt ölçeği ile öğrencilerin yaşadıkları yer arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık yoktur. Okul atmosferinde anlamlı farklılığın oluşmamasında belde ve köylerde görev yapan genç ve idealist öğretmenlerin yaratıcı çalışmalarının etkili olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin yaşadıkları yerin; öğretmen, veli, öğrenci potansiyeli ve ders araç gereçleri alt ölçekleri algı düzeyinde anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Şehir merkezinden uzaklaştıkça, yaşanan yerin özelliğine göre velilerin eğitimden beklentilerinin değiştiği, öğrencilerinin motivasyonlarının azaldığı, ders araç gereçlerinin azaldığı aklı gelmektedir. Bu farklılığı gidermek için yöneticiler tarafından ders araç gereçleri şehir merkezi, belde ve köy ayrımı yapılmaksızın eşit olarak dağıtılmalıdır. Kırsalda yaşayan öğrencilere pozitif ayırım arttırılmalıdır.

Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına Türkiye'nin her yerinde ve her şartında görev yapmalarını sağlayacak uygulamalı eğitim verilmelidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri okulun yatılı olma durumuna göre okul kültürü alt ölçeklerinden veli ve ders araç gereçleri algı düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur. Pansiyonlu okul velilerinin şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin velileri gibi öğrencilerinin eğitim durumları ile yakından ilgilenmelerinde fırsat yoktur. Bu sebep algı düzeyindeki farklılıkla kendini göstermektedir. Okulların öğretim şekli ile kurum kültürü alt ölçeği öğrenci algı düzeyi arasında anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine öğrenci algılarına göre okulların öğrenci alma biçimleriyle okul kültürü alt ölçekleri arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

2013-2014 eğitim öğretim yılı itibari ile Gölbaşı'nda erkek öğretmen sayısı daha fazladır. Erkek öğretmenlerin anket çalışmalarına daha fazla katıldığı söylenebilir. Bayan öğretmenlerin ise bu tür çalışmalara mesafeli ve görüşlerini ifade etmede çekimser olduğu söylenebilir. Eğitimde katılımcılığı, verimliliği arttırmak için bu tür çalışmalarda bayanlar teşvik edilmelidir. Bayanların görüşleri alınarak bardağın boş taraflarının da dolması sağlanabilir.

Gölbaşı'nda görev yapan öğretmenlerin yaş grupları incelendiğinde araştırmaya her yaş grubundan öğretmenin katıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Gölbaşı'nın 2013-2014 eğitim yılı itibariyle genç bir öğretmen kadrosuna sahip olduğu tespit edilmiştir. Okulların şehir merkezlerinde yoğunlaşması, liselerin şehir merkezinde olması öğretmenlerin şehir merkezinde yaşamasının başta gelen nedenlerindedir. Bu nedenleri ilçe merkezinin imkanları, sosyal yaşantısı, ulaşım ağı ve iklim koşulları da desteklemektedir. Öğretmenlerin %75'inin lisans mezunu olmaları Gölbaşı'nın eğitim kalitesi açısından önemlidir. Her eğitim durumu değişkeninden örneklemin araştırmaya katılması araştırmanın geniş tabana yayıldığını göstermektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerinin oranı %90, idarecilerinin oranının %10 olduğu tespit edilmiştir. İdarecilerin %10 oranında araştırmaya katılmaları değişken çeşitliliği ve sonuçların tutarlılığı açısından oldukça önemlidir.

Gölbaşı'nda görev yapan öğretmenlerin cinsiyet durumları ve yaş grupları ile kurum kültürü alt ölçekleri algı düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Gölbaşı'nda görev yapan öğretmenlerin okul türü

değişkenine göre öğrenci potansiyeli algıları arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenci potansiyeli alt ölçeğinin okul kültürünü etkilemesi noktasında lise öğrencilerinin ortaokul öğrencileri nazaran daha fazla katılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Sınavla öğrenci alan okulların öğrencileri belirli puan aralığındaki öğrenciler olduğu için bu okullar daha başarılı ve daha huzurludur. Öğretmen, öğrenci ve veli ilişkileri daha samimi ve daha sıcaktır.

Gölbaşı'ndaki öğretmenlerin yaşadıkları yerle ve okullarının yerine göre kurum kültürü alt ölçekleri algı düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Gölbaşı'nda görev yapan öğretmenlerin her türlü okul ortamında rahatlıkla uyum sağladığı söylenebilir. Öğretmenlerin eğitim durumları ile kurum kültürü alt ölçeklerinin karşılaştırılmasında okul atmosferi alt ölçeği hariç diğer alt ölçeklerde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğretmenlerin eğitim seviyesi değiştikçe okul atmosferine bakış açıları değişmektedir yargısına ulaşılabilir. Öğretmenlerin yaptıkları görevler ile öğretmen alt ölçeği hariç diğer kurum kültürü alt ölçeklerine katılım düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmıştır.

Gölbaşı'nda görev yapan öğretmenlerin kıdemlerine göre kurum kültürü alt ölçeklerinden öğrenci potansiyeli ve öğretmen alt başlıklarında anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mesleki kıdem değiştikçe öğretmenlerin öğrenci potansiyeli ve öğretmen algılarında anlamlı farklılıklar olmaktadır. Hizmet içi faaliyet çalışmalarına göre kurum kültürü alt ölçeklerinden okul atmosferi, fiziksel ortam ve ders araç gereçleri arasında öğretmen algılarına göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Kurum kültürü alt ölçeklerinden öğretmen, veli ve öğrenci potansiyeli alt başlıklarında öğretmenlerin algılarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık elde edilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Gölbaşı'ndaki kadın velilerin araştırmaya %35,5 oranla katıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Gölbaşı'ndaki kadınların çocuklarının eğitimi ile yakından ilgilendikleri söylenebilir. Yuvayı dışı kuş kurar misali kadınların eğitim çalışmalarına bilinçli olarak katılırlarsa öğrencilerin başarısı daha fazla yükselebilir. Araştırma sonuçlarına göre Gölbaşı'nda genç bir veli profili vardır. Genç velilerin çocuklarının eğitimden beklentileri fazla olabilir. Aceleci ve hırslı olabilirler. Bu sebeplerden dolayı okulların rehberlik servisleri tarafından velilere; öğrenci eğitimi, okul başarısı, anne baba ilişkileri ve ergenlerle iletişim konularında rehberlik yapılması gerekmektedir.

Tablo 3.30'daki ilkokul mezunu velilerin oranının %45,5 olması bu düşüncenin ne kadar gerekli olduğunu göstermektedir.

Velilerin cinsiyet değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinden öğretmen ve veli başlıklarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık saptanmıştır. Diğer alt başlıklarda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Yaş grupları ile kurum kültürü alt ölçekleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Velilerin eğitim durumu ile öğrenci potansiyeli, veli, fiziksel ortam ve ders araç gereçleri alt ölçekleri arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Velilerin eğitim seviyesine göre kurum kültürü algı düzeyleri değişmektedir.

Kurum kültürünü oluşturan alt ölçeklerle velilerin yaşadıkları yer değişkenin karşılaştırılması sonucunda; velilerin yaşadıkları yerler ile okul atmosferi; öğretmen, veli, öğrenci potansiyeli ve ders araç gereçleri arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu bölümde yalnızca velilerin yaşadıkları yer ile fiziksel ortam alt ölçeğine katılım düzeylerinde anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gölbaşı'ndaki velilerin çocuklarının okullarının yerine göre kurum kültürü alt ölçeklerinden okul atmosferi, öğretmen ve fiziksel ortam algılarında anlamlı farklılık bulunmuştur. Yine velilerin okul yeri değişkenine göre veli, öğrenci potansiyeli ve ders araç gereçleri algı düzeyleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Gölbaşı'ndaki velilerin çocukların öğrenim gördüğü okul türü değişkenine göre kurum kültürü alt ölçeklerinin algılanma düzeyi arasında anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Velilerin sınavla öğrenci alan okulların öğretmen ve fiziksel ortam alt ölçeği algılarında anlamlı farklılık yoktur. Velilerin okulların öğrenci alma biçimlerine göre; okul atmosferi, veli, öğrenci potansiyeli ve ders araç gereçleri algılarında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Okulların normal veya ikili öğretim yapması velilerin kurum kültürüne bakışını değiştirmemektedir. Gölbaşı'ndaki velilerin çocuklarının gittiği okullar ile fiziksel ortam alt ölçeği algılarında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Her okul düzeyinin farklı fiziksel özelliklere sahip olması velilerde bu algının oluşmasında etkili olabilir. Öğrenciler sosyal kültürel faaliyetlerin fazla olduğu okulları diğer okullara göre daha fazla tercih etmektedirler. Öğrenciler akademik başarının yanında kendi yetenek ve kabiliyetlerini geliştirebilecekleri okulları istemektedirler.

Dervişleri müritleri uçurur misali okulla ilgili çevredeki olumlu algı öğrencilere göre başarılarını olumlu etkilemekte, başarılı olmak için onları motive etmektedir sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler okullarında huzur istedikleri tespit edilmiştir. Bunun için toplumsal değerlerimizi eğitim yolu ile aktarmamız gerekmektedir.

Öğrenciler planlı çalışmanın kendilerini başarıya götüreceğine inanmaktadırlar. Öğrenim hayatının ilk yıllarından itibaren öğrencilere planlı çalışma alışkanlığı verilmelidir. Velilerden öğrencilerinin planlı çalışmaları ile ilgili dönütler alınmalıdır. Planlı çalışma okul kültürünün bir parçası olmalıdır. Öğrenciler velilerinden ilgi beklemektedirler. Eğitim çalışmalarında kendilerini destekleyenlere ihtiyaç duymaktadırlar. Ailede huzur istemektedirler. Özellikle ergenlik yıllarında öğrenciler ile iyi iletişim kurulursa okul başarıları artar, geleceğe daha mutlu bakmaları sağlanır. Öğrenciler ekonomik düzeyin başarıyı etkilemesinde kararsız kalmışlardır. Buradan öğrencilerin ailelerinin gelir seviyesinden çok öğrenci potansiyeli ve kendi çabalarının başarıyı arttırdığını bildikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğrenciler öğrenci potansiyeli alt başlığında; öğrenme isteğinin planlı çalışmanın, okula devanın ve eğitim yolu ile hayata hazırlanmanın başarıyı arttırdığına inanmaktadırlar. Ana sınıfına gitmeyi avantaj olarak görmemektedirler.

Öğrenciler fiziksel ortam alt başlığında okulun güvenilirliğinin ön plana çıkarmışlardır. Öğrenciler açısından öğrencilerin algı düzeylerine göre fiziksel ortam alt başlığının ortalaması diğer başlıklara göre düşüktür. Öğrenciler okulların fiziksel ortamlarının kendi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmesini istemektedirler. Ders araç gereçlerinin, kaynak kitapların, yeni öğretim metotlarının öğretim etkinliklerinde kullanılmasının akademik başarıyı arttırdığına inanmaktadırlar.

Okul ortamı huzurludur önermesine katılım düzeyi 0,85 ile en fazla öğretmenlerde gerçekleşmiştir. En düşük katılım ise 0,29 ile velilerde olmuştur. Veliler Gölbaşı'ndaki okul ortamının huzurlu olmasında kararsız kalmışlardır. Velilerin okullara çağırılarak okul havasını teneffüs etmeleri gerekmektedir.

Gölbaşı'ndaki okullarda sosyal ve kültürel faaliyetleri en fazla öğrencilere istemektedirler. Veliler bu önermeye 0,77 algı düzeyi ile katılmışlardır. Veliler çocuklarının okumasını istemekte sosyal yönlerini daha az düşünmektedirler. Bu sebepten olsa gerek okulların geçmişteki başarılarının öğrenciyi etkilemesine

%35'lik katılım düzeyi ile kararsız olduklarını göstermişlerdir. Öğrenciler ise bu önermeye %99'luk algı düzeyinde katılmışlardır.

Öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlenmesini en fazla öğretmenler istemektedir. İnsanların birbirinin duygularını anlamaları, empati kurmaları bireyselciliğe doğru giden günümüz insanlarına kazandırılması gereken duygulardandır. Bu duygunun okul kültürüne kazandırılması gerekmektedir.

Okullarla ilgili algılarda en fazla öğrenciler etkilenmektedir. Veliler ise okulla ilgili çevrede oluşan algılardan daha az etkilenmektedir. Velilerin daha çok sonuca odaklandıklarını söyleyebiliriz. Veliler çocuklarının okullarında başarılı öğretmenler görmeyi 0,81 ile, öğretmenler 0,65 ile ve öğrenciler 0,82'lik katılım düzeyi ile istemektedirler. Başarılı öğretmenleri en fazla öğrencilerin ve velilerin tercih ettiği anlaşılmıştır.

Okullarda iletişim kültürüne 0,98'lik katılım düzeyi ile öğretmenlerin katıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Veliler iletişime 0,52'lik düzeyde katılmışlardır.

Planlı çalışmanın başarıya etkisine 1,49 ile en fazla öğretmenler katılmışlardır. Planlı çalışmaya en fazla ihtiyacı olan öğrenciler ise 1,33 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Öğrenciler planlı çalışmayı istemektedirler. Planlı çalışmayı istemek öğrenci başarısını arttırmamaktadır. Öğrencilik hayatında öğrenciler planlı çalışmayı alışkanlık haline getirmeliler. Öğretmenler okulların öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenmesine 1,08, öğrenciler 1,05 ve veliler ise 0,77 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Öğretmenler ve öğrenciler veli beklentilerinin öğrenci başarısına etkisine 0,75 ile katıldıklarını veliler 0,69 ile katıldıklarını beyan etmişlerdir. Veli beklentisinin öğrenci başarısına olumlu etkisi vardır. Velilerin öğrencilerden gerçekçi ve ulaşılabilir beklentileri okul kültürüne katkı sağlamaktadır.

Ailenin ekonomik durumu ile öğrencinin okul başarısı farklı konulardır. Bu yargıya öğrenciler -0,28 ile en düşük katılım düzeyini göstermişlerdir. Bu katılım düzeyini -0,23 ile öğretmenler takip etmişler veliler ise 0,09'luk katılım düzeyi ile katılmışlardır. Öğrenci, öğretmen ve veliler ailenin ekonomik düzeyinin öğrenci başarısını etkilemesine ve dolayısıyla okul kültürüne etkisi hususunda kararsız kalmışlardır. Huzurlu ailelerin okula olumlu katkısına 1,34 ile öğretmenlerin,1,05 ile öğrencilerin ve 0,95 ile velilerin katıldığı tespit edilmiştir. Dağınık aile çocukları ile

risk grubunda olan çocukların okul kültürünü olumsuz etkilediği söylenebilir. Aile huzuru ile ilgili önermeye en düşük katılım 0,95 düzey ile velilerde görülmüştür.

Öğretmenler veli ilgisinin öğrenci başarısını arttırdığına okul kültürünü olumlu etkilediğine 1,55'lik katılım düzeyi ile kesinlikle katılmaktadırlar. Öğrenciler aynı önermeye 1,19 ile veliler ise 0,98'lik düzeyle katılmışlardır. Kurum kültürü analizi önermelerinde algı düzeyleri ortalaması en yüksek önermedir. Öğrenci öğretmen ve veliler öğrenci velilerinden çocukların eğitimi ile yakından ilgilenmelerini istemektedirler. Öğretmenler okulların oyun alanlarında ve bahçe düzenlemelerinden veliler ve öğrencilere göre daha memnundurlar. Öğrenciler 0,51'lik katılım düzeyi ile önermeye katılmışlardır. Öğrencilerin bahçe düzenlemelerinde fikirleri alınmalı oyun alanları ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir.

Okulları ile öne çıkma öğrenci algılarında -0,25 ile kararsızım düzeyinde anlam ifade etmektedir. Öğrenci, öğretmen ve veliler okulların öğrenciye fazla avantaj sağlamadığına eğitim öğretimde esas olanın öğrenci olduğuna inanmaktadırlar. Öğrenci, öğrenci, öğretmen ve veliler öğrencilerin çevre düzenlemesine katılmaları yargısında kararsız olduklarını ifade etmektedirler. Öğrenci ve veliler okulların iç yapılarının öğrenci başarısını etkilemesi konusunda kararsızdırlar. Öğretmenler binanın fiziksel özelliklerinin öğrenci başarısını etkilediğine katılmaktadırlar. Veli öğrenci ve öğretmenler okulların güvenilirliğinin öğrenci başarısını etkilediğine ve dolayısı ile kurum kültürünü etkilediğine katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Olumlu okul kültürü oluşmasında; öğrencilerin öğrenme arzusunun olması, eğitim yoluyla hayata hazırlanma istekleri, okula devamları planlı çalışmaları ve sorumluluk alma alışkanlıkları algı düzeylerine öğretmen, veli ve öğrencilerin katıldıkları tespit edilmiştir. Öğrenci öğretmen ve veliler ana sınıfına gitmenin okul başarısına etkisi konusunda kararsızdırlar. Kaynak kitap kullanımının, öğrenme etkinliklerinde teknoloji kullanımı ve yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin öğrenci başarısını arttırdığına öğretmen veli ve öğrencilerin katıldıkları anlaşılmıştır. Öğretmen öğrenci ve veliler öğrenme ortamlarında yeterli miktarda ders araç gereçleri ve öğretim materyalleri istemektedirler. Ders materyallerinin okul kültürü oluşmasına öğretmenlerin 1,06'luk algı düzeyi ile katıldıkları öğrencilerin ise 0,99'luk katılım düzeyi ile katıldıkları tespit edilmiştir. Velilerin ders materyallerine katılım düzeyi öğretmenlere göre 0,36 oranında daha düşüktür. Öğretmenler ders konularının öğretilmesinde beş duyuya hitap eden

konuları 0.34'lük katılım düzeyi ile daha iyi öğrettiklerini ifade etmişleridir. Velilerin aynı önermeye katılım düzeyleri 0.93 iken öğrenciler 0.92'lik katılım düzeyi göstermişlerdir. Öğrencilerin bu önermeye daha yüksek düzeyde katılmaları gerekirken öğretmen ve velilerden daha düşük oranda katılmaları dikkat çekicidir.

Sorulan 30 adet yargıya öğrencilerin en yüksek katılım 1,33 ortalama ile planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır önermesi algısında, en düşük katılım ise -0,33'le anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır yargısında görülmektedir.

Öğretmenlerde en yüksek katılım 1,55 ortalama ile veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır önermesi olurken, en düşük katılım ise -23 ile ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır önermesinde görülmektedir.

Velilerin en yüksek katılım 1,13 ortalama ile okula devam başarıyı arttırmaktadır önermesi olurken, en düşük katılım ise -0,38 ile ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır yargılarında görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Armstrong, M. (1990). *Management Processes and Functions*, London: Institute of Personnel Development.
- Arslan, H., Satıcı, A. ve Kuru, M. (2007). Resmi ve Özel İlköğretim Okullarının Kültür ve Etkinlik Düzeylerinin Karşılaştırılması, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 13(51), 371-391.
- Atay, O. (2013). Örgüt Kültürü Süreci, <http://iktisat.uludag.edu.tr/dergi/3/atay> (14.11.2013)
- Aydın, M. (1991). *Eğitim Yönetimi*, Hatip Oğlu Yayınevi, Ankara.
- Aydınlı, M. (2008). Örgüt Kültürünün Oluşturulmasında Öğretmen Davranışlarının Etkisi, *Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi*, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Ayık, A. ve Ada, Ş. (2009). İlköğretim Okullarında Okul Kültürü ile Okulların Etkililiği Arasındaki İlişki. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 429 -446.
- Aytaç, Ö. (2004). Örgütler: Sosyolojik Bir Perspektif, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), ss. 189-217
- Ayyıldız, R. ve Rızaoğlu, B. (2008). Konaklama İşletmelerinde Örgüt Kültürü ve İş Tatmini: Didim Örneği, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 19(1), 7-20
- Bahar, E. (2011). *İşletme Yönetimi*. İstanbul: Beta Basım.
- Bakan, İ., Büyükmeşe, T., Bedestenci, Ç. (2004). Örgüt Sırlarının Çözümünde Örgüt Kültürü, *Teorik Ve Ampirik Yaklaşım*, Aktüel Yayıncılık, Kahramanmaraş.
- Balcı, A. (2002). *Etkili Okul ve Okul Geliştirme*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

- Barthorpe, S., Duncan, R. ve Miler, C. (2000). A literature review on studies in culture: a pluralistic concept. In Ogunlana, S.O. (ed.), *Pro table Partnering in Construction Procurement*, E.&F.N. Spon, London, 533–42
- Başaran, İ. (2006). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*, Etinoks Yy. Ankara.
- Berberoğlu, G. 1990. “Örgüt Kültürü Ve Yönetmel Etkinliğe Katkısı”. *Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fak. Dergisi*, Eskişehir. C.8, 1-2.
- Bursalıoğlu, Z. (1979). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Cemaloğlu, N. (2002). Öğretmen Performansının Artırılmasında Okul Yöneticisinin Rolü. *Millî Eğitim Dergisi*. 153-154. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/153-154/cemaloglu.html> (11.11.2014).
- Çakır, A. (2007). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Düzeyleri Ve Okul Kültürü Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, V. (2002). *Okul Kültürü ve Yönetimi*(3.Baskı), Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Çelikten, M. (2008). ‘Okul Örgütü ve Yönetimi’. (Editör: Vehbi Çelik). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. 1. Baskı. Ankara. Öncü Basımevi. Pegem Akademi Yayınevi. 126s.
- Deal, T. ve Kennedy, A.(1982). *Corporate Cultures, The Rites and Ritvals of Corporate Life*, Reading, M.A., Addison-VVesley, 1982.
- Deblois, C. ve Corriveau, L. (1994). *Organizational Culture Secondary Schools and Students Academic Progress*. Université Lavel.Canadian. <http://www.ulaval.ca/crites/pdf/CRIRES2A.pdf> .(11.11.2014).
- Demir, N. (2007). *Örgüt Kültürü ve İş Tatmini*, Türkmen Kitabevi, İstanbul.
- Dinçer, Ö. (1996). *Stratejik Yönetim*, 3. Baskı, İstanbul.
- Dinçer, Ö. (1996). *Stratejik Yönetim*, 3. Baskı, İstanbul.
- Durmuş, A. (2007). *Eğitim Döneminde Yüksek Başarı*. İstanbul: Nesil Yayınları.

- Elmacioğlu, T. (2009). Başarının Gücü. İstanbul: Yakamoz Yayınları
- Erçetin, Ő. (2000). İlköğretim Okulları Hangi Değerlerle Ynetiliyor? Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (1), 31-43.
- Erdem, F. ve Işbaşı, . (2001). “Eğitim Kurumlarında rgt Kültürü ve ğrenci Alt Kültürünün Algılamaları”, Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 1, 33-57.
- Eren, E. (2001). Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi, Beta Yay. İstanbul.
- Erickson, F. (1987). Conceptions of school culture: An overview. Educational Administration Quarterly, 23, 11-24.
- Eroğlu, F. (2000). Davranış Bilimleri, Beta Yayınları, 5. Basım, İstanbul.
- Ertekin, Y. (2003). Örgüt Kültürü, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Yayınları, Ankara.
- Ertekin, Y.(1978). “rgt İklimi”, Amme İdaresi Dergisi, Cilt II, Sayı: 2, Ankara.
- Eşki, H. (2009). Stratejik Yönetim ve rgt Kültürü: İlişkisel Bir Analiz. Damlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24, 165-172.
- Florea, N., Goldbach, L.R., Goldbach, F. (2011). “Relationship Between Human Resources Management and Organizational Culture”. *Proceedings of the European Conference on Management, Leadership.* 487-497
- Gizer, S. (2008). “rgtsel Değişim Sürecinde rgt Kültürü ve örgütsel ğrenme”, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 4(2), 182-196.
- Gizir, S. (2008). “rgtsel Değişim Sürecinde rgt Kültürü ve örgütsel ğrenme”. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.* 4(2). 182-196.
- Güçlü, N. (2004). "rgt Kültürü," Kırgızistan Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, (6), 147-159.
- Güçlü, N. ve Sotirofski, K. (2011). “Vlora (Arnavutluk) ve Ankara İllerindeki Liselerin rgt Kültürünün Karşılaştırılması”. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi.* 9(1). 1-28.

- Gül, H. ve Aykanat, Z. (2012). Karizmatik Liderlik ve Örgüt Kültürü İlişkisi Üzerine Bir Araştırma, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 16 (1), 17-36.
- Gümüseli, A.Ş. (2006). Okul Kültürü ve Liderlik. *artı@eğitim dergisi*, 14(8).
- Güney, S. (2001). Yönetim ve Organizasyon, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gürsel, M. (2003). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi: Kavramlar Süreçler ve Uygulamalar (7. Baskı). Konya: Eğitim Kitabevi.
- Güvenç, B. (1974). İnsan ve Kültür. Remzi Kitabevi, Ankara.
- Güvenç, B. (1979). İnsan ve Kültür, Remzi Kitabevi, İstanbul
- Hakbilen, N. (1984). İlkokul Çocuklarının Başarılarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Hellriegel, D., Slocum, J.W. ve Woodman, R. W. (1995). Organizational Behavior, South-Western College Publishing, Ninth Edition. USA.
- Hofstede, G. (2003). Cultures and Organizations: Software of the Mind, London: Profile Books.
- Ilie, L. ve Gavrea, C. (2008). “The Link Between Organizational Culture and Corporate Performance An Overview”. *Babe Bolyai University, Faculty of Economics and Business Administration*. 322-326. Erişim tarihi: 26 Nisan <http://culture1.net/t/the-link-between-organizational-culture-and-corporateperformance-e545.pdf> (11.10.2014).
- İlgar, L. (1996). Eğitim Yönetimi, Okul yönetimi, Sınıf Yönetimi, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- İnandı, Y. (2000). Eğitim Örgütlerinde Değişim Nasıl Olmalıdır. *Ç.Ü.Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(18), 219-225.
- Kabakcı, H. (2007). Örgüt Kültürü Kavramı, HÜ İİBF ve SBF Örgüt Kültürlerinin İncelenmesine Yönelik bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Karasar, N. (1996). Araştırmalarda Rapor Hazırlama. Sekizinci basım. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.şti.

- Karlı, M. D. (2006). Etkili okul yöneticiliği. Morpa Yayıncılık. İstanbul.
- Kavi, E. (2005). İşletme Yönetimi Ve Kültür, 19 Mayıs Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, http://www.ceterisparibus.net/arsiv/e_kavi.doc (13.01.2014).
- Kaya, H. (2008). “Kamu ve Özel Sektör Kuruluşlarının Örgütsel Kültürünün Analizi ve Kurum Kültürünün Çalışanların Örgütsel Bağlılığına Etkisi: Görgül Bir Araştırma”, Maliye Dergisi, Sayı 155, 119-143.
- Kaya, Z. (1986). Sınıf Yönetimi, Pegem Yayıncılık. Ankara.
- Kılıç, T. (2003). “Kurum Kültürü Ve Liderlik: Kurum Kültürüne Uygun Etkin Lider Davranışlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Adana..
- Koçel, T. (2001). İşletme Yöneticiliği, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul.
- Koşar, S. (2008). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Yönetimde Gücü Kullanma Stilleri İle Örgüt Kültürü Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Mobley, W. H., Wang, Y. ve Fang, K. (2005). Organizational Culture in China. Harvard Business Review China. March. 28-39
- Morgan, G. (1998). Yönetim ve Örgüt Teorilerinde Metafor, (Çev. G. Bulut) Mess yayınları, İstanbul.
- Murat, G. ve Açıkgoz, B. (2007). Yöneticilerin Örgüt Kültürü Algılamalarına İlişkin Bir Analiz: Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Örneği, ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 3(5), 1-20.
- Odabaşı, Y. ve Barış, G. (2004). Tüketici Davranışı, Media Cat, İstanbul.
- Okay, A. (1998). "Kurum Kimliği, Unsurları ve Etkileşim İçerisinde Olduğu Alanlar", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üni., Sos. Bil. Enst, İstanbul.
- Onaran, O. (1971). Örgütlerde Karar Verme, A.Ü. S.B.F. Yay., No: 321, Ankara.
- Örgüt Kültürü Kavramı, www.gençbilim.com.tr, (03.11.2014)
- Örgüt Kültürü, www.gençbilim.com.tr,(03.11.2014)

- Özçelik, D.A. (1998). Eğitim Programları ve Öğretim (Genel Öğretim Yöntemi), (4. Baskı), ÖSYM Yayınları, Ankara.
- Özdemir, A. (2006). Farklı Örgüt Kültürü Olan İşletmelerde Zaman Yönetimi Üzerine Ampirik Bir Araştırma: Bursa İli Örneği, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir.
- Özkalp, E. (1986). Örgütler ve Çalışma, Anadolu Üniversitesi Yay, Eskişehir.
- Özkalp, E. (1992), Sosyolojiye Giriş, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayınları.
- Özkalp, E. (1995). “Örgüt Kültürü ve Kuramsal Gelişmeler”, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Dergisi, 1 (2), 59-85. Eskişehir.
- Özkan Ç. (2010). Ege Bölgesi’ndeki 4-5 Yıldızlı Otel İşletmelerinde Örgüt Kültürünün İş Değerlerinin Dönüşümüne Etkileri. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.
- Pubrin, A.J. (1998). Human Relations, Prentice Hall Inc, New Jersey.
- Renchler, R. (1992). “Student Motivation, School Culture and Academic Achievement What School Leaders Can Do”. <http://eric.uoregon.edu/pdf/trends/motivation.pdf>, (12.10.2014).
- Robbins, S.P. ve Judge, T.A. (2012). Örgütsel Davranış, (Çev. İnci Erdem), Nobel yayın. Ankara.
- Sabuncuoğlu, Z. ve Tüz, M. (1998). Örgütsel Psikoloji, Alfa Basım Yayım Dağıtım A.Ş. Bursa.
- Schein, E.H. (1983). The rol of the founder in creating organational culture. Organizational Dynamics, 12(1), 13-28.
- Sezal, İ. (2002). Sosyolojiye Giriş, Martı Yayınevi,. İstanbul.
- Şahin, A. (2010). Örgüt Kültürü-Yönetim İlişkisi ve Yönetimsel Etkinlik, Maliye Dergisi, (159), 31-35.

- Şimşek, M. Ş. 2001. Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütsel Davranış, Nobel Yay., Ankara.
- Şimşek, Ş., Akgemci, T., Çelik, A., (2001). Davranış Bilimlerine Giriş Ve Örgütlerde Davranış, Nobel Yayıncılık: Ankara.
- Şimşek, Y. (2005). Okul Müdürlerinin İletişim Becerileri ile Okul Kültürü Arasındaki İlişki. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eğitim Fakültesi, No: 1620/94.
- Şişman, M. ve Turan, S. (2004). Eğitim ve Okul Yönetimi, Ankara.
- Şişman, M. (2007). Örgütler ve Kültürler (2. Baskı). Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Şişman, M. (1994). Örgüt Kültürü, Eskişehir İl Merkezi İlkokullarda bir Araştırma, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Taymaz, H. (1995). Okul Yönetimi, Saypa Yayın Dağıtım ve Kitapevi, Ankara.
- Taymaz, H. (2003). Okul Yönetimi Okul Yöneticisinin İş Alanları, Alanlara Giren İşler, İşlerin İşlem Basamakları, Pegem Akademi Yay, Ankara.
- Terzi, R. (2000). Örgüt Kültürü, Nobel Yayıncılık: Ankara.
- Tezcan, M. (1997). Eğitim Sosyolojisi. Ankara.
- Timiroğlu T. ve İşcan, Ö. (2007). İş Yerinde Narsizm Ve İş Tatmini İlişkisi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi, c: 22 s: 2 240-264
- Tosi, L. Henry; Rizzo, R.J. ve Carroll, S. (1994). Managing Organizational Behaviour. Blackwell Publishers, Cambridge, Massachusetts:1994.
- Töremen, F. (2002). Okullarda Sosyal Sermaye: Kavramsal Bir Çözümleme. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi. 8(32), 556-573
- Uluğ, F. 1996. "Okul Sisteminde Toplam Kalite Yönetimi", Kamu Yönetiminde Kalite, I. Ulusal Kongresi, TODAİE, Ankara, 471
- Unutkan A.G. (1995). "İşletmelerin Yönetimi ve Örgüt Kültürü", Türkmen Kitabevi, İstanbul, 1995.

- Ünal, S. ve Ada, S. (2001). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, M.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi Yayını, İstanbul.
- Üçok, T. (1989). Organizasyon Kültürünün Oluşumu, Dokuz Eylül Üniversitesi, İİBF Dergisi,4/1, 308-321.
- Varol, M. (1989). “Örgüt Kültürü ve Örgüt İklimi”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 44 (1-2),195-222.
- Walton, C. S. (1988). The Moral Manager. New York: Harper and Row Publ
- Yamaner, Ş, (1998). Atatürk Öncesinde ve Sonrasında Kültürel Değişim, Ekinci Matbaacılık, İstanbul.
- Yapıcı, A. ve Zengin, S. Z. (2003). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Değer Tercih Sıralamaları Üzerine Psikolojik Bir Araştırma: Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi örneği. Değerler Eğitimi Dergisi, 1 (4), 173–206.

EKLER

1. Ek-A. Anket Soruları	122
2. Ek-B. İzin Onayı	131

Ek-A. Anket Soruları

Ek-A1: Öğretmen anket soruları

Değerli Katılımcı,

Bu anket formu, Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü, Yönetim ve Organizasyon Yüksek Lisans Programında Yürütülen “Kurum Kültürü Adıyaman/Gölbaşı Örneği”ni tespit etmeyi hedefleyen bilimsel bir çalışmada kullanılacaktır. Ankete vermiş olduğunuz yanıtlar sadece bilimsel bir amaca hizmet etmek için kullanılacak olup, kesinlikle gizli kalacaktır. Araştırmaya sağlamış olduğunuz katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Nurgül ÖNTÜRKLER
Türk Hava Kurumu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Fakültesi İşletme Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi
Cep: 0 505 270 15 70

BÖLÜM I

Bu bölümde demografik bilgileriniz istenmektedir. Lütfen size en uygun olan seçeneği (X) koyarak işaretleyiniz.

Tablo A.1: Anket soruları.

Cinsiyetiniz	☐ Kız	☐ Erkek				
Yaşınız	☐ -30	☐ 31-35	☐ 36-40	☐ 41-45	☐ 46-50	☐ 51 ve üzeri
Okulunuz	☐ İlkokul	☐ Ortaokul	☐ Lise			
Yaşadığınız Yer	☐ Şehir Merkezi	☐ Belde	☐ Köy			
Okulunuzun Yeri	☐ Şehir Merkezi	☐ Belde	☐ Köy	☐ Taşıma Merkezi		
Eğitim Durumuz	☐ Eğitim Enstitüsü (Eğitim Ön Lisans)	☐ Lisans (Eğitim Fak.)	☐ Lisans (Diğer)	☐ Yüksek Lisans	☐ Doktora	
Göreviniz	☐ Öğretmen	☐ Okul Müd.	☐ Müdür Yrd.			
Bu Görevdeki Deneyiminiz	☐ 0-5 yıl	☐ 6-10 yıl	☐ 11-15 yıl	☐ 16-20 yıl	☐ 21 yıl ve üzeri	
Mesleğiniz İle İlgili Katıldığınız Hizmet İçi Eğitim Faaliyeti Sayısı	☐ 0-5	☐ 6-10	☐ 11-15	☐ 16-20	☐ 21 ve üzeri	

BÖLÜM II

Sevgili Meslektaşlarım,

Aşağıda okulunuzda karşılaştığınız çeşitli önermeler yer almaktadır. Her önermeyi dikkatlice okuyunuz. Önermelerin doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Sizler bu önermelerin okulunuzdaki gerçekleşme düzeyini sağ taraftaki uygun seçeneğe işaretleyiniz.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Tablo A.2: Anket soruları.

		Gerçekleşen Düzey				
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
		-2	-1	0	+1	+2
1	Okul ortamı huzurludur.					
2	Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır.					
3	Veli beklentisi akademik başarıyı arttırmaktadır.					
4	Oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir.					
5	Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
6	Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.					
7	Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır.					
8	Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı arttırmaktadır.					
9	Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıyı arttırmaktadır.					
10	Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir.					
11	Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
12	Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır.					
13	Okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir.					
14	Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir.					
15	Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır.					
16	İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır.					
17	Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
18	Diğer okullara giden arkadaşların benim okuluma imreniyor.					

Tablo A.2 (Devam): Anket soruları.

		Gerçekleşen Düzey				
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
		-2	-1	0	+1	+2
19	Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
20	Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.					
21	Planlı çalışan ve sorumluk alışkanlığına sahip öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.					
22	Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır.					
23	Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir.					
24	Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim.					
25	Okula devam başarıyı artırmaktadır.					
26	Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır.					
27	Okul Öğrencileri arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır.					
28	Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır.					
29	Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır					
30	Sosyal ve kültürel faaliyetlerin olduğu okullar daha başarılıdır.					

Ek-A2: Öğrenci anket soruları

Değerli Katılımcı,

Bu anket formu, Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü, Yönetim ve Organizasyon Yüksek Lisans Programında Yürütülen “Kurum Kültürü Adıyaman/Gölbaşı Örneği”ni tespit etmeyi hedefleyen bilimsel bir çalışmada kullanılacaktır. Ankete vermiş olduğunuz yanıtlar sadece bilimsel bir amaca hizmet etmek için kullanılacak olup, kesinlikle gizli kalacaktır. Araştırmaya sağlamış olduğunuz katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Nurgül ÖNTÜRKLER
Türk Hava Kurumu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Fakültesi İşletme Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi
Cep: 0 505 270 15 70

BÖLÜM I

Bu bölümde demografik bilgileriniz istenmektedir. Lütfen size en uygun olan seçeneği (X) koyarak işaretleyiniz.

Tablo A.3: Öğrenci anket soruları.

Cinsiyetiniz	☐ Kız	☐ Erkek
Yaşınız	☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐ 13 ☐ 14 ☐ 15 ☐ 16 ☐ 17 ☐ 18 ve üzeri	
Okulunuz	☐ İlkokul	☐ Ortaokul ☐ Lise
Yaşadığınız Yer	☐ Şehir Merkezi	☐ Belde ☐ Köy
Okulunuzun Yeri	☐ Şehir Merkezi	☐ Belde ☐ Köy
Okulunuz	☐ Taşıma Merkezi	☐ Pansiyonlu ☐ Yatılı
Okulunuz Sınavla mı Öğrenci Alıyor?	☐ Evet	☐ Hayır

BÖLÜM II

Sevgili Öğrenciler,

Aşağıda okulunuzda karşılaştığımız çeşitli önermeler yer almaktadır. Her önermeyi dikkatlice okuyunuz. Önermelerin doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Sizler bu önermelerin okulunuzdaki gerçekleşme düzeyini sağ taraftaki uygun seçeneğe işaretleyiniz.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Tablo A.4: Anket soruları.

		Gerçekleşen Düzey				
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
		-2	-1	0	+1	+2
1	Okul ortamı huzurludur.					
2	Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır.					
3	Veli beklentisi akademik başarıyı arttırmaktadır.					
4	Oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir.					
5	Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
6	Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.					
7	Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır.					
8	Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı arttırmaktadır.					
9	Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıyı arttırmaktadır.					
10	Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir.					
11	Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
12	Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır.					
13	Okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir.					
14	Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir.					
15	Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır.					
16	İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır.					
17	Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
18	Diğer okullara giden arkadaşların benim okuluma imreniyor.					
19	Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
20	Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.					

Tablo A.4 (Devam): Anket soruları.

		Gerçekleşen Düzey				
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
		-2	-1	0	+1	+2
21	Planlı çalışan ve sorumluk alışkanlığına sahip öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.					
22	Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır.					
23	Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir.					
24	Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim.					
25	Okula devam başarıyı artırmaktadır.					
26	Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır.					
27	Okul Öğrencileri arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır.					
28	Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır.					
29	Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır					
30	Sosyal ve kültürel faaliyetlerin olduğu okullar daha başarılıdır.					

Ek A3. Veli anket soruları

Değerli Katılımcı,

Bu anket formu, Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü, Yönetim ve Organizasyon Yüksek Lisans Programında Yürütülen “Kurum Kültürü Adıyaman/Gölbaşı Örneği”ni tespit etmeyi hedefleyen bilimsel bir çalışmada kullanılacaktır. Ankete vermiş olduğunuz yanıtlar sadece bilimsel bir amaca hizmet etmek için kullanılacak olup, kesinlikle gizli kalacaktır. Araştırmaya sağlamış olduğunuz katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Nurgül ÖNTÜRKLER
Türk Hava Kurumu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Fakültesi İşletme Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi
Cep: 0 505 270 15 70

BÖLÜM I

Bu bölümde demografik bilgileriniz istenmektedir. Lütfen size en uygun olan seçeneği (X) koyarak işaretleyiniz.

Tablo A.5: Anket soruları.

Cinsiyetiniz	☐ Kız	☐ Erkek
Yaşınız	☐ -30 ☐ 31-35 ☐ 36-40 ☐ 41-45 ☐ 46-50 ☐ 51 ve üzeri	
Eğitim Durumunuz	☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Yüksekokul	
Yaşadığınız Yer	☐ Şehir Merkezi ☐ Belde ☐ Köy	
Okulunuzun Yeri	☐ Şehir Merkezi ☐ Belde ☐ Köy ☐ Taşıma Merkezi	
Çocuklarınızın Öğrenim Gördüğü Okul	☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Yüksekokul	

BÖLÜM II

Sevgili Veliler,

Aşağıda okulunuzda karşılaştığınız çeşitli önermeler yer almaktadır. Her önermeyi dikkatlice okuyunuz. Önermelerin doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Sizler bu önermelerin okulunuzdaki gerçekleşme düzeyini sağ taraftaki uygun seçeneğe işaretleyiniz.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Tablo A.6: Anket soruları.

		Gerçekleşen Düzey				
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
		-2	-1	0	+1	+2
1	Okul ortamı huzurludur.					
2	Başarılı öğretmenlerin fazla olduğu okulların öğrencileri daha başarılıdır.					
3	Veli beklentisi akademik başarıyı arttırmaktadır.					
4	Oyun alanları ve bahçe düzeni ders aralarında beni dinlendirmektedir.					
5	Öğrenme isteği fazla olan öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
6	Eğitim yolu ile hayata hazırlanmak ve meslek seçimi yapmak isteyen öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.					
7	Ders materyallerinin yeterli olduğu okulların akademik başarısı daha fazladır.					
8	Kaynak kitap kullanımı akademik başarıyı arttırmaktadır.					
9	Binamızın ısı, ışık, yalıtım ve akustik özellikleri başarıyı arttırmaktadır.					
10	Okulun güvenilirliği başarıyı etkilemektedir.					
11	Sosyal ve kültürel seviyesi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
12	Planlı çalışma okul başarısını arttırmaktadır.					
13	Okul ile ilgili çevredeki olumlu algı akademik başarıyı olumlu etkilemektedir.					
14	Okulumuzun geçmişteki başarıları bende başarılı olma arzusunu tetiklemektedir.					
15	Öğretmen tecrübesi okul başarısını arttırmaktadır.					
16	İletişim kanalları açık olan okullar daha başarılıdır.					
17	Ekonomik düzeyi yüksek öğrencilerin bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
18	Diğer okullara giden arkadaşların benim okuluma imreniyor.					
19	Öğrencilerin bahçe düzenlemelerine katkıda bulunduğu okullar daha başarılıdır.					
20	Anasınıfına giden öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.					

Tablo A.6 (Devam): Anket soruları.

		Gerçekleşen Düzey				
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
		-2	-1	0	+1	+2
21	Planlı çalışan ve sorumluk alışkanlığına sahip öğrencilerin fazla olduğu okullar daha başarılıdır.					
22	Öğrenme etkinliklerinde teknolojiyi kullanan okullar daha başarılıdır.					
23	Yeni öğretim metotlarını uygulayan öğretmenlerin derslerinde akademik başarı daha yüksektir.					
24	Ders anlatımlarının beş duyuya hitap ettiği konuları daha iyi öğrenmekteyim.					
25	Okula devam başarıyı artırmaktadır.					
26	Veli ilgisi öğrenci başarısını arttırmaktadır.					
27	Okul Öğrencileri arasındaki anlaşmazlıkların karşılıklı anlayış içerisinde çözümlendiği okullar daha başarılıdır.					
28	Öğrenci ihtiyaçlarına cevap veren okullar daha başarılıdır.					
29	Huzurlu ailelerin öğrencilerinin bulunduğu okullar daha başarılıdır					
30	Sosyal ve kültürel faaliyetlerin olduğu okullar daha başarılıdır.					

Ek-B. İzin Onayı

T.C.
GÖLBAŞI KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

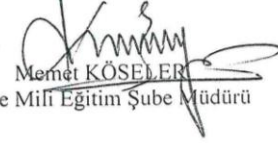
Sayı : 40190779/903/99/ **2205**
Konu : Nurgül ÖNTÜRKLER

12/05/2014

GÖLBAŞI İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

İlçemiz Kurgeçit İlkokulu Sınıf Öğretmeni Türk Hava Kurumu Üniversitesi İşletme Ana Bilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi Nurgül ÖNTÜRKLER'in İlçemiz Okullarında Kurum Kültür ve Kurum Kültürünün Öğrenci başarısına etkisini tespit etmeyi hedefleyen tez çalışması isteği müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde tensiplerinize arz ederim.

Memet KÖSELER
İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü

Eki:1.Ad. Dilekçe

12 OLUŞ
12/05/2014

Aziz ÖZDUMAN
İlçe Milli Eğitim Müdürü

12/05/2014/VHKİ M.A.YILDIRIM

12/05/2014/ Şef/ R. ÇALIŞ

T.ÖZDEMİR Cad. Hükümet Konağı 02500 Gölbaşı / Adıyaman Ayrıntılı bilgi için M.Ali YILDIRIM
Tel. 0416 7816040-41 Fax. 0416 7816206
www.golbasimem.com

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Nurgül ÖNTÜRKLER
Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti
Doğum Yeri ve Tarihi : Gölbaşı / 02.05.1972
Medeni Hali : Evli

Adres : Mimar Sinan Mahallesi Elçi Bey Caddesi Barış-2
Apt. 4.kat No:9: Gölbaşı-Adıyaman

E-Posta Adresi : yusufkenan1972@hotmail.com

İletişim (Telefon) : 505 270 1570

EĞİTİM

Lise : 1984-1990 Gölbaşı Lisesi

Lisans :1990–1994 Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Sınıf Öğretmenliği.

Yüksek Lisans :Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Sosyal Bilimler
Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yönetim ve
Organizasyon Programı 2013–2014

MESLEKİ DENEYİM

Çalıştığı Kurumlar :

11/09/1995	19/11/1996	ERZURUM	HORASAN	Kukurtlu İlkokulu
03/12/1996	20/06/1997	ADİYAMAN	SAMSAT	Kırmacık İlkokulu
23/06/1997	21/10/2002	ADİYAMAN	GÖLBAŞI	Meydan İlkokulu
21/10/2002	05/02/2004	ADİYAMAN	GÖLBAŞI	Meydan İlköğretim Okulu
05/02/2004	18/09/2006	ADİYAMAN	GÖLBAŞI	Balkar İlköğretim Okulu
18/09/2006	20/06/2012	ADİYAMAN	GÖLBAŞI	Atatürk İlköğretim Okulu
20/06/2012	04/10/2012	ADİYAMAN	GÖLBAŞI	Atatürk İlkokulu
04/10/2012	31/12/2013	ADİYAMAN	GÖLBAŞI	Mimar Sinan Ortaokulu
31/12/2013	24/01/2014	ADİYAMAN	GÖLBAŞI	Gedikli İlkokulu
24/01/2014		ADİYAMAN	GÖLBAŞI	Kurugeçit İlkokulu

YABANCI DİL : İngilizce (orta düzey)